

**БЪЛГАРСКА БАНКА
ЗА РАЗВИТИЕ**

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ДОКЛАД НА
РЪКОВОДСТВОТО
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ
ОДИТОР И
КОНСОЛИДИРАН ГОДИШЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2017 г.

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА
НА ГРУПАТА НА „БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ“ АД
ЗА 2017**

„Помагаме на българския бизнес да расте и укрепва“

СЪДЪРЖАНИЕ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ	III
ОБРЪЩЕНИЕ КЪМ АКЦИОНЕРИТЕ	IV
КОЯ Е ГРУПАТА НА ББР?.....	VI
ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА.....	VIII
ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2017 г.	XII
ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ	XIV
УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА.....	XVIII
КРЕДИТЕН РИСК.....	XVIII
ПАЗАРЕН РИСК.....	XIX
ОПЕРАЦИОНЕН РИСК	XIX
КОНТРОЛНА СРЕДА	XIX
БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО	XX
МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО	XX
УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР	XXI
СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА	XXV
СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ	XXVI
СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА	XXVIII
ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ	XXVIII
ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО	XXIX
ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ	XXX

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ

Българска банка за развитие АД

Акционерна структура към 31.12.2017 г. – Министерство на икономиката – 99,9999% и Банка ДСК (0.0001%)

Надзорен съвет към 31.12.2017 г.:

- Лъчезар Борисов – Председател
- Митко Симеонов - Зам.-председател
- Велина Бурска - Член на Надзорния съвет

Управителен Съвет към 31.12.2017 г.:

- Стоян Мавродиев - Председател на Управителния съвет и Главен Изпълнителен директор
- Румен Митров – Зам. председател на Управителния съвет и Изпълнителен директор
- Николай Димитров - член на Управителния съвет и Изпълнителен директор

Седалище и адрес на управление:

гр. София, 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1
Регистрационен номер – ЕИК 121856059

Съвместни одитори на Българска банка за развитие АД
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п.к. 1124

Захарина и Партньори“ ООД
бул. Константин Величков 157-159
етаж 1, офис 3
гр. София, п.к. 1309

Одитор на Национален гаранционен фонд ЕАД и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София 1124

Уважаеми акционери,

„Групата на Българската банка за развитие вярва в необходимостта от подкрепа на растежа на малките и средни предприятия и в своята роля за реализирането на тези цели“.

Бързото усвояване на средствата по Националната програма за енергийна ефективност, програмите на Националния гаранционен фонд за 2016 и 2017 г., Програмата за развитие на селските райони за 2016 г. и индиректното кредитиране, показват засилено търсене и недостиг на ресурс от страна на МСП и ангажимент от страна на ББР за попълване на този недостиг. Нещо повече, ББР се ангажира с привличането на допълнителни средства по линия на международните финансови институции в подкрепа на МСП.

Въпреки че, националната икономика показва стабилно възстановяване през последните три години, разликата в ценовите нива при финансирането на малки и големи заеми е съществена и създава дисбаланс в достъпа до финансиране, особено за малките предприятия. Развиването на стартъп екосистемата за предприемачество, базирано на знания и иновации, изисква и създаването на иновативни механизми за инвестиции и за предоставяне на достъп до финансиране за този сектор у нас.

През 2017 г. Групата на ББР продължи да идентифицира тези дисбаланси, както чрез финансови посредници при индиректното финансиране, така и чрез дъщерните си дружества НГФ и МФИ Джобс продължи своята работа по подобряване не само на достъпа на МСП, но също така и по условията на финансирането им. ББР продължи да работи и по идентифицирането на нови източници на финансиране, нови гаранционни схеми и хеджиращи инструменти.

През 2017 г. от Групата на ББР директно и индиректно са финансирани 7,847 броя крайни клиенти, като размерът на финансиране достига близо 3 млрд. лв.

Оперативния доход на ББР преди обезценки и провизии за 2017 г. е в размер на 63,496 хил. лв., а за 2016 г. е в размер на 63,771 хил. лв.

Нетната печалба за 2017 г. е в размер на 20,680 хил. лв. при направен нетен разход за обезценки и провизии през годината в размер на 22,095 хил. лв.

В края на 2017 г., ръководството на ББР представи пред Комисията по икономическа политика и туризъм на Народното събрание на РБългария визията си за развитие на Банката. Наред с основния си приоритет – финансирането на малките и средните предприятия, ние планираме да разширим спектъра на инвестиционните инструменти и механизми, като ги насочим към важни за държавата и стратегически за икономическото развитие на региона проекти. В дългосрочен план това ще допринесе за икономически растеж като цяло, до катализиране на повишена инвестиционна активност и до създаването на нови работни места.

През м. декември 2017 г., международната рейтингова агенция „Фич Рейтингс“ актуализира кредитния рейтинг на ББР от „BBB-“ на „BBB“.

Благодарение на наложения бранд, добрия имидж и традиционно добрите взаимоотношения с различни международни финансови институции ББР се утвърди като надежден партньор, не само за малкия и среден бизнес, но и сред публичните банки в Европа и в международен план. ББР остава неразривно свързана с принципите и ценностите на институцията изградени през годините, които осигуряват дългосрочни и устойчиви бизнес партньорства.

Започваме новата 2018 г., като стабилна институция, способна да предоставя решения с добавена стойност, както на клиентите ни и обществеността, така и на нашите акционери.

За тези постижения искам да благодаря на ръководството и на всички служители, за тяхната ангажираност и изключително голям принос, както и на нашите клиенти, партньорски организации и акционери за гласуването ни доверие.

Стоян Мавродиев

Председател на Управителния съвет

Главен изпълнителен директор

КОЯ Е ГРУПАТА НА ББР?

Групата на „Българска банка за развитие“ АД (Групата на ББР / Групата) включва дружеството-майка, „Българска банка за развитие“ АД (ББР, Банката) и две дъщерни дружества, в които Банката е едноличен собственик на капитала - Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) и „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД (МФИ Джобс).

Българска банка за развитие АД

„Българска банка за развитие“ АД е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието „Насърчителна банка“. Почти 10 години по-късно, на 23.04.2008 г. със Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) променя името, обхвата на дейността, така че да прилага схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната.

Мисията на Групата на ББР е да насърчава българския бизнес чрез заеми и гаранции за МСП, публични компании и дялово участие в капитала на фирми и фондове за дялов капитал като така подкрепя и българската икономика. Кредитната дейност на Банката е ориентирана към предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия, участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение. Експозицията към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки следва изискванията и ограниченията на Регламент 575/ 2013/ ЕС, като се отчита ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Като единствената държавна банка, в ББР се осъществява финансиране по конкретно възложени й от правителството на Република България програми. Когато тези програми предвиждат пласиране на средства при непазарни условия, при което е възможно реализиране на загуби или пропуснати ползи, техният размер следва да бъде определен в съответната програма.

ББР притежава лиценз и за предоставяне на услуги като инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК), Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба №38, издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН).

Към 31.12.2017 г., внесенят основен акционерен капитал е 601 774 хил. лв. (31.12.2016 г.: 601 774 хил. лв.), като се състои от 6 017 735 обикновени поименни акции с право на глас, с номинал 100 лева. Към датата на изготвяне на доклада, собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на икономиката, 0,0001% се притежава от Банка ДСК. В Закона за Българската банка за развитие е регламентирано участието на Държавата в капитала на банката, като делът на държавата е не по-малко от 51% от общия акционерен капитал. Ограничен е състава на останалите акционери, извън българската държава, до Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Спецификата на собствеността на ББР я освобождава от прилагането чл. 31 от Закона за кредитните институции- акциите на Банката не могат да бъдат залогани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано. Няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на управителните органи през годината, акции на дружеството.

Съгласно чл. 6 алинея 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление, като правата на държавата в общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Извън правомощията на министъра на икономиката, промяна в Закона за ББР, в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции, е възможно само чрез гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание на РБългария.

Членовете на органите за управление на групата на ББР се назначават в съответствие с общо приложимите норми на националното законодателство и специфичните разпоредби на Българска народна банка.

За изпълнение на своите цели, ББР формира финансова група заедно с две свои дъщерни дружества – „Национален гаранционен фонд“ ЕАД (НГФ) и „Микрофинансираща институция Джобс“ ЕАД (МФИ Джобс).

На 04.12.2017 г., в Търговския регистър към Агенцията по вписванията са вписани допълнения и изменения в Устава на ББР.

През 2017 година, ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2017 г., няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Към 31.12.2017 г., средно-списъчния състав на Банката е 171 служители.

Към 31.12.2017 г., Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г. въз основа на Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Към 31.12.2017 г., регистрираният капитал на Дружеството е 80 000 000 лева и е разпределен на 800 000 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

Седалището на Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г., средно-списъчния състав на НГФ е 12 служители.

Към 31.12.2017 г., Национален гаранционен фонд ЕАД няма открити клонове.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи /финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Към 31.12.2017 г., регистрираният капитал на МФИ Джобс е 7 643 000 лева и е разпределен на 76 430 акции с номинална стойност 100 лева всяка. Акциите са обикновени, налични, поименни и неделими, като всяка акция дава право на един глас. Капиталът на Дружеството е изцяло внесен.

Седалището на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г., средно-списъчния състав на МФИ Джобс е 14 служители.

Към 31.12.2017 г., Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД няма открити клонове.

Групата на Българска банка за развитие

Към 31.12.2017 г., в групата на ББР работят 197 служителя, спрямо 185 служителя към 31.12.2016 г.

През 2017 година, Групата на ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2017 няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Групата на Българска банка за развитие спазва българските и европейските закони, свързани с опазване на околната среда. Групата прави детайлен анализ на въздействието върху околната среда на всички проекти, за които това се изисква според приложимата правна рамка. В процеса на реализиране на проектите, Групата на ББР изисква представянето на необходимите разрешения и документи, и стриктно следи за точната реализация на проектите. При наличие на по-строги изисквания относно околната среда, залегнали в договорите за заеми с външни кредитори, Групата изисква спазването на тези по-високи стандарти от своите клиенти и следи за тяхното изпълнение.

В областта на развитие на човешките ресурси, Групата на ББР акцентира върху непрекъснатата подкрепа за развитие и обучение на служителите, създавайки предпоставки за професионално израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, а е фокусирана върху социални цели.

Групата на ББР не предприема действия в областта на научноизследователската и развойната дейност извън обучение на персонала.

Финансовото състояние и показатели на Групата са стабилни; няма нефинансови показатели, които биха повлияли на резултатите от основната му дейност.

ОСНОВНИ АКЦЕНТИ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

В унисон със Стратегия 2017 – 2020, усилията в Групата на ББР през годината бяха насочени към повишаване на дела на индиректното финансиране (с включен обем на кредитите с издадени гаранции от НГФ).

Отчетната 2017 година бе особено важна поради значима регулаторна промяна – подготовката и въвеждане в действие от 01.01.2018 г. на новия МФСО 9 (IFRS 9) и адаптиране на системите на Банката по класификация на финансовите активи и пасиви, както и изчисляване на обезценки и провизии на индивидуална и портфейлна основа с назначаването на професионален външен консултант - Мазарс.

Протече и подготовка за въвеждане на изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II), Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на финансови инструменти (MiFIR), Регламент 2016/679 за защита на личните данни (GDPR) и Директива за платежните услуги 2015/2366 (PSD 2), така че да бъдат имплементирани през втората половина на 2018 г. Банката успешно въведе изискваната по ДОПК отчетност за целите на глобалния стандарт за обмен на данни (Common Reporting Standards - CRS), който разширява и надгражда съществуващия досега стандарт, изискващ докладване по отношение на лица, които са данъчно задължени в САЩ (FATCA). Банката създаде и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и европейски нормативни актове. Банката изгради система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

През 2017 година, дейностите в областта на информационните технологии бяха насочени към оптимизация и модернизация на бизнес процесите и въвеждане на нови технологии и приложения, както и работа по регулаторни проекти - IFRS9, MiFID II, FATCA/CRS. Беше направена оценка на състоянието на основната система на банката, въведена беше система за управление на процеси и документооборот DocuWare, която обслужва над 20 процеса. В областта подобрене на ИТ инфраструктура, беше направен мащабен ъпгрейд на MS Exchange 2007 към 2016, подмяна на инфраструктурни компоненти и модернизирание на PC средата, защита на вътрешната мрежа по отношение на ИТ сигурност, както и изцяло нова виртуална телефонна централа.

През 2017 г., в Българска банка за развитие (ББР) настъпиха промени и смяна на принципала на Банката, в състава на Управителния съвет, както и в представляващите дружеството лица. С решение на НС и обнародването в ДВ бр. 63 от 04.08.2017 г. 99.9999% от капитала на дружеството преминава под контрола на министъра на икономиката на Р. България, а считано от 6 октомври 2017 г. в състава на УС на ББР влизат г-н Стоян Мавродиев в качеството му на Главен изпълнителен директор, г-н Румен Митров и г-н Николай Димитров, в качеството им на изпълнителни директори, а г-н Илия Кирчев остава член на УС на ББР.

Новото ръководство на Българската банка за развитие представи визията си за развитие и управление на ББР на заседание на Икономическата комисия в парламента на 6 декември 2017 г. Наред с основния приоритет на банката, заложен в Закона за ББР – финансирането на малките и средни предприятия, банка планира да разшири спектъра на инвестиционните си продукти, като ги насочи към важни за държавата проекти. ББР ще продължи да бъде партньор на правителството при реализирането на обществено-значими проекти.

На 04.12.2017 г., Българската народна банка одобри промените в Устава на ББР, които бяха приети с единодушие от Общото събрание на акционерите (Министерството на икономиката и Банка ДСК), проведено на 13 ноември 2017 г. С измененията, вписани в Търговския регистър се внася яснота в редица тълкувания, които ръководят кредитната дейност на ББР, като й позволяват да развие нови посоки на работа, следвайки модела на европейските банки за развитие. Промените в документа отразяват европейската практика и лимити за банково кредитиране, както и приоритетите, заложен в Стратегиата за дейността на ББР, която беше приета от МС през юли 2017 г. Прилагат се директно изискванията за кредитната дейност по Регламент 575/2013/ЕС, които са валидни за всички банки в Република България и в ЕС. Новост е въвеждането на праг, при който се изисква разрешение на Надзорния съвет за одобряване на експозиции, надхвърлящи 5% от собствения капитал на Банката. Целта е да се създаде по-добър контрол в кредитната дейност и ясно разграничение на контролните функции на НС.

За първи път в устава на българска банка се въведе и дефиниция за свързани с политически партии лица, в изпълнение на надзорните препоръки на БНБ. С промените се създава висок стандарт за прозрачност в работата на Банката и се изключва възможността за отпускане на кредитни експозиции на лица и организации в пряка връзка с политически партии. Документът регламентира ролята на Главния изпълнителен директор, което е утвърдена практика сред всички водещи български и международни банки.

Във връзка с въвеждане на изискване за назначаване на втори независим външен одитор, през месец ноември 2017 г. на Общо събрание на акционерите на ББР бе избран втори одитор - специализирано одиторско предприятие „Захарина и Партньори“ ООД, като съвместно с назначения първи одитор „Ърнст и Янг Одит“ ООД ще осъществят проверка и заверка на Годишния финансов отчет на ББР за 2017 г. и Консолидирания годишен финансов отчет на Групата на ББР за 2017 г.

През месец декември 2017 г., международната рейтингова агенция „Фич Рейтингс“ осъществи своя редовен годишен преглед и актуализира кредитния рейтинг на Българска банка за развитие АД:

Рейтинг	Към 31.12.2016	Актуализиран на 13.12.2017
Дългосрочен Рейтинг	„BBB -“	„BBB“*
Прспектива	Стабилна	Стабилна
Краткосрочен Рейтинг	'F3'	'F2'
Прспектива	Стабилна	Стабилна

Оценката на рейтинговата агенция се базира на подкрепа на суверена – българската държава, на добрите финансови резултати на Банката, на добрата ѝ капитализация и успешното изпълнение на мисията и политиката ѝ. Стабилната перспектива показва наличието на баланс в рисковете, свързани с оценяването на кредитния рейтинг. Подобряването на рейтинга на ББР отразява както надеждния ангажимент за подкрепа на банката от българската държава, така и силните финансови резултати на институцията и ключовата ѝ роля в подкрепа на икономическата стратегия на правителството. Анализът изтъква участието на Банката като платежен агент по Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради и подкрепата ѝ за българския бизнес, в т.ч. чрез Европейския фонд за стратегически инвестиции („План Юнкер“).

Стабилната капиталова база допринася съществено за високата капиталова адекватност. ББР е институцията с най-високото равнище на капитализиране в банковата система на България и ЕС, значително над регулаторния минимум.

На проведеното Общо събрание на ББР през месец май бяха приети одитираните финансови отчети на институцията за 2016 г., заверени от „Ърнст и Янг Одит“ ООД. Българска банка за развитие отчете 42,9 млн. лв. печалба за 2016 г., като увеличението спрямо предходната година е с 5,1 млн. лв. или 14%. Общото събрание взе решение да се разпредели дивидент в размер на 50% от финансовия резултат, като останалата част от печалбата бъде заделена за резерви на ББР. Вследствие на това решение капиталовата адекватност на Българска банка за развитие остава най-високата в българската банкова система.

ББР стана съчредител на Междубанкова асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа. Споразумението за създаване на Междубанкова асоциация на страните от Китай и Централна и Източна Европа (ЦИЕ) беше подписано по време на Шестата годишна среща на високо равнище от формата „16+1“, която се проведе в Будапеща. Българска банка за развитие стана член на асоциацията, в която участниците ще си сътрудничат по

проекти от общ интерес, следвайки принципите на независимо управление и вземане на решения, както и независимо поемане на риск. Под нейната егида Китай ще осигури над 3 милиарда долара за развитието на проекти в Централна и Източна Европа и задълбочаване на търговското и икономическо сътрудничество между държавите-участници.

През 2017 г., бе анексиран целеви заем предоставен от Министерство на Финансите на ББР за финансиране на търговски банки за кредитиране на МСП. УС на ББР одобри промяна в условията на договора за заем като удължи срока с 10 години и с цел осъвременяване на механизма и условията за он-лендинг кредитиране на МСП, което да направи ресурса по-атрактивен.

През 2017 г., ББР напълно усвои заема от БРСЕ, представляваща целева линия за финансиране на Програмата по енергийна ефективност. Финансирането е с 5 годишен срок на погасяване с фиксиран лихвен процент.

По линия на KfW, през 2017 г. бяха усвоени 100 млн. евро на два транша, първи транш в размер на 60 млн. евро през март 2017 г. и втори транш на 15 май 2017 г. в размер на 40 млн. евро, при лихвен процент, равен на 6M Euribor + надбавка от 1.1%. Средствата се използват целево за финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

На 28 септември 2017 г., ББР подписа финансово споразумение с Китайската ексим банка в размер на 50 млн. евро за финансиране на общата кредитна дейност на Банката, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, както и за трансгранични икономически и търговски трансакции между България и Китай. Срокът на договора е 5 години от датата на първо усвояване. Заемът е необезпечен.

На 12 май 2017 г., ББР подписа договор с Китайската банка за развитие в размер на 80 млн. евро. Договорените средства ще бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. Заемът е необезпечен. Лихвеният процент е плаващ – 6M Euribor + надбавка от 1,70%. Срокът за погасяване на заема е 10 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2017 г. е усвоен пълния размер на договорената кредитна линия.

През 2017 г., Българска банка за развитие извърши подбор на търговски банки за партньори в рамките на новата он-лендинг програма на ББР по плана „Юнкер“. На този етап се предвижда процесът по сключване на финансови споразумения по програмата с Алианц Банк България, Банка ДСК, Банка Пиреос България, обединените ОББ и СИБанк, Търговска банка Д и Юробанк България.

В началото на 2017 г. бяха подписани споразумения между Националният гаранционен фонд ЕАД с банките-партньори за продължаване на схемата за собствен риск на НГФ ЕАД за гарантиране на портфейл от кредити - Гаранционна схема 2015-2017. Програмата е продължение на успешно сътрудничество с търговските банки и е продукт, създаден от НГФ на портфейлен принцип без предварително одобрение в подкрепа на микро, малки и средни предприятия. Срокът за включване по програмата е до 30.09.2018 г. Схемата позволява да бъдат гарантирани почти всички кредитни продукти, предлагани от търговските банки – банкови гаранции, инвестиционни и оборотни кредити, кредити за реализиране на проекти по оперативни програми без ограничения. Издадените през 2017 г. гаранции са в размер на 126 млн. лв. по кредити в размер на 289 млн. лв.

Стартиралата в края на 2016 г. гаранционна програма на НГФ, разработена съвместно с Министерството на земеделието и храните - Управляващ орган на Програмата за развитие на селските райони 2014-2020 г., се разви активно през 2017 г., като по нея бяха издадени гаранции в размер на 34 млн. лв. по кредити за 69 млн. лв., което е над 50% от общо издадените по схемата гаранции. Срокът за включване на кредити по схемата е до 31.08.2018 г.

През 2017 г. стартира новата гаранционна схема на Националният гаранционен фонд ЕАД с контра-гаранция по Програма COSME на ЕИФ с общ лимит от 20 млн. евро., насочена към подобряване на конкурентоспособността на МСП. Гаранцията е без лимит за кредити над 150 хил. евро и съответно 15% за кредити до 150 хил. евро. Издаването на гаранциите е на портфейлна база, като за експозиции над 150 хил. евро след предварително одобрение от страна на НГФ. Периодът за включване на сделки е 3 години. Гарантираните кредити са в размер на 7 млн. лв., а издадените гаранции за 3.5 млн. лв.

На 23.06.2017 г., Микрофинансиращата институция Джобс ЕАД подписа споразумение с „Национален Гаранционен Фонд“ ЕАД за гарантиране на портфейл от трансакции по програма COSME. Целта на Споразумението е прилагане на гаранционна схема, която да улесни достъпа на МСП до финансиране посредством схема за споделяне на риска, осъществена благодарение на гаранцията, която е предоставена от ЕИФ по Програма COSME и Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), създаден по силата на Плана за инвестиции за Европа.

Договорената гаранционна линия ще улесни достъпа до финансиране на български микро, малки и средни предприятия чрез намаление на разходите за обслужване на кредити към бенефициентите, включени в гарантирания портфейл /годишен лихвен процент, и др./, намаление на стойността на предлаганите обезпечения и финансиране на бенефициенти, чиито проекти не получават подкрепа от търговските банки, поради високия кредитен риск или липсата на достатъчно обезпечения.

Успешно реализирани програми и проекти

Българска банка за развитие АД

Национална програма за енергийна ефективност - Българска банка за развитие АД предоставя безвъзмездна финансова помощ по приетата с Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на Р. България Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата). Тя е насочена към обновяване на многофамилни жилищни сгради, осигурявайки по-добри условия на живот на гражданите в многофамилни жилищни сгради, топлинен комфорт и по-високо качество на жизнената среда. Изпълнението на мерките за енергийна ефективност в многофамилни жилищни сгради ще допринесе за по-високо ниво на енергийната ефективност на многофамилните жилищни сгради и намаляване на разходите за енергия, подобряване на експлоатационните характеристики за удължаване на жизнения цикъл на сградите и осигуряване на условия на жизнена среда в съответствие с критериите за устойчиво развитие. Очакваните резултати и ефекти от Програмата са за намаляване разходите за отопление за домакинствата, подобрена жилищна инфраструктура и промяна в облика на градовете, по-чиста околна среда - спестени емисии на парникови газове (CO₂ и др.) и удължаване на живота на сградата, която ще има и по-висока цена. Чрез прилагане на мерки за енергийна ефективност се постига намаление на енергопотреблението на домакинствата и реализиране икономия на разходите. Икономическият ефект е свързан с предоставяне на повече възможности на бизнеса за икономическа активност – проектантите, строителен бранш, фирми за технически обследвания, фирми за обследвания за енергийна ефективност, производители на материали и др., както и участие в изпълнението на Програмата на малки и средни фирми от цялата страна. Програмата реализира и своя социален ефект чрез осигуряване на допълнителна заетост, установяване на традиции в управлението на многофамилни жилищни сгради, повишаване на обществената осведоменост за начините за повишаване на енергийната ефективност. Дейностите по Програмата се осъществяват на територията на Република България в рамките на 265 общини. Първоначално, заделения финансов ресурс от държавния бюджет по Програмата е в размер на 1 млрд. лв. През 2017 г., правителството одобри допълнителни разходи от 1 млрд. лв. по бюджета на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за изпълнение на Програмата.

Проектиране и строителство на пътната част на ЛОТ 3.1 от АМ Струма дължина от 12.6 км., финансиран от Оперативна програма „Транспорт и транспортна инфраструктура“ 2014-2020 г. Цялостното завършване на автомагистралата ще осигури значително подобрение на пътната мрежа в Югоизточна Европа и ще създаде условия за засилено сътрудничество между страните в южната част на Балканите. Завършването на магистралата е от стратегическо значение за развитие на регионите и за осигуряване на пряк маршрут през България към Егейско море. Трасето на АМ „Струма“ е най-натовареното трасе през България по направление на републикански път I-1 (Е79), в посока север-юг.

Проект за „Модернизация на консервно предприятие“, чрез осъществяването, на който ще се постигне устойчивост на земеделското производство и ще се внедрят иновации в производството, преработката и маркетинга на селскостопански продукти. При реализиране на проекта, освен банков кредит се използва и финансиране по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014-2020г., съфинансирана от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони. Инвестициите включват закупуване на машини, съоръжения и оборудване за основната и спомагателна дейност на предприятието и извършване на СМР.

Финансиране на инвестиционен проект за изграждане на напълно автоматизиран завод за производство на интериорни и външни врати, дограми и окачени фасади със сериозен капацитет, насочен както към вътрешния пазар, така и към външни пазари, включително извън рамките на Европейския съюз. Технологиите и оборудването са разработени, консултирани и произведени от водещи световни компании в бранша. Суровините и материалите, които се влагат в продуктите, са възобновяеми и екологично чисти, без отделяне на вредни емисии и се доставят от най-реномираните производители.

Финансиране на разширяване на бизнеса чрез закупуване на предприятие с аналогичен предмет на дейност - логистични услуги, специализирани в сферата на хладилната логистика и транспорта, насочени към големите търговски вериги (за търговия на дребно, ресторанти и хотели), вносители, производители, дистрибутори на хранителни продукти. Извършват се и покупки-продажби на хранителни стоки, предназначени за ресторантите за бързо хранене. Извършва се температурно контролирана логистика и хладилен транспорт за всички видове свежи, охладени и замразени продукти на територията на България от/до 100 различни точки в страната с температурно контролиран транспорт и постоянна онлайн информация за товарите. Основните дейности са по складиране, стокос контрол и управление на инвентара, дистрибуция с точни срокове и други услуги с добавена стойност. (в т.ч: директни доставки от производител на клиенти или вериги на дребно, без обработка или съхранение; комисиониране; палетизиране; опаковане и преопаковане; застраховане на транспортирани и складиращи стоки; етиктиране)

Микрофинансиращата институция Джобс ЕАД

Дъщерното дружество МФИ Джобс реализира през годината редица успешни проекти или отпуснато финансиране на 106 крайни клиенти за отчетната година.

Финансиране на производството на сладолед с лайм и сода, който има само 90 калории в 100 грама. Сладоледът „Ice N' go“ се прави с газирана вода, но по-забележителното е, че е гранулиран. Той е натурален, без оцветители и консерванти. Защитен е с патент и се произвежда по специална криогенна технология.

С подкрепата на МФИ Джобс, клиент на дружеството стартира производството на чанти с иновативен дизайн - с вградени грамофонни плочи и не само. Българските аксесоари са намирали място на сайта на италианската модна икона "Vog". В момента се разработват модел, който ще бъде използван в кампания срещу замърсяването на въздуха.

Друг успешен проект на МФИ Джобс е финансиране на производството на студено пресовано масло от билката бял трън и черен кимион, известни с лечебните си свойства. Продукцията се реализира в страната и чужбина, като е постигнато високо съдържание на витамин Е чрез селектиране на семената. Предлага се висококачествен продукт под формата на капсули, регенериращ крем и дерма крем. Като вторичен продукт от производството се добива експелер – добавка във фуража на животните.

Освен тези три проекта, банката е финансирала още 136 кредита и лизингови договори.

Национален гаранционен фонд ЕАД

Изминалата 2017 е годината, през която НГФ отчита най-голям обем издадени гаранции от създаването си – 223 млн. лв. гаранции и над 500 млн. лв. гарантирани кредити.

Основният обем от гаранции от 186 млн. лв. е постигнат чрез двете гаранционни схеми за собствен риск на НГФ: Гаранционна схема 2015-2017 (издадени гаранции за 59 млн. лв. по кредити в размер на 135 млн. лв) и Гаранционна схема 2017-2018 (издадени гаранции за 126 млн. лв. по кредити в размер на 289 млн. лв.). По Програмата за развитие на селските райони са издадени гаранции за 34 млн. лв по кредити в размер на 69 млн. лв. Останалите гаранции по кредити са по новата гаранционна схема на Националният гаранционен фонд ЕАД с контра-гаранция по Програма COSME на ЕИФ.

ОБЗОР НА ИКОНОМИЧЕСКАТА СРЕДА И БАНКОВИЯ СЕКТОР ПРЕЗ 2017 Г.

През 2017 г., българската икономика отчете относително висок икономически ръст, подобряване на пазара на труда, годишна инфлация за първи път от три години, намаляване на външната задлъжнялост на икономиката като цяло и намаляване на чуждестранните инвестиции.

Според експертните оценки на НСИ, БВП на България нараства с 3.5% през четвъртото тримесечие на 2017 година. Растежът е по-нисък спрямо предходните три тримесечия, което се дължи предимно на силният туристически сезон и строителството в началото и средата на годината. Двигател за растежа се явява вътрешното търсене (изцяло по линия на крайното потребление). Всички компоненти на вътрешното търсене отбелязват ръст, като най-голямо повишение има при крайното потребление на домакинствата. Високи ръстове има в износа и вноса на стоки и услуги, като вносът отбелязва по-голям растеж от износа, което води до увеличаване на търговския дефицит.

По икономически сектори основен принос за ръста на българската икономика през цялата година имат отраслите от сектора на услугите, строителство и операции с недвижими имоти. Ниските лихви по жилищни кредити и подобряващата се среда на пазара на труда, допринасят за рекордния растеж на строителството и операции с недвижими имоти от кризата насам. Секторът на услугите продължава да отбелязва сериозен ръст, затвърждавайки се като най-важния сектор за икономиката на страната през последните години. Промислеността също регистрира относително висок ръст както на произведената в сектора Брутна Добавена Стойност (БДС), така и на продажбите, и също се явява един от секторите, които са с основен принос за икономическия растеж през годината. Аграрният сектор има отрицателен ръст за 2017 година, като от 2015 година насам секторът има волатилен тренд на развитие.

Поддържането на относително висок икономически ръст за втора поредна година допринесе за понататъшното подобряване на ситуацията на пазара на труда. През четвъртото тримесечие на 2017 г., нивото на безработица намалю до 5,6% или с 1,1% по-нисък в сравнение със съответното тримесечие на 2016 година. Икономическата активност на населението е 71,6% (население между 15 и 64 г.) като е с 3,6% по-висок в сравнение с четвъртото тримесечие на 2016 година, коефициентът на заетост за населението на възраст между 15 - 64 се увеличава с 4,1% до 67,5% спрямо същото тримесечие на 2016 година, като изпреварва периодите на най-голямо оживление на трудовия пазар от периода 2007-2008 г. Трябва да се спомене, че заетите лица намаляват с около 200

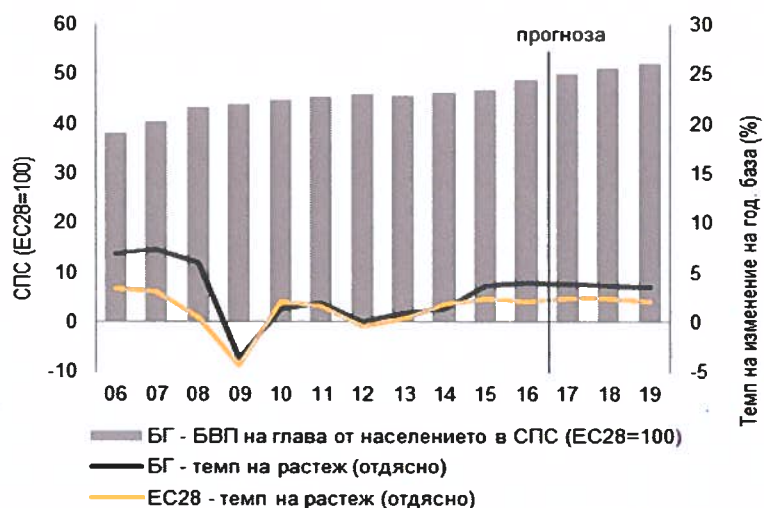
хил. души спрямо 2008 година, освен това възрастта на работещото население се покачва с бързи темпове през последните 10 години. Средната месечна работна заплата към декември е 1,123 лева, което е с 111 лв. (11,0%) повишение спрямо декември 2016 г. Факторите за повишаването на заплатите са развиващата се икономика и увеличаващата се конкуренция за квалифицирани кадри на трудовия пазар, тези фактори ще продължат да подкрепят изпреварващ инфлацията ръст на работните заплати и особено заплащането на квалифицирани кадри през 2018-2020 г. Заедно с намаляващата безработица в страната, през втората половина на 2017 г., заетостта в страната се запази относително постоянна въпреки нарасналото търсене на работна сила от страна на предприемачите, което е допълнителен индикатор, че работната сила е близо до своя максимален капацитет на използване. С оглед на това, правителството предприема мерки като преговаря с Армения, Молдова и Украйна за подписването на спогодби за регулиране на трудовата миграция, както и предложение към работодателите да отправят конкретни оферти за заетост на българи, които сега работят в чужбина, но на позиции с по-ниска от своята квалификация.

През 2017 г., нетният износ и внос отбелязаха сериозни повишения. Нетният износ се е повишил с 10,7% до 52,2 млрд. лева, като износа към ЕС представлява 2/3 от общият износ на държавата. Заедно с нарастването на потреблението, нараства и вносът, с 15,4% до 59,1 млрд. лв. към края на 2017 година. Дефицитът на търговското салдо се покачва през годината до 6,9 млрд. лв. и има отрицателен принос за растежа на икономиката. Тенденцията на изпреварващо нарастване на вноса над износа на стоки вероятно ще се запази до края на прогнозния хоризонт, което ще доведе до плавно нарастване на търговския дефицит до 2020 г.

През 2017 г., продължава процеса на намаление на външния дълг на страната. Спрямо декември 2016 година, общият брутен външен дълг намалява с 1,658 млрд. евро и към ноември е 32,389 млрд. евро. Външният дълг на публичния сектор намалява с 0,949 млрд. евро до 6,282 млрд. евро, докато този на частния сектор с 0,709 млрд. евро до 26,107 млрд. евро.

Бруто капиталобразуване остава на нивата от 2011 година, като към края на 2017 г. то е 21% от БВП. Привлечените преки чуждестранни инвестиции в България остават на ниски нива. Според предварителни данни на БНБ, ПЧИ в България през миналата година са 901,9 (1,8% от БВП) млн. евро, което е с 241,9 млн. евро над миналогодишното ниво. Очаква се ПЧИ да се увеличат след ревизията през 2018 година, но въпреки това не се очаква да преминат 2,0% от БВП спрямо средно 17,7% за предкризисните нива.

Средногодишната инфлация за периода януари-декември 2017 г. спрямо периода януари-декември 2016 г. е 2.1%. Основни групи стоки, които допринасят за увеличаване на общия ценови индекс през периода остават топлиенергия (10,7% увеличение), газообразни горива (9,9% увеличение), образование (4,5% увеличение), хранителни продукти и безалкохолни напитки (4,0% увеличение) както и транспорт (3,7% увеличение). В групата с най-съществен дефлационен принос за динамиката на националния средногодишен ИПЦ през 2017 влизат съобщения (2,6% намаление), развлечения и култура (2,5% намаление) и облекла и обувки (1,4% намаление).

Според ЕЦБ, приносът на инвестициите за икономическия растеж се очаква да нарасне с по-бързото усвояване на средствата от ЕС. Потреблението в публичния сектор се предвижда да нарасне, задвижвано главно от планираните увеличения на заплатите в публичния сектор. Заплатите ще продължат да оказват положително въздействие върху потреблението.

Източник: ЕЦБ

Банков сектор

През 2017 г., Белгийската финансова група KBC обявя придобиването на четвъртата по големина банка в България - ОББ, от досегашния ѝ собственик гръцката NBG (National Bank of Greece). Сделката включи и 100% от капитала на "Интерлийз", което е третото по големина лизингово дружество в страната с 13% пазарен дял. В следствие на сделката, Сибанк се вля в ОББ и в резултат се получи най-голямата банково-застрахователна група в България. През декември, КЗК позволи продажбата на мажоритарния дял от 67,7% на Общинска банка от Столична община на Лихтенщайн фонд „Новито опортюнитис“ с основен инвеститор Инса Ойл.

През месец декември, активите на банковата система се увеличиха с 1,96 млрд. лв. до 97,81 млрд. лева, което е 5,7 млрд. лв. годишно увеличение. Увеличение са наблюдават във всички групи активи като с най-голяма динамика са кредитите и вземания с 3,60 млрд. лв. и парични средства с 1,35 млрд. лв. Увеличенията при финансовите активи са 500 млн. лв., докато при другите активи са 245 млн. лева.

Разходите за обезценка намаляват със 70 млн. лв., общите и административни разходи намаляват с 16 млн., лв., докато увеличение има при разходите за персонал с 41 млн. лв. и административните разходи с 26 млн. лв. на годишна база. Нетен доход от такси и комисионни се увеличава със 75 млн. лв. през годината, като намаление има при нетен доход от лихви със 130 млн. лв. и оперативен доход със 193 млн. лв. Печалбата преди данъци на банковата система се намали със 102 млн. лв. по-малко спрямо декември 2016 г. (най-печелившата година от 2008 насам).

Към края на годината привлечените средства нарастнаха с 1,84 млрд. лв. до стойност от 83,71 млрд. лева, като годишното увеличение е 5,12 млрд. лева. Спрямо декември 2016 г. депозити от граждани се увеличават с 2,26 млрд. лв., а депозитите от нефинансови предприятия с 2,81 млрд. лева. С икономическото възстановяване се забелязва тенденцията депозитите да се увеличават, въпреки рекордно ниските лихвени равнища.

Кредитите към граждани и домакинства към декември 2017 са 19,79 млрд. лева, което е 1,21 млрд. лева годишно увеличение. Кредитите към нефинансови предприятия намаляват с 20 млн. лв. до 33,16 млрд. лева.

Данните на банков надзор за последното тримесечие на 2017 г. показват продължаване на тенденцията към намаляване на кредитите с просрочие над 90 дни към нефинансовия сектор, и през годината те намаляват от 12,83% на 10,07%, като все още България е на челните места в ЕС по проблемни кредити. Отчетната година беше рекордна по отношение на броя продадени кредити с просрочие над 90 дни, което е в основата на намаляването на относителния им дял.

В последните 12 месеца, лихвените проценти по кредити, нов бизнес са намалели с 0,20% в лева, достигайки нива в размер на 3,71% към 31.12.2017 г. и намаление на кредити за нов бизнес отпускани в евро с 0,78% в евро, достигайки нива в размер на 3,38% в края на годината.

През месец декември, фирмените лихвени проценти по депозити - нов бизнес отбелязват намаление с 0,05% в лева и 0,21% в евро спрямо декември 2016 г. и достигат нива до 0,09% в лева, и до 0,05% в евро.

ПРЕГЛЕД НА ДЕЙНОСТТА И ИЗБРАНА ФИНАНСОВА ИНФОРМАЦИЯ

Групата на Българска банка за развитие АД продължава да работи активно върху поставените ѝ цели, като поддържа високи нива на ликвидност и капитализация. През 2017 г. продължи процеса на модернизация и осъвременяване на дейността на ББР, като същевременно Банката продължи да увеличава обемите на дейността си.

Към 31.12.2017 г., финансовият резултат на Групата на Българска банка за развитие след данъци е печалба в размер на 20 680 хил. лв., в сравнение с предходната отчетна година 44 911 хил. лв.

Нетният лихвен доход за 2017 г. отбелязва минимален спад и е с 2.1% по-нисък в сравнение с 2016 г., като стойността му възлиза на 57 666 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 59 110 хил. лв.). Основна причина за това е увеличението на разходите за лихви през 2017 г., в сравнение с предходната отчетна година, вследствие на нарасналия размер на привлечен дългосрочен ресурс от международни финансови институции в подкрепа на основните бизнес линии на банката за финансиране на МСП и на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради.

Реализираните към 31.12.2017 г. нетни приходи от такси и комисионни възлизат на 4,842 хил. лв., в сравнение с 4 085 хил. лв. през 2016 г., представляващо ръст от 18,5% в следствие на нарастване обема на кредитите през 2017 г.

Към 31.12.2017 г. общите и административни разходи (без разходи за труд) на Групата възлизат на 5,797 хил. лв., в сравнение с направените разходи през 2016 г. от 7,357 хил. лв. Влияние в намалението на общите и административни разходи през отчетната година в най-голяма степен оказва съществено редуцираната вноска към Фонда за реструктуриране на банките, платена през 2017 г.

Доклад за дейността на Групата на
Българска банка за развитие за 2017 г.

Разходите за труд за 2017 г. са в размер на 11 479 хил. лв. и бележат ръст спрямо предходната година с 17,6% като за 2016 г. са в размер на 9 762 хил. лв. Увеличението се обуславя от нарасналия брой на персонала през последното тримесечие на 2017 г., което отразява оптимизиране на стратегията и съответно промяна в управленския модел на банката.

Коефициентът на оперативни разходи (вкл. разходи за персонал) към оперативен доход се запазва на нивата от предходната година, като за 2017 г. е в размер на 29% (за сравнение коефициентът за 2016 г. е в размер на 28%).

Във връзка с подготовката за преминаване към новия МСФО 9, и в продължение на политиката на Банката за консервативна оценка на риска и поддържане на високи регулаторни буфери, през 2017 г. са начислени разходи за обезценки и провизии в размер на 22 095 хил. лв. спрямо реинтегрирани обезценки и провизии в размер на 3 832 хил. лв. през 2016 г. Детайлна информация за обезценките и провизиите е посочена в Забележки 12, 18 В и 32 към консолидирания ГФО.

Към 31.12.2017 г., размерът на активите на Групата възлиза на 2 458 601 хил. лв., представляващ ръст от 29,8% спрямо предходната година или 1 893 723 хил. лв. в края на 2016 г.

Банкова дейност на Групата

Кредитната дейност на ББР се изразява, както в директно предоставяне на заемни средства, така и във финансиране посредством програми за кредитиране на търговски банки, които с получените средства предоставят кредити на МСП и селскостопански производители, или т.нар. он-лендинг.

Към края на месец декември на 2017 година, brutният размер на корпоративния портфейл на Банката от директно предоставени кредити (без финансиране по Националната програма по енергийна ефективност) намалява с 6,3% спрямо края на 2016 г. (845 668 хил. лв.), достигайки 792 322 хил. лв.

През 2017 г., Банката продължи активно да развива своята дейност, подкрепяйки българския бизнес, като продължи да поддържа диверсификация на отраслова структура на кредитния си портфейл. По-голяма динамика се наблюдава в относителните дялове на секторите Строителство (ръст от 7,1%), Промисленост (намаление с 5,2%), Финансови услуги (ръст от 38%), Операции с недвижими имоти (ръст с 17,8%), Транспорт (намаление с 1,5 %) и други отрасли (намаление с 14,5%). (Забележка 18Б към ГФО).

Към 31.12.2017 г., размерът на предоставените средства за индиректно кредитиране на бизнеса чрез посредничеството на търговски банки възлиза на 157 326 хил. лв., като намалява спрямо обема в края на 2016 г. (170 102 хил. лв.) в следствие на падежиране на вноски по част от кредитите. През 2017 г., ББР стартира нова програма за индиректно финансиране с поемане до 100 % гаранционен ангажимент към търговските банки в България, с подкрепата на ЕИБ и ЕФСИ по Плана Юнкер. За участие в Програмата бяха одобрени шест търговски банки, като първите усвоявания по тази програма ще стартират през 2018 г.

По линия на стартиралата през 2015 година Национална програма за енергийна ефективност (Програмата), към края на м. декември 2017 г. общият размер на договореното финансиране по подписаните договори е 1 667 156 хил. лв. (за сравнение с края на 2016 г. – 851 039 хил. лв.). Усвоеният размер възлиза на 1 273 137 хил. лв., а балансовия дълг – 722 862 хил. лв. (към 31.12.2016 г., балансовият дълг е в размер на 395 169 хил. лв.). През 2017 г., по Националната програмата са погасени 554 919 хил. лв. със средства от държавния бюджет, от който 4 802 хил. лв. изплатени лихви.

ББР продължи програмата за специализирано финансиране в подкрепа на експорта, включително чрез съвместни програми с БАЕЗ. Така, Банката спомага за насърчаването на конкурентоспособността на българските износители.

Ръководството на Банката се придържа към последователна консервативна политика при оценката на риска, съответстваща на икономическата среда и специфичните характеристики на кредитния портфейл на ББР. Към края на 2017 г., степента на покритие с обезценки на експозициите по кредитния портфейл на Банката възлиза на 18,15% (за 2016 г.: 16,34%).

Съотношението на brutните кредити към клиенти в просрочие над 90 дни към общия корпоративен кредитен портфейл на Банката (директно кредитиране с изключение на вземания от републикански и общински бюджети, служители и небанкови финансови институции) към 31.12.2017 г. е 10,8%, като дялът им нараства спрямо края на 2016 г. (6,3%). Увеличението основно се дължи на рекласифицирана голяма кредитна експозиция от редовна в просрочена над 90 дни. ББР продължава политиката си управление на риска, която осигурява високо покритие с обезценка на кредитите с просрочие над 90 дни, като коефициентът за покритие към края на 2017 г. възлиза на 48,95% в сравнение с 53,3% в края на 2016 г.

Към края 2017 г., портфейлът от ценни книжа на разположение за продажба намалява с 33 465 хил. лв. (12,7 %) спрямо края на 2016 г., в следствие на падеж на част от притежавани емисии ценни книжа и оптимизиране ликвидния профил на банката. Обемът на притежавания от ББР портфейл с ценни книжа е 230 903 хил. лв. (2016 г. – 264 268 хил. лв.), като преобладаващата част от него е съставена от държавни ценни книжа.

В края на месец декември 2017 г. Банката отчита и намаление на вземанията от банки с около 75 632 хил. лв. или 27,6 %, във връзка с насочването на ликвиден ресурс на Банката основно за финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

Перото средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка отбелязва съществен ръст и достига 447 648 хил. лв. в края на 2017 г. (31.12.2016 г.: 78 521 хил. лв.). Това основно се дължи на получено финансиране от международни финансови институции

Към 31.12.2017 г. с най-голям дял в пасивите на Банката са привлечените средства от международни финансови институции – 50,7 % (32,8% към края на 2016 г.), като стойността им възлиза на 869 822 хил. лв. (31.12.2016: 379 998 хил. лв.). Нарасналият дял на привлечените средства от МФИ в пасива на Банката се обуславя от значителния размер на усвоените средства от различни международни институции през 2017 г., основно целеви усвоявания по линия на финансиране на Националната програма за енергийна ефективност.

Депозитите от клиенти, различни от кредитни институции се увеличават до 790 590 хил. лв. за 2017 г. спрямо края на 2016 г. (709 549 хил. лв.) или ръст с 11,4%, като преобладаващата част от тях (448 млн. лв. или около 57%) са формирани от средства, предоставени от двама клиенти по проекти от национална значимост.

ББР продължава да поддържа добро ниво на ликвидност. Към 31.12.2016 г. коефициентът на ликвидните активи на Банката нараства до 43,3% (при 31,5% към края на 2016 г.).

Поддържаната от Банката капиталова адекватност надхвърля значително регулаторните изисквания. Към 31.12.2017 г. капиталовата база (собствени средства) на Банката възлиза на 636 570 хил. лв., а общата капиталова адекватност на ББР възлиза на 55,30%, в сравнение с 49,13% към края на 2016 г.

Дейност на Групата по отношение на микрокредитиране

През 2017 г. е предоставено финансиране на крайни клиенти по 139 договори за кредит и лизинг в размер на 9 463 хил. лв.

Към 31.12.2017 г., активният кредитен и лизингов портфейл на дружеството е в размер на 17 719 хил. лв. представен по амортизиран стойност преди обезценка и се състои от 386 кредитни и лизингови сделки. Също така дружеството има вземания и от 12 Сдружения с нестопанска цел на стойност 470 хил. лв. преди обезценка.

Отчетения финансов резултат за 2017 г. е печалба преди данъци в размер на 296 хил. лв.

Общите приходи на дружеството през 2017 г. са в размер на 1 375 хил. лв. , като приходите от лихви са 1 329 хил. лв., което е 97% от общите приходи.

Дейност на Групата по отношение на гаранционни схеми

Националният гаранционен фонд има за основна цел осигуряването на гаранции в полза на МСП, като по този начин се улеснява достъпа на предприятията до финансиране.

Издаваните за собствен риск гаранции от Фонда могат да покриват до 50 на сто от задължението. С промяна в закона за Българска банка за развитие, обнародвана в Държавен вестник, бр. 102 от 21.12.2012 г., издаваните от НГФ ЕАД гаранции във връзка с гаранционни схеми по Програмата за развитие на селските райони за периода 2007 - 2013 г. и по Оперативната програма за развитие на сектор Рибарство 2007 - 2013 могат да покриват до 80 на сто от задължението.

От стартирането на своята дейност през 2008 г. до края 2017 г. НГФ ЕАД е реализирал 9 гаранционни програми и е издал гаранции в размер на 897 млн. лв. Финансирането, което са ползвали МСП с подкрепата на НГФ е в общ размер на 1 883 млн. лв. Подкрепените МСП са над 7,300.

Първата гаранционна схема на НГФ - Гаранционна схема 2009-2013, стартира през 2009 г., като кредити можеха да се включват до февруари 2013 г. По първата гаранционна схема са подписани споразумения с 11 търговски банки. По схемата, НГФ издава гаранции по кредити на МСП в размер до 500 хил. лв. по инвестиционни и оборотни кредити, както и банкови гаранции. Максималният срок на гаранциите е до 10 години, като НГФ одобрява включването на кредити в гарантирания портфейл на индивидуален принцип. В срока на включване на кредити в гарантирания портфейл, НГФ е одобрил гаранции в размер на 168 000 хил. лв. по кредити в размер на 391 000 хил. лв. Общия брой на подкрепените предприятия по схемата е 2,325. По отчетна стойност, ангажиментът на Фонда към 31.12.2017 г. е 4,983 хил. лв.

В гарантирания портфейл по Гаранционна схема 2014-2015 се включват само нови кредити към малки и средни предприятия при максимална стойност на гаранцията от НГФ ЕАД до 50% от размера на кредита и не повече от 500 хил. лв. За периода на включване на кредити по програмата от месец март 2014 г. до месец септември 2015 г., издадените гаранции са в размер на 87,000 хил. лв. по кредити в размер на 200,000 хил. лв. Подкрепените МСП са 770 бр. от които, половината са микро предприятия, 40% са малки и 10% средни предприятия. Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 49,047 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 39,009 хил. лв.

В началото на месец октомври 2015 г. до началото на януари 2016 г., по Гаранционна схема 2015-2017 между НГФ ЕАД и 10 търговски банки бяха подписани гаранционни споразумения на обща стойност 326,000 хил. лв. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 31 март 2017 г. До изтичане на срока за включване на кредити в гарантирания портфейл 31 март 2017 г., НГФ ЕАД е гарантирал кредити в размер на 581,500 хил. лв, гаранциите са за сумата от 258,080 хил. лв. на 2,024 МСП. Към 31.12.2017 г. одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 209,598 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 169,038 хил. лв.

През м. март и м. април 2017 г., между НГФ ЕАД и 10 търговски банки бяха подписани гаранционни споразумения на обща стойност 328,000 хил. лв. Гаранционната схема 2017-2018 е продължение на НГФ 2015. По схемата се гарантират до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 30 септември 2018 г. От стартиране на гаранционната схема до 31.12.2017 г. са подкрепени 1,266 МСП, издадени са гаранции за 126,493 хил. лв. Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 126,493 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 123,907 хил. лв.

Гаранционната програма в подкрепа на бенефициенти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г. (ОПРСР) е инструмент за финансов инженеринг и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по следните мерки на ОПРСР:

Мярка 1.3: Инвестиции на борда на риболовните кораби и селективност

Мярка 2.1: Производствени инвестиции в аквакултурата

Мярка 2.5: Риболов във вътрешни водоеми

Мярка 2.6: Инвестиции в преработка и маркетинг на продукти и риболов и аквакултура

Мярка 3.3: Инвестиции за реконструкция и модернизация на рибарски пристанища, места за разтоварване и покрити лодкостоянки.

Както и по Приоритетна ос №4: Устойчиво развитие на рибарските области на проекти на част от бенефициентите по приоритетни оси първа, втора и трета ос и всички бенефициенти по четвърта ос на ОПРСР.

В срока на включване на кредити в гарантирания портфейл, НГФ ЕАД е одобрил гаранции в размер на 21 млн. лв. по кредити в размер на 31 млн. лв. Общият брой на подкрепените предприятия по схемата е 25. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 4 959 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007 – 2013 г. (ПРСР) е инструмент за финансов инженеринг, одобрен с Осмо изменение на ПРСР, и представлява процес на издаване на гаранции за допълване на обезпечението по кредити, отпуснати от банки на кредитополучатели, за осъществяване на проекти, одобрени за подпомагане по мярка 121 „Модернизирани земеделските стопанства“, мярка 122 „Подобряване на икономическата стойност на горите“ и мярка 123 „Добавяне на стойност към земеделски и горски продукти“ от ПРСР на Република България (2007 – 2013 г.).

В срока на включване на кредити в гарантирания портфейл от началото на 2013 г. до 30.11.2015 г., НГФ е одобрил гаранции в размер на 185,606 хил. лв. по кредити в размер на 238 111 хил. лв. По схемата са подкрепени 544 бенефициента по програмата за реализиране на проекти в размер на 375 000 хил. лв. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 24 254 хил. лв.

Гаранционната схема в подкрепа на бенефициенти по Програма за развитие на селските райони 2007-2013 , 2014 – 2020 г. и предприятия от сектор Растениевъдство и Животновъдство - Гаранционна схема - МЗХ 2016-2018 г. е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. През второто тримесечие, НГФ и МЗХ договориха параметрите на новата гаранционна схема и бяха изпратени покани до търговските банки за участие в схемата. По гаранционната схема са подписани споразумения със 17 търговски банки и МФИ Джобс, като част от групата на ББР предоставяща финансиране до 300 хил. лв. От стартът на схемата до 31.12.2017 г., НГФ е издал гаранции в размер на 45 750 хил. лв. по кредити в размер на – 92 028 хил. лв. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 34 483 хил. лв.

Гаранционна схема по Програма COSME на Европейската комисия – през декември 2016 г. между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД (НГФ ЕАД) е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. Към 31.12.2017 г., НГФ ЕАД има сключени споразумения с Ти Би Ай Банк, Българо-американска кредитна банка и МФИ Джобс. Към 31.12.2017 г. са гарантирани 63 кредита за сумата от 7 147 хил. на 49 малки и средни предприятия. Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 2,992 хил. лв.

Гаранции по микрокредити, издавани от Българска банка за развитие и администрирани от НГФ ЕАД - преминаването на Проект „Гаранционен фонд за микрокредитиране“ от Министерство на труда и социалната политика към Българска банка за развитие АД е извършено на основание на §2 от ПЗР на Закона за Българската банка за развитие и Решение № 309 от 3 май 2007 г. на Министерския съвет на Република България. След приемането на проекта в групата на ББР АД администрирането на гарантираните кредити бе възложено на НГФ. Към 31.12.2017 г., гарантираният от ББР АД, портфейл включва 228 микрокредита с ангажимент на банката по тях в размер на 1,818 хил. лв.

УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА

В хода на обичайната си дейност, Групата на ББР е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на институцията. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Банката и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата на ББР са кредитен, пазарен и операционен.

КРЕДИТЕН РИСК

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата, поради което неговото управление е основно в дейността. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР, с действащите законови и подзаконовни нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Групата на ББР използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата на ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника мерки. При управлението на кредитния риск на Групата на ББР се съблюдава определена с вътрешно-нормативни актове на Групата система от лимити на консолидирана основа по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

ПАЗАРЕН РИСК

При управлението на валутния риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, чрез спазването на утвърдени лимити. Позициите на Групата в различни валути, както и общата валутна позиция се следи на ежедневна база. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали, според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Въведена е система от лимити във връзка с измененията на лихвената крива, като към несъответствията по периоди се прилагат стрес сценарии, с което се измерва потенциалният риск за лихвения доход и капитала на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от Групата на ББР с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл, съгласно регулаторните разпоредби Групата на ББР не заделя капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността. Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата, и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

ОПЕРАЦИОНЕН РИСК

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Групата, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрение на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата, изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

КОНТРОЛНА СРЕДА

Групата на ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на банката. Във връзка с особената роля на Групата на ББР като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на Групата е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рискове, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага правомощия и отговорностите за оперативната дейност, в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Групата е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на Групата, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Групата е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на банката осъществяват текущо наблюдение на контролите.

БАНКОВИ РЕГУЛАТОРИ СЪГЛАСНО БЪЛГАРСКОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения. Към 31.12.2017г., Групата е спазила всички регулативни изисквания на БНБ и българското законодателство.

Отчетената капиталова адекватност на консолидирана база към 31.12.2017 г. е 49,63% (31.12.2016 г.: 48,45%). Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

ББР продължава успешно да развива ползотворни взаимоотношения с водещи европейски и международни финансови институции, чрез участието си в международни специализирани асоциации. Това сътрудничество дава възможност на Банката да се ползва от най-добрите банкови практики, ноу-хау, информация за финансови продукти и да участва в тяхното разработване и прилагане.

- ББР има бърз достъп до актуална, обща и специфична информация за най-новите промени в законодателната база на европейско ниво и нейното прилагане в областта на банките за развитие, като също така има възможност за участие в процеса на обсъждане на тези промени. Членството в международните специализирани асоциации предоставя възможност и за участие в семинари и срещи на високо ниво, с представители на ЕК и нейните дирекции.
- От 2005 г., ББР е активен член на Европейската асоциация на публичните банки (ЕАПБ). Членството в ЕАПБ спомага за обмяната на опит и най-добри практики между ББР и европейските публични банки.
- ББР е пълноправен член в Мрежата на Европейските Финансови Институции (НЕФИ) в която влизат представители от 19 институции от различни европейски страни, от 2007 г. Мисията на НЕФИ е да се подобри обмена на информация и идеи, с цел улесняване достъпа до финансирането на МСП.
- През 2017 г. ББР продължи участието си в дейността на Европейска асоциация на дългосрочните инвеститори (ЕЛТИ). ББР е съчредител на тази организация.
- През 2017 г. ББР стана съчредител на Междубанкова асоциация на Китай и страните от Централна и Източна Европа.
- ББР е акционер с 3 акции в капитала на ЕИФ и участва редовно в дискусиите на Групата на Финансовите институции-акционери, където се обсъждат основните насоки за развитие на дейността и политиката на ЕИФ. ББР участва в електронно гласуване по различни теми – приемане на нови акционери и други организационни въпроси.

УПРАВЛЕНИЕ НА ГРУПАТА НА ББР

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към началото на 2017 г. – членове на Надзорния съвет на ББР (НС) са: Атанас Славчев Кацарчев – Председател и член на НС, Кирил Миланов Ананиев – Зам. председател и член на НС и Димитър Кирилов Димитров – член на НС.

С решение на извънредно Общо събрание на акционерите на ББР проведено на 02.03.2017 г. бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като член на НС на ББР Кирил Миланов Ананиев и избра на негово място Красимир Тотев Ангарски. С решение на Надзорния съвет от 02.03.2017 Красимир Тотев Ангарски е избран за Заместник – председател на НС.

На извънредно Общо събрание на акционерите на Българска банка за развитие АД, проведено на 23.05.2017 г., бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като членове на Надзорния съвет на ББР Красимир Тотев Ангарски и Димитър Кирилов Димитров и избра за нови членове г-н Лъчезар Димитров Борисов и Кирил Миланов Ананиев. С решение на НС от 14.06.2017 г. за Заместник – председател на Надзорния съвет бе избран Кирил Миланов Ананиев.

С решение на извънредно Общо събрание на акционерите на ББР, проведено на 13.11.2017 г., бе взето решение за промени в Надзорния съвет на Банката. ОСА на Банката освободи като членове на НС на ББР Кирил Миланов Ананиев и Атанас Славчев Кацарчев и избра за нови членове на Надзорния съвет – Велина Илиева Бурска и Митко Емилов Симеонов. С решение на НС от 13.11.2017 г. за Председател на Надзорния съвет бе избран Лъчезар Димитров Борисов, а за Заместник-председател на НС – Митко Емилов Симеонов.

В края на 2017 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Лъчезар Димитров Борисов – Председател и член на НС, Митко Емилов Симеонов – Зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска – член на НС.

Към началото на 2017 г. Управителния съвет /УС/ на Банката е в състав: Ангел Кирилов Геков – Председател на УС и Изпълнителен директор, Билян Любомиров Балев – Зам. председател на УС и Изпълнителен директор, Илия Василев Кирчев – член на УС и Изпълнителен директор. Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

С решение на Надзорния съвет на Българска банка за развитие АД от 29.09.2017 г. като членове на Управителния съвет на Банката са освободени Ангел Кирилов Геков и Билян Любомиров Балев. Със същото решение на НС на ББР АД за членове на УС са избрани Стоян Тодоров Мавродиев, Румен Димитров Митров и Николай Димитров Димитров. С решение на УС от 29.09.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, за изпълнителни директори са избрани Стоян Тодоров Мавродиев, Румен Димитров Митров и Николай Димитров Димитров. С решение на УС от 04.10.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, е оттеглено овластяването на Илия Василев Кирчев за Изпълнителен директор, като той остава само член на УС на Банката. ББР се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори.

С решение на Управителния съвет от 27.11.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата, Стоян Тодоров Мавродиев е избран за Главен изпълнителен директор на Българска Банка за Развитие.

След така взетото решение на НС, както и във връзка с решения от проведено заседание на Управителния съвет на ББР от 27.11.2017 г., съставът на Управителния съвет на ББР в края на 2017 г. е следният: Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на УС и Главен изпълнителен директор; Румен Димитров Митров – Зам. председател на УС и Изпълнителен директор; Николай Димитров Димитров – Член на УС и Изпълнителен директор и Илия Василев Кирчев – Член на УС.

Във връзка с избора на Главен изпълнителен директор в Търговския регистър е актуализиран, без това да означава някаква промяна, начинът на представляване на Банката. За това е взето решение на УС от 05.12.2017 г., потвърдено с решение на НС от същата дата. Банката се представлява съвместно от всеки двама измежду Главния изпълнителен директор, Изпълнителните директори и Прокурист.

На лицата, управлявали Банката през 2017 г., са изплатени 1,738 хил. лв. Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Димитър Кирилов Димитров е:

- член на съвета на директорите на „АНДЕМА“ АД;
- съдружник в „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД, с ЕИК 175247211, и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството.

То не извършва дейност.

- член на Управителния съвет на „Еврохолд България“ АД, с ЕИК 175187337

Членовете на НС на ББР към края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Лъчезар Борисов – Председател – не участва в капитала и управлението на други дружества

Митко Симеонов - Зам.-председател - не участва в капитала и управлението на други дружества

Велина Бурска - Член на НС – не участва в капитала и управлението на други дружества

Членовете на УС от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) Към настоящия момент е в управлението на „Общинска банка“ АД, ЕИК 121086224, като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите.

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Билиан Любомиров Балев е участвал в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите до октомври 2017 г. Той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) - няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на УС на ББР в края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Стоян Мавродиев участва в управлението на НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите и е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908.

Румен Митров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Николай Димитров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Илия Кирчев - няма.

Национален Гаранционен Фонд ЕАД (НГФ)

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), състоящ се от трима членове като има следния състав:

В началото на годината, Съветът на директорите е в състав – Ангел Геков - Председател на СД, Александър Георгиев - член на СД и Самуил Шидеров – Зам.-председател на СД и Изпълнителен директор на НГФ.

На 17.10.2017 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 17.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

На 26.01.2018 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Самуил Шидеров като член на Съвета на директорите (СД) и изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Ангел Джалъзов за член на СД на НГФ и изпълнителен директор.

На 15.03.2018 г., на заседание на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД е взето решение за освобождаването на г-н Александър Георгиев като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Андон Георгиев за член на СД на НГФ.

От 23.10.2017 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 10.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

Фондът се представлява, от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Възнагражденията, които са получили членовете на Съвета на директорите и изпълнителния директор през 2017 г. са в размер на 247 хил. лв.

Членовете на СД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 б) на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на НГФ ЕАД, от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков е изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД (до октомври 2017 г.).

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Павлов Шидеров няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на НГФ ЕАД, в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Стоян Мавродиев е член на УС и Главен изпълнителен директор на БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ. Стоян Мавродиев е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Шидеров – няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

През м. февруари 2018 г. Ангел Джалъзов е избран за изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд ЕАД. Промяната е извършена съгласно Решение на Едноличния собственик на капитала, съгласно законовите разпоредби.

Микрофинансираща Институция ДЖОБС ЕАД

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

През 2017 г. и до датата на съставяне на този доклад са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 19.10.2017 г., Билян Любомиров Балев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Румен Димитров Митров.

На 19.10.2017 г., Илия Василев Кирчев е освободен от Съвета на директорите и за нов член е вписан Николай Димитров Димитров.

През 2018 г. са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 07.02.2018 г., Костадин Божиков Мунев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Ангел Атанасов Джалъзов.

На 22.03.2018 г., е вписана промяна в Устава на Дружеството, с която съставът на Съвета на директорите се изменя от трима до петима членове.

На 30.03.2018 г., като нов член на Съвета на директорите е вписана Христина Атанасова Тодорова. На 02.04.2018 г. г-жа Тодорова е вписана и като прокурист на Дружеството.

Съвет на директорите

Румен Митров - Председател на Съвета на директорите

Николай Димитров – Зам. Председател на Съвета на директорите

Костадин Мунев - Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

Костадин Мунев притежава магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство в София през 1996 г. През 2011 г. е избран за Прокурист на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД и ръководител на отдел Кредитиране и лизинг на дружеството, от април 2013 г. е член на СД, а от април 2014 г. е избран за Изпълнителен директор на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД. Работил е като главен счетоводител на български предприятия и сдружения с нестопанска цел. Притежава богат опит в сферата на микрофинансирането придобит като мениджър финансов лизинг по проект JOBS на Програма за развитие на ООН в периода 2003 – 2010 г. Участник в редица международни конференции по теми, свързани с микрофинансирането и съавтор на публикации: „Ръководство за микрокредитиране в Европа“, „От изключване към включване чрез микрофинансиране“, „Пазарно проучване на микрокредитирането за целите на Европейския Инвестиционен фонд – Международно проучване в Западна и Източна Европа: „Доклад за България“. Владее английски и руски език.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Билиан Любомиров Балев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Също така той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и член на УС на Българска банка за развитие АД.

Костадин Божилов Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Румен Митров е Изпълнителен директор и Зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД

Костадин Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Николай Димитров е Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД.

СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ НА ДЪРЖАВАТА

Собственик на ББР е българската държава, в резултат, от което Банката е свързано лице с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В бележка № 37 към консолидирания финансов отчет на ББР за 2017 г. са представени сделките със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата.

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ И БИЗНЕС ЦЕЛИ. ФИНАНСОВИ ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ

Групата на ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Банката е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банковото финансиране и не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Банката подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал, финансиране на публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо национално или регионално значение, вкл. инфраструктурни проекти и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на ББР е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Банката има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на Групата на ББР са :

- Да подпомогне икономическия ръст чрез подкрепа на региони и сектори с констатиран пазарен недостиг и потенциал за растеж;
- Да стимулира икономическата активност на инвеститорите за модернизация на материалната и технологична база и повишаване на конкурентоспособността на икономиката;
- Да подпомогне икономическия ръст чрез финансиране, в т.ч. синдикирано по характер, на мащабни, стратегически или инфраструктурни по характер проекти и инвестиции;
- Да подкрепя развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика;

Търговската политика на ББР ще запази двата подхода за оказване подкрепа на МСП сектора в страната – директното кредитиране и индиректните програми. В допълнение, Банката ще се придържа стриктно към основните си принципи:

- Допълване на пазара и дистанциране от конкуренция с търговските банки;
- Провеждане на либерална ценова политика при адекватно покритие на поетите рискове.

По отношение на директното кредитиране Банката ще доразвие фокусирани продуктови линии, акцентиращи върху проблемни и нуждаещи се от подкрепа сфери на дейност на МСП. В тази връзка приоритети са предекспортно, експортно и мостово финансиране. Традиционно Банката ще продължи да предоставя финансиране за малкия и среден бизнес, при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Отчитайки спецификите, както на продуктовете линии, така и обстоятелството, че Банката развива лимитирана по мащаб мрежа от представителства, цитираните приоритети ще бъдат реализирани при използване на всички структури, в т.ч. и чрез създаване на предвидения от ЗББР фонд за капиталови инвестиции.

Основен приоритет за групата на ББР ще бъде и продължаващото развитие на програмите за индиректно финансиране на МСП сектора. Предлаганите програми ще бъдат значително разнообразени, в т.ч. като секторна насоченост и срочност. Ще бъдат разработени продуктови линии с по-голяма гъвкавост по отношение на матуриретна структура, лихвени равнища и пр., което да допринесе за по-лесното им адаптиране към динамичните пазарни условия, а оттук и до изискванията на банките-партньори. Основен акцент ще бъде съчетаването на предоставяне на ресурс с адекватно на целите на ББР, споделяне на риска.

Групата счита, че в условия на висока ликвидност на банковия сектор поемането на инкременталния риск (допълнителният риск, който възпира търговските банки от финансиране), съвместно с банките партньори, би било ключов фактор за успеха на индиректните програми.

Групата ще взаимодейства с органите за управление на оперативни програми в България, като идентифицира съществуващи проблеми при финансирането на конкретни мерки и ще предлага решения за тяхното отстраняване, в т.ч. конкретни форми за финансирането им. С ускорен темп ще бъдат осъществени консултации с цел адекватното вписване на ББР в цялостния модел на управление на публичния ресурс, в подкрепа на развитието икономиката на страната. Банката счита участието си в него като съществена стъпка в повишаването на ефективността на мерките в подкрепа на българската икономика.

Основни, стратегически цели и политики на Групата в хоризонт 2017-2020 г., ще бъдат както следва:

- Преструктуриране на актива, с цел постигане на доминиращ принос на индиректното финансиране за сектора на МСП. Целевото съотношение на индиректно към директно финансиране е 60:40, като в kalkulацията на това съотношение не се включва участието на банката в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално или регионално значение;
- Провеждане на устойчив процес за формиране и развитие на целеви продуктови линии, в рамките на двата основни подхода за финансиране на МСП;
- Консервативна оценка на поетите рискове и поддържане на високо ниво на покритие на проблемните вземания с провизии.

Банката възнамерява съществено да разнообрази източниците на финансиране. Очакванията са за увеличение на облигационните инструменти във формирането на пасива като балансирането по отношение на международен и местен пазар ще бъде извършено текущо в зависимост от конкретните пазарни условия.

ББР ще продължи да подпомага инициативи на българската държава в подкрепа на икономическото и социално развитие на страната. През 2018 г. ще продължи дейността на ББР по осъществяването на Програма за саниране на многофамилни жилищни сгради.

Развитие на **Национален Гаранционен Фонд ЕАД** през 2018 г.

Основните задачи пред Фонда за 2018 г. са:

Ефективно реализиране на гаранционни програми за подкрепа на предприятия от сектор Селско, Горско и рибно стопанство чрез гаранционни схеми по Програма за развитие на селските райони в Република България и Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г.;

Продължаване на активната работа по прилагане в практиката на гаранционните програми в подкрепа на микро, малките и средни предприятия в Република България;

Организационно и техническо изграждане на структурата на НГФ в контекста на новите ангажименти;

Оптимизация и усъвършенстване на процедурите, по които работи Фондът.

За да изпълни своите цели и задачи, НГФ ЕАД ще работи активно с банките-партньори по гаранционни споразумения, националните и европейски органи и институции пряко ангажирани с реализацията на схемите за финансов инженеринг, ще се стреми да привлече и нови партньори и ще търси сътрудничеството на сдружения на малкия и среден бизнес на национално и регионално ниво.

Ръководството на **Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД** се ангажира с бъдещото устойчиво развитие на дейността и растеж на активите на дружеството.

СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

На 06.03.2018 г., Илия Василев Кирчев е освободен като член на Управителния Съвет на Българска Банка за Развитие АД.

На 07.02.2018 г., Костадин Божилов Мунев в качеството му на Изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на Микрофинансиращата институция Джобс ЕАД е освободен и на негово място като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите е вписан Ангел Атанасов Джалъзов.

На 22.03.2018 г. е вписана промяна в Устава на Дружеството МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, с която състава на Съвета на директорите се изменя на от трима до петима членове.

На 30.03.2018 г. като нов член на Съвета на директорите на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД е вписана Христина Атанасова Тодорова. На 02.04.2018 г. г-жа Тодорова е вписана и като прокурист на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД.

Считано от 07.02.2018 г., Самуил Павлов Шидеров – изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на Националния Гаранционен Фонд ЕАД е освободен и на негово място като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите е вписан юристът Ангел Атанасов Джалъзов.

Ангел Джалъзов има дългогодишен опит в сферата на международното инвестиционно банкиране, управлението на активи, капиталовите пазари, проектното финансиране, инвестиционните продукти, супервизията и управлението на финансовите инструменти.

На 22.03.2018 г., Андон Георгиев Георгиев е вписан като прокурист в Национален Гаранционен Фонд ЕАД, като заменя на поста Александър Ангелов Георгиев.

Във връзка с въвеждане и влизане в действие от 01.01.2018 г. на МСФО 9 през отчетната година в Банката успешно приключи процесът по подготовка за въвеждане на Стандарта и адаптиране на системите на ББР по класификация на финансовите активи и пасиви.

ВЪТРЕШЕН КОНТРОЛ

Вътрешният контрол включва следните компоненти:

(а) контролна среда – описание на контролната среда може да бъде намерено в точка „Управление на риска“, „Контролна среда“, и в „Декларация за корпоративно управление“, секция - „Контролна среда“ от този доклад.

(б) процес на оценка на рисковете на предприятието - описание на контролната оценка на рисковете на Банката може да бъде намерено в - Декларация за корпоративно управление секции „Управление на Риска на групата на ББР“;

(в) информационна система, включително свързаните с нея бизнес процеси, съществени за финансовата отчетност, и комуникация - описание на информационната система на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“;

(г) контролни дейности - описание на контролните дейности на Банката може да бъде намерено в секции „Управление на риска“, част от Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“, и „Комитети към УС“;

(д) текущо наблюдение на контролите - описание на текущото наблюдение и контрол на Групата може да бъде намерено в Декларация за корпоративно управление секции „Структура за управление на рисковете“ и „Комитети към УС“.

ДЕКЛАРАЦИЯ НА РЪКОВОДСТВОТО

Ръководството на Групата на ББР декларира, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет отразява достоверно имущественото и финансовото състояние на Групата към края на 2016 г., както и определянето на финансовия резултат за годината, в съответствие с действащото законодателство. Използвана е подходяща счетоводна политика, която е прилагана последователно. Направени са необходимите преценки, в съответствие с принципа на предпазливост, при съставяне на годишния консолидиран финансово-счетоводен отчет към края на годината. Ръководството последователно използва приложимите счетоводни стандарти и годишният финансов отчет е съставен на принципа на действащо предприятие.

Ръководството на Банката полага усилия за поддържане на подходяща счетоводна система, която отговаря на действащите счетоводни стандарти. Годишният консолидиран финансов отчет разкрива състоянието на Групата с разумна степен на точност.

Предприети са всички мерки за опазване активите на Групата, предотвратяване на измами и недопускане на нарушаване на законите в страната и наредбите на БНБ за регулиране на банковата дейност.

Настоящият доклад за дейността е приет на 27 април 2018 г. от УС на Българска банка за развитие АД и е подписан от

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ

РУМЕН МИТРОВ

НИКОЛАЙ ДИМИТРОВ

ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА КОРПОРАТИВНО УПРАВЛЕНИЕ

Принципи на корпоративното управление

Като финансова институция, създадена по силата на специален закон, и същевременно прилагаща всички регулаторни норми на БНБ и Европейското законодателство, и в изпълнение на мисията си да бъде устойчив инструмент на държавната политика за насърчаване на развитието на малкия и среден бизнес в България, Групата на ББР си е поставила за цел да бъде еталон за добро корпоративно управление и корпоративна отговорност, като последователно и стриктно спазва Националния Кодекс за Корпоративно Управление от 2007 година, Кодекса за професионално поведение от 2017 г. (заменя „Етичния Кодекс“ на ББР от 2013 г.), Етичния Кодекс на Вътрешния Одит на Групата на ББР от 2015, законите и регулаторните изисквания в Република България, нормите на Европейското законодателство, както и добрите корпоративни и банкови практики.

Българска Банка за Развитие извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник, съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник, Банката следва да отговаря на определените изисквания за защита на интересите на клиентите, съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПФИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). През 2018 г., Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II), Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR), Регламент 2016/679 за защита на личните данни (GDPR) и Директива за платежните услуги 2015/2366 (PSD 2). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

Група Българска банка за развитие (Групата), включва Българска банка за развитие АД (ББР) и нейните дъщерни дружества – Национален Гаранционен Фонд ЕАД (НГФ) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ), в които ББР е едноличен собственик на капитала.

Освен включените в групата на ББР дъщерни дружества НГФ и МФИ Джобс, ББР не притежава значими преки или косвени акционерни участия (включително косвени акционерни участия чрез пирамидални структури и кръстосани акционерни участия) по смисъла на член 85 от Директива 2001/34/ЕО.

Българска банка за развитие АД

Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество под наименованието "Насърчителна банка" АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ЗББР). С него е уреден обхвата на дейността на Банката и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества.

Седището на Българска банка за развитие АД (ББР, Банката) е гр. София 1000, район "Средец", ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г., Българска банка за развитие АД няма открити клонове.

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката. Акценти в дейността на Банката са предекспортното, експортно и мостово финансиране. Традиционно, Банката ще продължи да предлага инвестиционно по характер финансиране за малкия и среден бизнес при удължена първоначална срочност и релаксирани изисквания към обезпеченията.

Банката е изпълнила изискванията на БНБ за минимално изискван акционерен капитал за упражняване на банкова дейност, както и капиталовите изисквания на ЗББР. От основаването си до м. август 2017 г., 99.9% от капитала на Банката е собственост на Министерство на Финансите на РБ. На 04.08.2017 г. с изменение на Закона за ББР съгласно ДВ, бр. 63 от 2017 г. 99,9999% от капитала на дружеството преминава под контрола на министъра на икономиката на Р. България. и към датата на изготвяне на декларацията, собствеността на капитала се разпределя както следва: 99,9999% се притежава от Република България, представлявана от Министерство на икономиката, 0,0001% се притежава от Банка ДСК. Проведените стрес тестове и анализ на качеството на активите на банковите институции потвърдиха изключително високата капиталова адекватност и устойчивост на шокове на Групата, надхвърлящи многократно регулаторните изисквания.

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева. Акциите на ББР не се котира на борсов пазар.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на икономиката. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

ББР декларира по отношение придобиването на собствени акции по реда на чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон, че такова придобиване не е извършвано, както и че няма придобити, притежавани или прехвърлени от членовете на съветите през годината акции и облигации на дружеството и че по силата на чл. 6 ал. 4 от Закона за ББР акциите от капитала на Банката освен от българската държава могат да бъдат придобивани и притежавани от Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка и Европейския инвестиционен фонд, от банки за развитие от държави - членки на Европейския съюз. В тези случаи, не се прилага чл. 31 от Закона за кредитните институции.

Съгласно чл. 6 ал. 4 от Закона за ББР, членовете на управителните и на контролните органи, прокуристите и висшия ръководен състав не могат да притежават акции, и не могат да им бъдат предоставени опции върху ценни книжа на ББР, и в следващи отчетни периоди не могат да възникнат договорености, в резултат на които в бъдещ период могат да настъпят промени в притежавания относителен дял акции от настоящи акционери.

Управлението на ББР се извършва в съответствие с чл. 5 от Закона за ББР, съгласно който Банката има двустепенна система на управление и правата на държавата в общото събрание на акционерите на Банката се упражняват от министъра на икономиката. Извън правомощията на министъра на икономиката, промяна в Закона за ББР в качеството му на учредителен договор и правото да се емитират или изкупуват обратно акции е възможно с гласуването на нов закон или промяна на действащия закон от Народното Събрание. Съгласно този член, в качеството си на представляващ мажоритарния акционер в ББР, решения за намаление на капитала чрез обратно изкупуване на акции може да бъде взето от министъра на икономиката.

В края на 2017 г., година ББР няма задължения по съществуващи или нови емисии ценни книжа.

Към 31.12.2017 г., няма висящи съдебни, административни или арбитражни производства, касаещи задължения или вземания на групата на ББР в размер на 10 на сто или повече от собствения капитал.

Съгласно Устава на ББР, кредитната дейност на Банката е ориентирана към:

Предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия; финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия; участие в публични и публично-частни проекти или партньорства със стратегическо, национално и/или регионално значение.

Банката предоставя и други видове кредити по ред, определен от Управителния съвет като експозиция към един клиент или група свързани клиенти, различни от кредитни институции, централни правителства и централни банки, при спазване изискванията и ограниченията по смисъла на Регламент 575/2013/ЕС, след отчитане на ефекта от редуцирането на кредитния риск по ред, определен от Управителния съвет.

Банката не кредитира следните дейности/кредитополучатели:

1. Дейности, които са в несъответствие с националното законодателство, включително за опазване на околната среда;
2. Дружества, с неизвестен краен контролиращ собственик.

3. Политически партии и свързани с тях лица. По смисъла на настоящата точка свързани с политически партии лица са: младежки, женски и други организации, които по закон партиите могат да създават, както и лица, създадени от политическите партии за осъществяване на единствено разрешената им от закона стопанска дейност - издателска дейност, авторски права и ползване на интелектуална собственост, както и от продажба и разпространение на печатни, аудио и аудиовизуални материали с партийно-пропагандно съдържание;

4. Дружества и организации с нестопанска цел;

5. Медии;

6. Дейности, свързани със спорт и спортни прояви;

7. Други забранени от закона дейности.

Банката предоставя кредити пряко или чрез търговски банки-посредници.

Условията и редът за предоставяне на кредити се определят от Управителния съвет.

В подкрепа на развитието на икономиката и с цел предоставяне на финансова подкрепа за всеки бизнес, Банката може да финансира/рефинансира дружества със задължения, класифицирани в кредитния регистър при БНБ в групи „Необслужвани“ или „Загуба“ (или еквивалент на такава класификация, в случай на нормативни промени), към момента на кандидатстване за кредит от ББР, след потвърждение от Надзорния съвет.

Управителният съвет взема единодушно решение за формиране на експозиция към един клиент или група свързани клиенти, чийто размер надхвърля 5% от собствения капитал на Банката, при спазване изискванията на Закона за кредитните институции и вътрешните правила на Банката.

С оглед на специфичната си функция за провеждане на държавна политика на насърчаване, ББР приоритизира в дейността си програми и продукти за насърчаване на МСП, он-лендинг програми, експортно финансиране и финансиране по възложени мандати. Най-голямата кредитна експозиция на Банката предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 69 239 хил. лв. по амортизирана стойност (2016: 62 202 хил. лв.), което представлява 10.88% от собствения капитал на Банката (2016: 9,99%). Анализ на структурата на кредитния портфейл по сегменти е предоставена в индивидуалния финансов отчет.

Предвид специфичната дейност на Банката, към 31 декември 2017 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.13% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2016 г.: 97,26%).

С оглед на специфичната си дейност, групата на ББР използва значително външно финансиране от международни финансови институции. Детайлна информация относно получените външни кредитни линии е оповестена в бележка 29 към годишния финансов отчет.

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ)

Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е дружество, учредено на 12.08.2008 г., въз основа на Закона за Българската банка за развитие (ЗББР) и е регистрирано в Търговския регистър на 22.08.2008 г. Съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ), „Национален гаранционен фонд“ ЕАД е финансова институция, вписана през 2009 г. от БНБ в Регистъра по чл.3, ал.2 от Закона за кредитните институции (ЗКИ). В съответствие с Устава на дружеството, предметът на дейност е:

- издаване на гаранции за допълване на обезпечението по заеми на малки и средни предприятия;
- предлагане на други продукти на малки и средни предприятия, като: гаранция за участие в търг; гаранция за добро изпълнение; гаранция за авансово плащане; гаранция за изплащане на кредит на износител и други;
- издаване на гаранции за допълване на обезпечение по заеми на малки и средни предприятия, осъществяващи научноизследователска и развойна дейност и за внедряване на тези продукти и научни разработки в индустрията;
- други дейности, които не са забранени изрично от закона.

Седалището на Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г., НГФ няма открити клонове.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс)

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е вписана в Търговския регистър на 14.01.2011 г. Предметът на дейност е микрофинансиране, в това число отпускане на микрокредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи/финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Седалището на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ Джобс) е гр. София ул. "Дякон Игнатий" №1.

Към 31.12.2017 г., МФИ ДЖОБС, няма регистрирани клонове. Дружеството осъществява дейността си посредством четири офиса на територията на страната – по един за всеки от градовете София, Плевен, Шумен и Нова Загора.

Управление на Риска на Групата на ББР

В хода на обичайната си дейност дружествата от Групата на ББР са изложени на различни финансови рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и до влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и наблюдават с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва концентрирането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността и съществуването ѝ. Основните рискове, на които е изложена Групата, са кредитен, пазарен и операционен.

При управлението на риска, Групата се ръководи от принципите на консервативност, обективност и пълно съответствие с всички действащи национални и Европейски нормативни актове и регулаторни препоръки. В подкрепа на тази политика, Групата поддържа значително по-високи от регулаторно изискваните нива на ликвидни буфери и капиталова адекватност.

Кредитен риск

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена ББР, поради което неговото управление е основно в дейността ѝ. Управлението на кредитния риск се извършва в съответствие със Закона за ББР и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, както и съгласно утвърдените международни норми и установените добри банкови практики.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг за оценката и управлението на кредитния (вкл. контрагентния) риск по експозициите. В Групата са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. При установяване на нови обстоятелства, които могат да доведат до промяна в рисковия профил на кредитополучателите, включително до увеличаване на риска от несъбираемост на кредитната експозиция, се предприемат адекватни и съобразени с рисковите параметри на длъжника, мерки.

При управлението на кредитния риск на Банката се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити по икономически отрасли, по инструменти, както и други кредитни ограничения и лимити за концентрация, а резултатите от мониторинга за спазването им се докладват на компетентните органи. Системата от лимити се преразглежда и актуализира периодично.

Управлението на кредитния риск по поетите задбалансови (гаранционни) ангажименти от НГФ е на две нива – на ниво индивидуална сделка (гаранция) и на портфейлно ниво. Кредитният риск на индивидуално ниво се управлява, съгласно вътрешните правила и процедури за гаранционната дейност, като предложението за издаване на гаранция (поемане на гаранционен ангажимент) се преглежда и одобрява от риск мениджъра на НГФ, след което се предава за одобрение от двама от членовете на съвета на директорите на НГФ. След като са събрани всички одобрения, потвърждението за издаване на гаранцията се подписва от представляващите НГФ. По гаранционната схема по ПРСР има и второ ниво на одобрение – т.нар. Консултативен комитет, съставен от представители на МЗХ и ББР, който одобрява всеки поет гаранционен ангажимент по програмата. На портфейлно ниво, кредитният риск се управлява чрез въведени лимити за плащане (капове), ограничаващи ангажимента на НГФ да плати до определен дял от размера на портфейла от гаранции, издадени по дадена програма към дадена банка. Последващото управление на поетия от НГФ кредитен риск се осъществява чрез процедури за мониторинг, в рамките на които фондът може да изключи от гарантирания портфейл определени кредити, които не отговарят на специфични изисквания на подписаните гаранционни споразумения.

Политиката, която МФИ ДЖОБС е възприела с цел минимизиране на кредитния риск, е да прави предварителна оценка на кредитоспособността на клиентите, както и да изисква допълнителни обезпечения по лизинговите и кредитни договори, прехвърлените права на вземания – застраховки на лизинговите активи, вписване на лизинговите договори в ЦРОЗ, поръчителство, запис на заповед и особени залози върху вземания, както и ипотека на недвижимо имущество и/или залог на движими вещи при предоставяне на кредити.

Пазарни рискове на Групата на ББР

При управлението на валутния риск, Групата на ББР следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции, съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а са следствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната банкова дейност. Групата на ББР не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лев.

За управлението на лихвения риск се изготвят регулярни отчети за финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти. Към несъответствията по периоди се прилага оценка за очакваното изменение на лихвената крива, с което се измерва потенциалния риск за лихвения доход и капитала на Групата.

Рисковете в операциите на паричния и капиталов пазар се управляват със система от лимити, отразяващи рисковия профил на инвестициите и определени по параметри на портфейла, като контрагент, финансов инструмент, матуритет и др. Системата от лимити се преразглежда периодично, а изпълнението на лимитите е обект на ежедневно следене. Портфейлът ценни книги, формиран от дружествата от Групата с цел инвестиране на свободните средства, се характеризира с относително ниска дюрация, нисък лихвен риск и с относително ликвидни ценни книги, емитирани от надеждни институции, т.е. нисък ценови риск. Поради отсъствието на търговски портфейл съгласно регулаторните разпоредби не е заделен капитал за пазарен риск.

Ликвидността на Групата на ББР се управлява като стриктно се следят съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва чрез прилагане на допълнителни сценарии за паричните потоци от дейността.

Измерват се и се следят също така ликвидните буфери на Групата на ББР и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове. Спазването на лимитите за ликвидни съотношения се следи и докладва регулярно пред съответните органи.

Операционен риск

Управлението на операционния риск се извършва чрез стриктно наблюдение и регистриране на всички операционни събития, възникващи в дейността различните звена и процеси в дейността на Групата, като събитията, характеризиращи се с по-голяма честота, както и тези с голям ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата, изчислява необходимия капитал за операционен риск, като използва подхода на базисния индикатор, съгласно приложимата регулаторна рамка.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- Надзорен съвет – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Одитен комитет към Надзорния Съвет – в изпълнение на най-добрите практики за независим одитен контрол и изграждането на системата на трите стълба за контрол във финансовия сектор, съгласно препоръките на Базел III;
- Управителен съвет – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по риска – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените задачи;
- Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП) – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- Комитет по възнагражденията и Комитет по подбора – отговорен за управление на дейности в областта на човешките ресурси.
- Изпълнителни директори и членове на УС – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд (фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- Надзорен Съвет - Управителен съвет на ББР АД (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- Съвет на директорите – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- Комитет по провизиите – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция.
- Отдел "Риск и мониторинг" – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- Съвет на директорите – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- Кредитен комитет – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- Кредитен съвет – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и Член на СД) – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- Отдел Управление на риска – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Банкови регулатори съгласно българското законодателство

В съответствие с изискванията на законовите и подзаконовите нормативни актове, регулиращи банковата дейност в страната, ББР следва да спазва ограничения, свързани с определени съотношения при консолидираните си отчети. Към 31.12.2017 г., ББР е спазила всички регулаторни изисквания на БНБ и българското законодателство.

В дейността си, Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност и същевременно да изпълнява общите цели, заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес. Стойностите на покритие на активите с капиталови буфери многократно превишават нормативно изискваните нива.

Контролна среда

ББР следва управленска философия и оперативен стил подчинени на принципите на консервативност при изпълнение на възложените по силата на Закона за ББР стратегически цели на Банката. Във връзка с особената роля на Банката като инструмент за провеждане на държавна политика, ръководството на Банката е възприело подход на специализиран контрол по отношение на контролната среда, като в структурата на Банката са създадени редица управления със специфични контролни функции – Управление „Риск“, Управление „Ликвидност“, Управление „Планиране, анализ и регулации“, Управление „Правно“, Отдел „Класифицирана информация“, Управление „Съответствие“. Наред с периодичната актуализация на вътрешно-нормативната база, този подход позволява на ръководството да предприема своевременни мерки за контрол на рискове, наред с традиционните компоненти на контролната среда, осигурявани от прякото участие на ръководството на Банката в изготвянето и верифицирането на финансовите отчети и дейността на Управление „Счетоводство“ и Управление „Вътрешен одит“, действащи в пълно съответствие с принципите на системата от трите контролни стълба, въведена с европейските нормативни актове.

Ръководството възлага правомощия и отговорностите за оперативната дейност в съответствие с детайлно разработена вътрешно-нормативна база, съобразена с действащото национално и европейско законодателство, като за гарантиране на взаимоотношенията по отчетността и докладването и йерархията на правомощията са изградени редица специализирани комитети към УС и НС на ББР, както е оповестено в Декларацията за Корпоративно Управление, представляваща неделима част от настоящия финансов отчет.

Групата е разработила вътрешно-нормативна база, която включва политика и комуникации, насочени към гарантиране, че целият персонал разбира целите на предприятието, знае по какъв начин индивидуалните действия на всеки са вътрешно обвързани и допринасят за тези цели, и кой и по какъв начин се отчита и за какво носи отговорност.

Групата е изградила информационна система, включително свързани с нея бизнес процеси, осигуряващи необходимото качество и контрол на финансовата отчетност и комуникация.

Управление „Вътрешен одит“ и Одитния Комитет към НС на Групата осъществяват текущо наблюдение на контролите.

Управление на Групата на ББР

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет и Управителен съвет.

Към 31.12.2017 г., структурата на органите на управление има следния състав:

Надзорен съвет:

Лъчезар Борисов – Председател

Лъчезар Борисов е роден през 1978 г. в гр. Самоков. Магистър по Макроикономика и Счетоводство и финанси от Университета за национално и световно стопанство (УНСС). Има редица специализации у нас и в чужбина, включително по Предприемачество и рисков капитал в АУБГ, по Управление на проекти в WIFI, Австрия, Насърчаване на преките чуждестранни инвестиции в JICA, Япония, Борсово-валутна търговия и банки в CITIBANK и др. Има богат опит в сферата на корпоративното управление, участвал е в ръководството на частни и държавни компании от сферата на промишлеността, енергетиката и финансовото управление. Към момента, заема поста заместник-министър на икономиката.

Митко Симеонов - Зам.-председател

Митко Симеонов е магистър по право от Нов български университет и магистър по международни икономически отношения от УНСС. Има и следдипломна квалификация по финансов мениджмънт от УНСС. Бил е заместник-изпълнителен и изпълнителен директор в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

Велина Бурска - Член на НС

Велина Бурска е магистър по икономика и организация на вътрешната търговия от УНСС. От 2002 до 2017 година е директор на дирекция „Следприватизационен контрол“ в Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол.

В изпълнение на добрите практики за контрол и системата на трите стълба, препоръчвана в рамките на Базел III, към Надзорния Съвет функционира специализиран орган от Одитен Комитет, Комитет по Риска, Комитет по Възнагражденията и Комитет по подбора.

	<i>Комитет по Риска</i>	<i>Комитет по Подбор</i>	<i>Комитет по Възнагражденията</i>
Лъчезар Борисов	Председател	Председател	Председател
Митко Симеонов	Член	Член	Член
Велина Бурска	Член	Член	Член

Одитен Комитет:

г-жа Валя Йорданова- Председател на Комитета

г-жа Русланна Радомирова – Член на Комитета;

г-н Огнян Тодоров - Член на Комитета.

Допълнителни одиторски услуги

Одиторските дружества, извършващи одит на годишния финансов отчет на Банката (индивидуален и консолидиран), допълнително издават и Доклад за фактически констатации във връзка с надеждността на системите за вътрешен контрол по чл.76, ал.7, т1 от Закона за кредитните институции и Наредба 14, чл.5 за съдържанието на одиторския доклад за надзорни цели към 31 декември 2017 г. („Ърнст и Янг Одит“ ООД е издало такъв доклад за Банката и към 31 декември 2016 г.). През 2017 г., Ърнст и Янг одит ООД има одобрени и извършени обучителни услуги.

Управителен съвет:

Стоян Мавродиев - Председател на Управителния съвет и Главен изпълнителен директор

Стоян Мавродиев е магистър по право от СУ „Св. Климент Охридски“ и магистър по финанси от УНСС. Преминал е през поредица курсове в Международната данъчна академия в Амстердам, обучавал се е и в Международната програма за лидери към Държавния департамент на САЩ. Кариерата му започва като правен, данъчен и бизнес консултант в PriceWaterhouse Co. В периода 1996-2006 г. работи като финансов и правен консултант в управляваната от него United Consulting. От 2009 до 2010 г. е зам.-председател на Комисията по икономическа политика, енергетика и туризъм и член на Комисията по бюджет и финанси в 41-ото НС. В продължение на 6 години (2010-2016) е председател на Комисията за финансов надзор (КФН), осъществяваща надзора и регулацията на финансовата система и небанковия финансов сектор в България. От 2010 до 2016 г. е член на Консултативния съвет по финансова стабилност (КСФС). В този период членува и в редица международни организации, сред които ESMA, EIOPA, ESRB, IOSCO, IAIS и IOPS.

Румен Митров - Зам.-председател на Управителния съвет и изпълнителен директор

Румен Митров е магистър по Счетоводство и контрол от УНСС. Професионалният му опит започва през 1994 г. в НАП - София. В периода 2000-2003 г. е управител на компанията за внос на петролни продукти „СМН ГАЗ“, а от 2003 до 2011 г. се занимава с финансови и данъчни консултации като управител на двете счетоводни компании „Евротим България“ и „РМ Консулт“. От 2011 до 2016 г. заема последователно длъжността директор на дирекциите „Надзор на инвестиционната дейност“, „Регулаторна политика“ и „Координация, анализи и политика на регулаторната и надзорната дейност“ в Комисията за финансов надзор (КФН).

Николай Димитров - Член на Управителния съвет и изпълнителен директор

Николай Димитров е доктор по икономика, завършил Университета за национално и световно стопанство със специалностите „Международни икономически отношения“ и „Финанси“. В периода 2007-2015 г. преминава през редица допълнителни курсове и квалификации в Бизнес училище „Джъдж“ към Кеймбриджския университет (Великобритания), Investment Banking Institute (САЩ) и др. Кариерата му в банковия сектор започва в края на 2003 г. и преминава през Райфайзен банк и Обединена българска банка. В Българската банка за развитие работи от юли 2011 г., като от януари 2012 г. застава начело на Отдел „Инвестиционно банкиране и проектно финансиране“, а от април 2013 г. е началник на Управление „Корпоративно банкиране“. Паралелно с това, в последните седем години той е и хоноруван преподавател в катедра МИО в УНСС.

Илия Кирчев - Член на Управителния съвет

Илия Кирчев е магистър по „Финанси“ от Университета за национално и световно стопанство. Кариерата му започва през 1995 г. в Агробизнесбанк в Пловдив. От 1999 г. до 2003 г. е управител на клон Пловдив на Алианц Банк България. От 2003 до 2005 г. заема ръководни позиции в Ейч Ви Би Банк Биохим. От 2005 г. до 2010 г. последователно оглавява два от пловдивските клонове на Юробанк България, а през 2011 г. става регионален мениджър за корпоративни клиенти в банката. От 2012 до 2013 г. е управител на клон Пловдив на Първа инвестиционна банка. Понастоящем е асистент във Висшето училище по агробизнес и развитие на регионите в Пловдив.

Комитети към УС

Управителният Съвет на ББР в изпълнение на действащото законодателство в България и ЕС и следвайки добрите банкови практики, е делегирал част от правомощията си на специализирани комитети - Комитет по Управление на Активите и Пасивите, и Комисия за разглеждане на жалби и сигнали.

Ежемесечно се провеждат заседания на Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП), на които се извършва преглед на основните показатели, имащи отношение към стратегическото управление на активите и пасивите в Банката. Основните функции на КУАП са да установява, управлява и наблюдава ликвидния риск на Банката, да определя стратегията по привличане на ресурс, да определя политиката на ценообразуване на кредитите, така че да се подсигури адекватен марж над цената на ресурса, да взема решения относно стратегическата ликвидност на Банката, с оглед осигуряване на редовно и навременно посрещане на текущите и бъдещи задължения, както в нормални условия, така и при ликвидна криза, да определя структурата на ликвидните буфери и източниците на допълнително финансиране. Материалите, които се разглеждат на заседанията на Комитета, заедно с протоколите от тях се докладват на Управителния съвет на ББР своевременно след провеждане на всяко заседание.

В посочените комитети, освен членове на УС участват и ръководители на ключови звена в Банката:

	Комитет по Управление на Активите и Пасивите	Комисия за разглеждане на жалби и сигнали*
Стоян Мавродиев	Член	
Румен Митров	Председател	
Николай Димитров	Член	
Илия Кирчев	Член	
Началник Управление Риск	Член	Член
Началник Управление Правно		Член
Началник Управление Банкова сигурност		Член
Началник Управление Планиране, Анализ и Регулации	Член	Член
Началник Управление Вътрешен одит на групата		Член
Началник Управление Ликвидност	Член	
Началник Управление Съответствие		Председател
Началник Управление Международни Финансови Институции	Член	

* *Председателят на Комисията се избира от членовете за срок от една година.*

Банката се представлява съвместно от всеки двама измежду Главния изпълнителен директор, Изпълнителните директори и Прокурист.

През 2017 г. не са настъпили промени в основните принципи за управление на групата на ББР.

Договори със свързани лица, участващи в управлението и участие на членове на УС и НС в други дружества

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на НС и УС или свързани с тях лица, от една страна, и Банката от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

През 2017 година между ББР и свързани лица, няма сключени сделки или предложения за сключване на такива сделки, които са извън обичайната дейност или съществено се отклоняват от пазарните условия, по които ББР или нейно дъщерно дружество е страна.

Няма съществени договори на дружеството, които пораждат действие, изменят се или се прекратяват поради промяна в контрола на дружеството при осъществяване на задължително търгово предлагане, и доколкото съществува законово ограничение относно приемливия кръг акционери в ББР съгласно закона за ББР не се очаква да възникнат такива договори.

ББР няма практика да сключва и не е сключила споразумения между дружествата и управителните им органи или служители за изплащане на обезщетение при напускане или уволнение без правно основание или при прекратяване на трудовите правоотношения по причини, свързани с търгово предлагане.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на НС и УС в търговски дружества, като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участие в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на НС на ББР от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Атанас Славчев Кацарчев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Кирил Миланов Ананиев - не участва в капитала и управлението на други дружества.

Димитър Кирилов Димитров е:

- член на съвета на директорите на „АНДЕМА“ АД;
- съдружник във „ПИ ДЖИ ДИ“ ООД, с ЕИК 175247211, и притежава 50% от дяловете в капитала на дружеството. То не извършва дейност.
- член на Управителния съвет на „Еврохолд България“ АД, с ЕИК 175187337

Членовете на НС на ББР към края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Лъчезар Борисов – Председател – не участва в капитала и управлението на други дружества

Митко Симеонов - Зам.-председател - не участва в капитала и управлението на други дружества

Велина Бурска - Член на НС – не участва в капитала и управлението на други дружества

Членовете на УС от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков участва в управлението на Национален гаранционен фонд ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) Към настоящия момент е в управлението на „Общинска банка“ АД, ЕИК 121086224, като изпълнителен директор и член на Съвета на директорите.

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Билиан Любомиров Балев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като Председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.). Той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев участва в управлението на Микрофинансираща институция Джобс ЕАД, ЕИК 201390740 като зам. председател на Съвета на Директорите (до октомври 2017 г.) - няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на УС на ББР в края на 2017 г. имат следните участия в капитала или управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

Стоян Мавродиев участва в управлението на НАЦИОНАЛЕН ГАРАНЦИОНЕН ФОНД ЕАД, ЕИК 200321435 като Председател на Съвета на Директорите и е едноличен собственик на РИЙЛ ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908.

Румен Митров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Николай Димитров е член на СД на МИКРОФИНАНСИРАЩА ИНСТИТУЦИЯ ДЖОБС ЕАД, гр. София, ЕИК 201390740

Илия Кирчев - няма.

В бележка 37 към финансовия отчет е оповестена изчерпателна информация за пълния размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на всеки от членовете на управителните и на контролните органи за отчетната финансова година, изплатени от емитента и негови дъщерни дружества.

Управление на дъщерните дружества

ББР е едноличен собственик на капитала на дъщерните дружества НГФ ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

Национален Гаранционен Фонд ЕАД

НГФ ЕАД има едностепенна система на управление – Съвет на директорите (СД), състоящ се от трима членове като има следния състав:

В началото на годината Съветът на директорите е в състав – Ангел Геков - Председател на СД, Александър Георгиев - член на СД и Самуил Шидеров – Зам.-председател на СД и Изпълнителен директор на НГФ.

На 17.10.2017 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 17.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

На 26.01.2018 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Самуил Шидеров като член на Съвета на директорите (СД) и изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Ангел Джалъзов за член на СД на НГФ и изпълнителен директор.

На 15.03.2018 г., на заседание на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД е взето решение за освобождаването на г-н Александър Георгиев като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Андон Георгиев за член на СД на НГФ.

От 23.10.2017 г., с решение на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД, е одобрено освобождаването на г-н Ангел Геков като член на Съвета на директорите (СД) на Национален гаранционен фонд, и назначаването на г-н Стоян Мавродиев за член на СД на НГФ. На 10.10.2017 г., на заседание на СД на НГФ за Председател на СД на дружеството е избран г-н Стоян Мавродиев.

Съвет на директорите

Стоян Мавродиев - Председател на Съвета на директорите

Самуил Шидеров - Заместник-председател на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

Самуил Шидеров е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд. Има бакалавърска степен по "Банково дело" и магистърска степен по "Финанси" от Икономическия университет във Варна. Започва кариерата си в края на 2001 г. в СЖ Експресбанк, София. От 2003 до 2011 г. работи в дирекция "Управление на риска" в Райфайзенбанк България, където последователно е заемал длъжностите кредитен администратор, специалист проблемни кредити, завеждащ сектор и заместник-началник отдел. От октомври 2011 г. до декември 2012 г. е ръководител отдел в Банка ДСК. Той е изпълнителен директор на Националния гаранционен фонд от началото на 2013 г. На 18 юни 2015 г. Самуил Шидеров е избран за член на борда на директорите на Европейската асоциация на гаранционните институции (АЕСМ).

Александър Георгиев - Член на Съвета на директорите

Александър Георгиев е член на Съвета на директорите на Националния гаранционен фонд от март 2015 г. Магистър по „Икономика и управление на промишлеността“ от Стопанската академия „Димитър АPOSTолов Ценов“ в град Свищов. Има богат опит на експертни и ръководни позиции в сферата на застраховането и финансовите услуги.

Фондът се представлява, от които и да е двама от членовете на съвета на директорите заедно.

Членовете на СД на НГФ ЕАД не притежават акции на Фонда, както и нямат специални права за придобиване на такива акции.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД на НГФ ЕАД или свързани с тях лица, от една страна, и дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл.247, ал.2, т.4 от Търговския закон, на членове на СД на НГФ ЕАД в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на НГФ ЕАД от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Ангел Кирилов Геков е изпълнителен директор и председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД (до октомври 2017 г.).

Ангел Геков е:

- съдружник в „ПиСиЕй“ ООД, ЕИК 201477526 и притежава 25% от капитала на дружеството.
- съдружник с 19.28% от капитала на „БУЛГАРПЛОД БГ ЧЕРИ“ ООД, ЕИК 200204916.

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Павлов Шидеров няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на НГФ ЕАД в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Стоян Мавродиев е член на УС и Главен изпълнителен директор на БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ. Стоян Мавродиев е едноличен собственик на РИЙП ЕСТЕЙТ ВЕНЧЪРС ЕООД, гр. София ЕИК 131160908

Александър Георгиев е:

- едноличен собственик и управител на „Бранди БГ“ ЕООД, с ЕИК 202605174;
- едноличен собственик и управител на „КА СЕРВИЗ“ ЕООД, с ЕИК 114672190;
- собственик на ЕТ „Александър Георгиев – Ей Джи“, с ЕИК 824083350;
- член на Съвета на директорите на „БАЛНЕОЛОГИЧЕН ЦЕНТЪР- КАМЕНА“ ЕАД, с ЕИК 112013405

Самуил Шидеров – няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

През м. февруари 2018 г. Ангел Джалъзов е избран за изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд ЕАД. Промяната е извършена съгласно Решение на Едноличния собственик на капитала, съгласно законовите разпоредби.

Микрофинансираща Институция Джобс ЕАД

МФИ Джобс ЕАД също има едностепенна система на управление - Съвет на директорите (СД), който се състои от три члена.

През 2017 г. и до датата на съставяне на този доклад са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 19.10.2017 г. Билян Любомиров Балев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Румен Димитров Митров.

На 19.10.2017 г. Илия Василев Кирчев е освободен от Съвета на директорите и за нов член е вписан Николай Димитров Димитров.

През 2018 г. са извършени следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

На 07.02.2018 г. Костадин Божиков Мунев е освободен от Съвета на директорите и на негово място е вписан Ангел Атанасов Джалъзов.

На 22.03.2018 г. е вписана промяна в Устава на Дружеството, с която състава на Съвета на директорите се изменя на от трима до петима членове.

На 30.03.2018 г. като нов член на Съвета на директорите е вписана Христина Атанасова Тодорова. На 02.04.2018 г. г-жа Тодорова е вписана и като прокурист на Дружеството.

Съвет на директорите

Румен Митров - Председател на Съвета на директорите

Николай Димитров – Зам. Председател на Съвета на директорите

Костадин Мунев - Член на Съвета на директорите и Изпълнителен директор

Костадин Мунев притежава магистърска степен по финанси от Университета за национално и световно стопанство в София през 1996 г. През 2011 г. е избран за Прокурист на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД и ръководител на отдел Кредитиране и лизинг на дружеството, от април 2013 г. е член на СД, а от април 2014 г. е избран за Изпълнителен директор на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД. Работил е като главен счетоводител на български предприятия и сдружения с нестопанска цел. Притежава богат опит в сферата на микрофинансирането придобит като мениджър финансов лизинг по проект JOBS на Програма за развитие на ООН в периода 2003 – 2010 г. Участник в редица международни конференции по теми, свързани с микрофинансирането и съавтор на публикации: „Ръководство за микрокредитиране в Европа“, „От изключване към включване чрез микрофинансиране“, „Пазарно проучване на микрокредитирането за целите на Европейския Инвестиционен фонд – Международно проучване в Западна и Източна Европа: „Доклад за България“. Владее английски и руски език.

Дружеството се представлява от които и да е двама от членовете на Съвета на директорите заедно.

Няма сключени договори по смисъла на чл. 240 "б" на Търговския закон между членовете на СД или свързани с тях лица, от една страна, и Дружеството от друга страна, които да излизат извън обичайната им дейност или съществено да се отклоняват от пазарните условия.

Участието, по смисъла на чл. 247, ал. 2, т. 4 от Търговския закон, на членове на СД на Дружеството в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети е както следва:

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД от началото на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Билиан Любомиров Балев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД. Също така той е:

- изпълнителен директор и член на Съвета на директорите на „Финанко“ ЕАД, с ЕИК 204666375;
- член на съвета на директорите на „Вино“ АД (в ликвидация), с ЕИК 121397741;
- управител на ДЗЗД „КОНСОРЦИУМ ФОРЕМ КОНСУЛТИНГ БЪЛГАРИЯ ООД-АЙ ТИ СИ И ООД“;
- съдружник във „Фининвест“ ООД и притежава 99% от капитала на дружеството. Дружеството е чуждестранно юридическо лице, учредено и съществуващо съгласно законите на Обединено Кралство Великобритания и Северна Ирландия;
- едноличен собственик на капитала и управляващ на дружество „Фин яхтинг“, учредено и съществуващо съгласно законите на Малта.

Илия Василев Кирчев (освободен от СД през октомври 2017) е бил изпълнителен директор и член на УС на Българска банка за развитие АД.

Костадин Божилов Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Членовете на СД на МФИ Джобс ЕАД в края на годината имат следните участия в капитала или управлението на други дружества:

Румен Митров е Изпълнителен директор и Зам. председател на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД

Костадин Мунев няма участия в други дружества или кооперации съгласно чл. 247 ал. 2 т. 4 от Търговския закон.

Николай Димитров е Изпълнителен директор и член на Управителния съвет на Българска банка за развитие АД.

Сделки със свързани лица и дружества под общ контрол на държавата

Собственик на ББР е българската държава, в резултат от което дружествата от Групата на ББР са свързани лица с държавните органи на Република България и дружествата, в които тя упражнява контрол. В консолидираните и индивидуални финансови отчети е предоставена детайлна информация относно сделките на Групата на ББР и на ББР със свързани лица и дружествата под общ контрол на държавата.

Стратегия за развитие и бизнес цели

ББР е основен инструмент и канал за провеждане на държавни политики в икономиката, в т.ч. в целеви сфери, региони, отрасли и социални групи. Банката взаимодейства интензивно с всички останали държавни структури с цел осигуряване на максимално въздействие на насочваните публични средства в подкрепа на развитието на икономиката.

Групата на ББР функционира в условията на пълна прозрачност и прилага най-добрите практики в управлението и банковата дейност. Основна цел във функционирането на Групата е да бъдат идентифицирани и анализирани сектори на икономиката, които изпитват затруднен достъп до финансиране и да предприеме мерки за улесняване на достъпа.

Улесняването на достъпа на МСП до банково финансиране не изчерпва основните приоритети във функциониране на ББР. Групата подпомага всички усилия на правителството за ускоряване на икономическия растеж на страната, като предоставя своята експертиза и осъществява действия във всички области на неговата икономическа политика, като подпомага усвояването на средствата по структурните фондове на ЕС за България, подпомага експортния потенциал и др.

Наред с изложеното, основен принцип в дейността на Групата е да допълва пазара, да не допуска изместване на традиционните търговски банки от пазара. Дейността на Групата има за цел единствено да компенсира съществуващ пазарен недостиг във финансирането на определени сегменти и с това да коригира рисковият им профил и насърчи търговските банки да развият експозицията си към тях.

Стратегическите цели на ББР са:

- Да подпомогне икономическия ръст чрез увеличаване експозицията си в подкрепа на региони и сектори на икономиката с подтиснат растеж;
- Да подпомогне икономическия ръст в региони чрез финансиране, приоритетно синдикирано по характер, на значими и инфраструктурни по характер, инвестиции;
- Да подпомогне развитието на конкурентноспособни производства и сектори от икономиката с доказан експортен потенциал;
- Да улесни, съвместно с останалите институции в страната, достъпа до финансиране на иновативни и новосформирани фирми;
- Да улеснява и подпомага насочването на капиталови потоци към българската икономика.

Социална отговорност и политика на многообразие

През 2017 година Българската банка за развитие продължава да развива корпоративна социална отговорност, като концентрира усилията си най-вече в направленията „Уязвими социални групи“, „Култура и изкуство“ и „Наука и образование“.

С оглед на изпълняването на строго специфични функции, както са възложени от Закона за ББР, Банката провежда политика на многообразие по отношение на административните, управителните и надзорните органи в рамките на делегираните от държавата правомощия. Банката се придържа стриктно към добрите практики на недискриминация по отношение на възраст, пол или образование.

Кауза на Групата на ББР е подкрепата за социално уязвими групи като деца и младежи, лишени от родителска грижа и лица в неравностойно положение. Считаме, че благотворителността е задължителен елемент не само на корпоративната социална отговорност, но и на ежедневието на всеки от нас и служителите на Банката са солидарни с тази идея.

Уязвими социални групи

Сред инициативите в подкрепа на уязвимите социални групи може да се отличи партньорството на Българската банка за развитие с **Фондацията за социална промяна и включване (ФСПВ)**, която управлява мрежа от наблюдавани жилища, наречени „Дом Възможност“ и работи като социално предприятие чрез инициативата HOPE Restaurant.

Защитените жилища предоставят не само подслон на младежи, напускащи специализираните институции за деца, лишени от родителска грижа, но осигуряват подкрепа в образованието и квалификацията, намирането на работа, развиването на социални и трудови умения за справяне с „реалния“ живот след дома за деца. HOPE Restaurant е социално предприятие, което надгражда усилията на фондацията за социално включване на уязвими групи. Заведението дава работа на младежи от „Дом Възможност“, съгласувано с едни от най-добрите готвачи в София. Българска банка за развитие подкрепя тази инициатива, като поема заплащането на един младеж, работещ в заведението.

Банката възприема **социалното предприемачество** като успешен бизнес модел за справяне с редица обществени предизвикателства и сериозни социални проблеми, част от стратегията за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж „Европа 2020“, където една от поставените цели е извеждане от положението на бедност и социално изключване на най-малко 20 милиона души. В тази връзка ББР се стреми да подкрепя социални предприятия и чрез закупуване на корпоративни материали и сувенири от организации с благотворителна цел.

Групата успешно си партнира с **Национален фонд „Св. Никола“** при осъществяването на редица инициативи. Банката подкрепя фонда при организирането на творчески ателиета за деца и младежи, летни рехабилитационни лагери за деца с увреждания, лишени от родителска грижа, тематични екскурзии, коледни и новогодишни празници и др.

ББР установи успешно партньорство също със сдружение „Либерални идеи за развитие и адаптация“ (ЛИРА), като подпомага провежданите от организацията Великденски празници за деца и възрастни с тежки увреждания.

Банката е припознала още „Българската Коледа“ като част от своята корпоративна социална отговорност и през 2017 г., продължава да оказва подкрепа на инициативата.

Култура и изкуство

Философията на ББР е, че културата и изкуството обединяват, облагородяват, носят национална гордост и чувство за принадлежност. Част от усилията на Банката са насочени към подкрепата на културни и изкуствоведски проекти, като приоритет е поставен върху инициативи, интегриращи уязвими групи чрез изкуство, насърчаващи младите творци, съхраняването и популяризирането на българските традиции, история и култура.

Сред кампаниите на ББР в тази насока е „Култура и за мен“, която продължава и се развива през 2017 г. В рамките на инициативата повече от 150 деца и младежи, лишени от родителска грижа посетиха театрални постановки в София, изнесени от театрална работилница „Аркадия Арт Фюжън“.

В продължение на политиката си за подкрепа на българското изкуство, сградата на ББР стана домакин на **временни експозиции на картини и скулптури** както на млади, така и на утвърдени български автори.

Групата на ББР организира също **фотоизложба с ключови проекти на банките за развитие в цял свят**, чиято роля е повишаване на познаваемостта на специфичната дейност, която тези институции реализират в своите държави. Подбраните проекти представят както интересни стартиращи и микро-бизнеси, така и мащабни транспортни, енергийни и инфраструктурни проекти.

Българска банка за развитие е възприела като своя кауза също опазването и популяризирането на българското духовно и културно-историческо наследство. Банката подкрепя инициативи и събития в тази посока, като **Международния Великденски фестивал** в гр. Босилеград, в който ежегодно взимат участие деца от български общности както от страната, така и от български диаспори в Сърбия, Македония, Украйна, Молдова и др. Сред целите на събитието е съхранението на обичаите и традициите на региона.

Образование

Българска банка за развитие вярва, че инвестицията в образованието и науката е инвестиция в бъдещето. Затова сме припознали като своя мисия подкрепата за търсещите знания, интелигентните, талантливите, амбициозните и обещаващи млади хора в България.

ББР традиционно подкрепя отборите на **Софийската математическа гимназия** при участието им на международни състезания и олимпиади по математика, информатика и физика. През 2017 година, с подкрепата на Банката те се явиха на Международния математически турнир „The Harvard – MIT mathematics tournament“, който се проведе в Бостън, САЩ.

Банката подкрепя също инициативата на сдружение „**SOS Детски селища**“ – *SOS центрове за превенция на изоставянето*, която помага на над 200 деца в риск годишно да останат в собствените си семейства, да имат равен шанс за образование и социализация. През 2017 година, фокус на благотворителната организация бе осигуряването на специалисти за експертна работа с тези деца – педагози, психолози, терапевти, които да спомогнат за допълнителната им подготовка за учебния процес.

Управленският екип в групата на ББР прилага целенасочени и последователни действия, ориентирани към изграждане на корпоративна култура, акцентираща върху индивидуалния и екипен принос на служителите за реализиране на бизнес целите на Групата, както и постигането на конкурентно възнаграждение на служителите спрямо пазара на труда.

През 2017 г., продължава да действа приетия през 2015 г. „Наръчник за управление и развитие на човешките ресурси в групата на ББР“, който е синхронизиран с най-добрите практики в областта на УЧР. Наръчникът цели гарантиране на интегриран подход и надграждащи действия в групата на ББР по привличане, наемане, развиване, мотивиране и задържане на служителите с висока експертиза, тъй като те са в основата на споделия успех. Мотивацията и задържането на служителите като функция на този интегриран подход се постига чрез съвкупност от взаимосвързани елементи, като: политика за възнагражденията, третираща видовете възнаграждения; вътрешни правила за работна заплата, регламентираща механизма на формиране и изплащане на основното и допълнителни постоянни плащания и възнаграждения; оценяване на трудовото представяне, стимулиращо доброто изпълнение и професионална реализация на служителите, обвързани с релевантно основно и допълнително възнаграждение; социални мерки и предпочитания, обучение и развитие, в неразривна връзка с корпоративната култура и бизнес стратегията на Групата.

Програмата „Социални мерки и преференции“ обхваща всички служители на Банката, назначени на трудов договор и включва: допълнително здравно осигуряване (медицинска застраховка), застраховка Живот, представително облекло, телекомуникационни услуги, спортни дейности, облекчени условия по кредити на служители на Банката, поемане на разходи за членство в професионални организации, подкрепа на семейната среда на служителите (еднократна добавка при встъпване в брак, раждане на дете, помощ при лечение на служител или член на семейството му).

Групата на ББР акцентира върху непрекъснатата подкрепа за развитие и обучение на служителите, създавайки предпоставки за професионално израстване на финансови специалисти в рамките на единствената финансова група в България, която не приоритизира създаването на печалба, като основен фокус в дейността ѝ е подкрепата за малките и средни предприятия в България. Системата за обучение и развитие е насочена към служителите от Банката и включва различни инструменти, програми, дейности и инициативи, целящи развитието на потенциала на служителите, с цел да отговарят в най-пълна степен на потребностите, необходими за постигане на стратегическите цели на Банката. Банката се стреми да изгражда и поддържа култура на постоянно подобряване и надграждане на знанията на служителите си и тяхното самоусъвършенстване.

Настоящата Декларация за корпоративно управление е неразделна част от Доклада за дейността, приет на 27 април 2018 г. от УС на Българска банка за развитие.

ИЗПЪЛНИТЕЛНИ ДИРЕКТОРИ:

СТОЯН МАВРОДИЕВ

РУМЕН МИТРОВ

НИКОЛАЙ ДИМИТРОВ

Одиторско дружество с рег. № 108
„Ърнст и Янг Одит“ ООД
Полиграфия офис център
бул. „Цариградско шосе“ № 47А, ет. 4
София, п. к. 1124

Одиторско дружество с рег. № 0138
„Захаринава и партньори“ ООД
Бул. „Константин Величков“ № 157-159
София, п.к. 1309

Доклад на независимите одитори

До акционерите

На Българска банка за развитие АД

Доклад относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Ние извършихме одит на приложения консолидиран финансов отчет на Българска банка за развитие АД и нейните дъщерни дружества („Групата“), включващ консолидиран отчет за финансовото състояние към 31 декември 2017 година, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал и консолидиран отчет за паричните потоци за годината, завършваща на тази дата, както и бележки към консолидирания финансов отчет, съдържащи и обобщено оповестяване на съществените счетоводни политики.

По наше мнение, приложеният консолидиран финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Групата към 31 декември 2017 година и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), приети от Европейския съюз (ЕС).

База за изразяване на мнение

Ние извършихме нашия одит в съответствие с Международните одиторски стандарти (МОС). Нашите отговорности съгласно тези стандарти са описани допълнително в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“. Ние сме независими от Групата в съответствие с Етичния кодекс на професионалните счетоводители на Съвета за международни стандарти по етика за счетоводители (Кодекса на СМСЕС), заедно с етичните изисквания на Закона за независимия финансов одит (ЗНФО), приложими по отношение на нашия одит на консолидирания финансов отчет в България, като ние изпълнихме и нашите други етични отговорности в съответствие с изискванията на ЗНФО и Кодекса на СМСЕС. Ние считаме, че одиторските доказателства, получени от нас, са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение.

Ключови одиторски въпроси

Ключови одиторски въпроси са тези въпроси, които съгласно нашата професионална преценка са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период. Тези въпроси са разгледани като част от нашия одит на консолидирания финансов отчет като цяло и формирането на нашето мнение относно него, като ние не предоставяме отделно мнение относно тези въпроси. За всеки въпрос, включен в таблицата по-долу, описанието на това как този въпрос беше адресиран при проведения от нас одит, е направено в този контекст.

Ние изпълнихме нашите отговорности, описани в раздела от нашия доклад „Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет“, в т.ч. по отношение на тези въпроси. Съответно, нашият одит включи изпълнението на процедури, разработени в отговор на нашата оценка на рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет. Резултатите от нашите одиторски процедури, включително процедурите, изпълнени да адресират въпросите по-долу, осигуряват база за нашето мнение относно одита на приложения консолидиран финансов отчет.

Ключов одиторски въпрос	Как този ключов одиторски въпрос беше адресиран при проведения от нас одит
<p>Обезценка на предоставени кредити и аванси на клиенти</p>	
<p>Оповестяванията на Групата по отношение на обезценката на предоставени заеми на клиенти са включени в Пояснителна бележка 4.1. „Кредитен риск“, Пояснителна бележка 18 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“ и Пояснителна бележка 12 „Разходи за/(Приходи от реинтегрирани) обезценки и провизии“ към консолидирания финансов отчет.</p>	
<p>Кредитите и аванси на клиенти представляват съществена част (29%) от общите активи на Групата към 31 декември 2017 година. Както е оповестено в Пояснителни бележки 4.1. „Кредитен риск“, 18 „Предоставени кредити и аванси на клиенти“ и 12 „Разходи за/(Приходи от реинтегрирани) обезценки и провизии“, ръководството на Групата определя загубата от обезценка на кредити и аванси на клиенти, за които са идентифицирани обективни доказателства за обезценка, на индивидуална база. Брутната стойност на тези кредити към 31 декември 2017 година е 230,830 хиляди лева (27% от общата брутна стойност на кредити и аванси на клиенти) и съответната натрупана загуба от обезценка за тях е 157,975 хиляди лева.</p>	<p>В тази област, нашите одиторски процедури, наред с други такива, включиха:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Оценка и тестване на оперативната ефективност на ключови контроли в процеса по мониторинг на кредити и аванси в Групата и изчисляването на загуби от обезценка. Ние включихме нашите експерти по Информационни технологии (ИТ) в извършването и оценяването и на общите ИТ контроли на вътрешната информационна система на Групата, използвана в процеса по мониторинг на кредити и аванси на клиенти. • Извършване на аналитични процедури на база на детайлни данни, за да оценим взаимовръзките на тенденциите в отчетените разходи за загуби от обезценка спрямо тенденциите в развитието на кредитния портфейл на Групата. • Извършване на тестове и анализи, на базата на рисково-базирана извадка от кредити и аванси на клиенти, за които Групата не е идентифицирала обективни доказателства за обезценка, с цел оценка на тяхната коректна класификация в съответна рискова категория според кредитния риск от страна на Групата.

2
Bexf

Определянето на загуби от обезценка на кредити и аванси на клиенти е свързано с прилагането на значителни преценки и предположения от ръководството най-вече относно периода и сумите на очакваните бъдещи парични потоци, включително от реализиране на обезпечения, както и на определяне на рисковата категория според кредитния риск.

Поради съществеността на кредитите и аванси на клиенти, за които има идентифицирани обективни доказателства за обезценка като елемент на консолидирания финансов отчет на Групата, както и присъщата несигурност при използването на преценки и предположения от Ръководството на Групата при изчисленията на обезценката на кредити и аванси на клиенти, ние сме определили този въпрос като ключов одиторски въпрос.

- За рисково-базирана извадка от кредити и аванси на клиенти, като се фокусирахме върху онези, чиято обезценка би имала потенциално най-значителен ефект върху консолидирания финансов отчет, ние извършихме специфичен анализ на използваните от Групата предположения при определянето на сумата на очакваните бъдещи парични потоци, в това число от реализация на обезпечения. Ние използвахме наши вътрешни експерти по оценки, които да ни подпомогнат при оценката на реализируемата стойност на обезпеченията, на извадкова база.
- Извършване на одиторски процедури за последващи събития, насочени към развитието на кредитите и аванси на клиенти от посочената извадка в предходния параграф след отчетната дата, за да оценим последователността на предположенията, използвани от Групата за очакваните бъдещи парични потоци.
- Оценка на адекватността и уместността на оповестяванията в консолидирания финансов отчет на Групата, свързани с изложеността ѝ на кредитен риск и за загубите от обезценка на кредити и аванси на клиенти.

Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него

Ръководството носи отговорност за другата информация. Другата информация се състои от консолидиран доклад за дейността, в т.ч. декларация за корпоративно управление на Групата, изготвени от ръководството съгласно Глава седма от Закона за счетоводството, но не включва консолидирания финансов отчет и нашия одиторски доклад, върху него, която получихме преди датата на нашия одиторски доклад.

Нашето мнение относно консолидирания финансов отчет не обхваща другата информация и ние не изразяваме каквато и да е форма на заключение за сигурност относно нея, освен ако не е изрично посочено в доклада ни и до степента, до която е посочено.

Във връзка с нашия одит на консолидирания финансов отчет, нашата отговорност се състои в това да прочетем другата информация и по този начин да преценим дали тази друга информация е в съществено несъответствие с консолидирания финансов отчет или с нашите познания, придобити по време на одита, или по друг начин изглежда да съдържа съществено неправилно докладване. В случай че на базата на работата, която сме извършили, ние достигнем до заключение, че е налице съществено неправилно докладване в тази друга информация, от нас се изисква да докладваме този факт.

Нямаме какво да докладваме в това отношение.

3
Bex A

Отговорности на ръководството и лицата, натоварени с общо управление за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и представянето на този консолидиран финансов отчет, който дава вярна и честна представа в съответствие с МСФО, приети от ЕС и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определя като необходима за осигуряване изготвянето на консолидирани финансови отчети, които не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали дължаци се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен ако ръководството не възнамерява да ликвидира Групата или да преустанови дейността на Групата, или ако ръководството на практика няма друга алтернатива, освен да постъпи по този начин.

Лицата, натоварени с общо управление, носят отговорност за осъществяването на надзор над процеса по финансово отчитане на Групата.

Отговорности на одитора за одита на консолидирания финансов отчет

Нашите цели са да получим разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали дължаци се на измама или грешка, и да издадем одиторски доклад, който да включва нашето одиторско мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че одит, извършен в съответствие с МОС, винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилни отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, биха могли да окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от одита в съответствие с МОС, ние използваме професионална преценка и запазваме професионален скептицизъм по време на целия одит. Ние също така:

- идентифицираме и оценяваме рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали дължаци се на измама или грешка, разработваме и изпълняваме одиторски процедури в отговор на тези рискове и получаваме одиторски доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за нашето мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.
- получаваме разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработим одиторски процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на Групата.

- оценяваме уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.
- достигаме до заключение относно уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одиторски доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на Групата да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако ние достигнем до заключение, че е налице съществена несигурност, от нас се изисква да привлечем внимание в одиторския си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да модифицираме мнението си. Нашите заключения се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одиторския ни доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина Групата да преустанови функционирането си като действащо предприятие.
- оценяваме цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя основополагащите за него сделки и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.
- получаваме достатъчни и уместни одиторски доказателства относно финансовата информация на предприятията или стопанските дейности в рамките на Групата, за да изразим мнение относно консолидирания финансов отчет. Ние носим отговорност за инструктирането, надзора и изпълнението на одита на Групата. Ние носим изключителната отговорност за нашето одиторско мнение.

Ние комуникираме с лицата, натоварени с общо управление, наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на одита и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които идентифицираме по време на извършвания от нас одит.

Ние предоставяме също така на лицата, натоварени с общо управление, изявление, че сме изпълнили приложимите етични изисквания във връзка с независимостта и че ще комуникираме с тях всички взаимоотношения и други въпроси, които биха могли разумно да бъдат разглеждани като имащи отношение към независимостта ни, а когато е приложимо, и свързаните с това предпазни мерки.

Сред въпросите, комуникирани с лицата, натоварени с общо управление, ние определяме тези въпроси, които са били с най-голяма значимост при одита на консолидирания финансов отчет за текущия период и които следователно са ключови одиторски въпроси. Ние описваме тези въпроси в нашия одиторски доклад, освен в случаите, в които закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на информация за този въпрос или когато, в изключително редки случаи, ние решим, че даден въпрос не следва да бъде комуникиран в нашия доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществения интерес от тази комуникация.

Ние сме солидарно отговорни за изпълнението на нашия одит и за изразеното от нас одиторско мнение съгласно изискванията на ЗНФО, приложим в България. При поемане и изпълнение на ангажимента за съвместен одит, във връзка с който докладваме, ние сме се ръководили и от Насоките за изпълнение на съвместен одит, издадени на 13 юни 2017 година от Института на дипломираните експерт-счетоводители в България и от Комисията за публичен надзор над регистрираните одитори в България.

Доклад във връзка с други закони и регулаторни изисквания

Допълнителни въпроси, които поставя за докладване Законът за счетоводството

В допълнение на нашите отговорности и докладване съгласно МОС, описани по-горе в раздела „Друга информация, различна от консолидирания финансов отчет и одиторския доклад върху него“, по отношение на консолидирания доклад за дейността, в т.ч. декларацията за корпоративно управление на Групата, ние изпълнихме и процедурите, добавени към изискваните по МОС, съгласно „Указания относно нови и разширени одиторски доклади и комуникация от страна на одитора“ на професионалната организация на регистрираните одитори в България, Института на дипломираните експерт-счетоводители (ИДЕС). Тези процедури касаят проверки за наличието, както и проверки на формата и съдържанието на тази друга информация с цел да ни подпомогнат във формиране на становища относно това дали другата информация включва оповестяванията и докладванията, предвидени в Глава седма от Закона за счетоводството и в Закона за публичното предлагане на ценни книжа, приложими в България.

Становище във връзка с чл. 37, ал. 6 от Закона за счетоводството

На базата на извършените процедури, нашето становище е, че:

- а) Информацията, включена в консолидирания доклад за дейността за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, съответства на консолидирания финансов отчет.
- б) Консолидираният доклад за дейността е изготвен в съответствие с изискванията на Глава седма от Закона за счетоводството.
- в) В декларацията за корпоративно управление на Групата за финансовата година, за която е изготвен консолидираният финансов отчет, е представена изискваната съгласно Глава седма от Закона за счетоводството и чл. 100 (н), ал. 8 от Закона за публичното предлагане на ценни книжа информация.

Докладване съгласно чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014 във връзка с изискванията на чл. 59 от Закона за независимия финансов одит

Съгласно изискванията на Закона за независимия финансов одит във връзка с чл. 10 от Регламент (ЕС) № 537/2014, ние докладваме допълнително и изложената по-долу информация.

- „Ърнст и Янг Одит“ ООД и „Захаринаова и партньори“ ООД са назначени за задължителни одитори на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Българска банка за развитие АД („Групата“) от общото събрание на акционерите, проведено съответно, на 23 май 2017 година за период от една година и на 13 ноември 2017 г. за период от една година.
- Одитът на консолидирания финансов отчет за годината, завършваща на 31 декември 2017 година на Групата представлява трети пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Ърнст и Янг Одит“ ООД и първи пълен непрекъснат ангажимент за задължителен одит на това предприятие, извършен от „Захаринаова и партньори“ ООД.
- Потвърждаваме, че изразеното от нас одиторско мнение е в съответствие с допълнителния доклад, представен на одитния комитет на Българска банка за развитие АД, съгласно изискванията на чл. 60 от Закона за независимия финансов одит.
- Потвърждаваме, че не сме предоставяли посочените в чл. 64 от Закона за независимия финансов одит забранени услуги извън одита.
- Потвърждаваме, че при извършването на одита сме запазили своята независимост спрямо Групата.

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „Захаринаова и партньори“ ООД:

Николай Гърнев

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

Димитрина Захаринаова

Управител и

Регистриран одитор, отговорен за одита

30 април 2018 година

гр. София, България

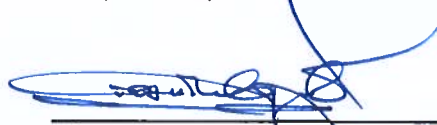
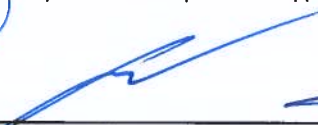

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ФИНАНСОВОТО СЪСТОЯНИЕ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2017	Към 31.12.2016
Активи			
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	447,648	78,521
Вземания от банки	17	198,910	274,634
Ценни книжа, държани до падеж	21	594	1,384
Активи, държани за продажба	25	10,100	4,670
Ценни книжа на разположение за продажба	20	291,867	322,965
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	709,111	730,896
Текущи данъчни вземания		1,596	-
Други активи	26	1,390	615
Вземания от Републикански бюджет	19	737,516	424,470
Нетна инвестиция във финансов лизинг	22	1,035	704
Активи, придобити от обезпечения	26	15,875	11,372
Инвестиционни имоти	24	7,702	7,702
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	23	32,999	33,779
Активи по отсрочени данъци	14	2,258	2,011
Общо активи		2,458,601	1,893,723
Пасиви			
Депозити от кредитни институции	27	33,909	43,737
Текущи данъчни задължения		98	1,836
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	28	659,847	577,133
Други пасиви	32	2,839	1,420
Провизии	31	5,856	7,683
Привлечени средства от международни институции	29	869,822	379,998
Други привлечени средства	30	111,406	112,864
Общо пасиви		1,683,777	1,124,671
Собствен капитал			
Акционерен капитал	33	601,774	601,774
Неразпределена печалба		21,995	45,842
Преоценъчен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	34	11,003	6,534
Резерви	34	140,052	114,902
Общо собствен капитал		774,824	769,052
Общо пасиви и собствен капитал		2,458,601	1,893,723

Приложените бележки от 1 до 38 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 27 април 2018 г.

Стоян Мавродиєв
 Главен изпълнителен директор

Румен Митров
 Изпълнителен директор

Николай Димитров
 Изпълнителен директор

Иван Личев
 Главен счетоводител
 Съставител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 30 април 2018 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захарина и партньори“ ООД:
---	---

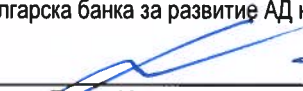
ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ВСЕОБХВАТНИЯ ДОХОД
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

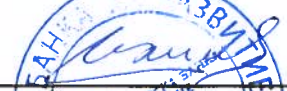
	Бележка	2017	2016
Приходи от лихви	6	63,278	62,576
Разходи за лихви	6	(5,612)	(3,466)
Нетен лихвен доход		57,666	59,110
Приходи от такси и комисиони	7	4,910	4,166
Разходи за такси и комисиони	7	(68)	(81)
Нетен доход от такси и комисиони		4,842	4,085
Нетен доход от операции в чуждестранна валута	8	409	760
Нетна печалба/(загуба) от ценни книжа на разположение за продажба	9	188	20
Нетна печалба от финансови инструменти, държани за търгуване	10	-	45
Други приходи от дейността	11А	1,212	1,596
Други разходи за дейността	11Б	(821)	(1,845)
Оперативен доход, преди обезценка		63,496	63,771
Разходи за персонала	13А	(11,479)	(9,762)
Общи и административни разходи	13Б	(5,797)	(7,357)
Разходи за амортизации	23	(1,123)	(583)
(Разходи)/ Приходи от реинтегрирани обезценки и провизии	12	(22,095)	3,832
Печалба преди данъци		23,002	49,901
Разход за данък върху печалбата	14	(2,322)	(4,990)
Нетна печалба за годината		20,680	44,911
Друг всеобхватен доход			
<i>Статии, които не се прекласифицират към печалбата или загубата:</i>			
Актьорски (загуби)/печалби по планове с дефинирани приходи, нетно от данъци		(63)	23
<i>Статии, които впоследствие се прекласифицират в печалбата или загубата:</i>			
Нетна промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба	15	4,469	4,967
Общо друг всеобхватен доход за годината		4,406	4,990
Общо всеобхватен доход за годината		25,086	49,901

Приложените бележки от от 1 до 38 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 27 април 2018 г.

Стоян Мавродиев
Главен изпълнителен директор

Румен Митров
Изпълнителен директор

Николай Димитров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител
Съставител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 30 април 2018 година

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринова и партньори“ ООД:
---	---

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	Акционерен капитал	Законови резерви	Допълнителни резерви	Процентен резерв по ценни книжа на разположение за продажба	Неразпределена печалба	Общо
Към 01 януари 2016	601,774	61,289	14,689	1,567	39,832	719,151
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	44,911	44,911
Друг всеобхватен доход	-	-	23	4,967	-	4,990
Общо всеобхватен доход			23	4,967	44,911	49,901
Сделки с акционери, отчелени в собствения капитал						
Дивиденди към акционери	-	-	-	-	-	-
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	4,870	34,031	-	(38,901)	-
Общо сделки с акционерите		4,870	34,031		(38,901)	
Към 31 декември 2016	601,774	66,159	48,743	6,534	45,842	769,052
Всеобхватен доход за периода						
Печалба	-	-	-	-	20,680	20,680
Друг всеобхватен доход	-	-	(63)	4,469	-	4,406
Общо всеобхватен доход			(63)	4,469	20,680	25,086
Сделки с акционери, отчелени в собствения капитал						
Разпределение на печалбата	-	-	-	-	(19,314)	(19,314)
Трансфер между резерви въз основа на решение на акционерите	-	5,830	19,383	-	(25,213)	-
Общо сделки с акционерите		5,830	19,383		(44,527)	(19,314)
Към 31 декември 2017	601,774	71,989	68,063	11,003	21,995	774,824

Приложените бележки от 1 до 38 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидиранят финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 27 април 2018 г.

Стоян Мавродиев
Главен изпълнителен директор

Румен Митров
Изпълнителен директор

Николай Димитров
Изпълнителен директор

Иван Личев
Главен счетоводител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 30 април 2018 година

Одиторско дружество „Брнст и Янг Одит“ ООД:

Одиторско дружество „Захариев и Партньори“ ООД:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	<u>Бележка</u>	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Парични потоци от оперативна дейност			
Печалба за годината		20,680	44,911
Корекции за:			
Приходи от дивиденди	11А	(78)	(53)
Разходи/(Приходи) от реинтегрирани обезценки на кредити	12	23,850	(5,472)
Разходи/(Приходи) за/от провизии по гаранции	12	(1,917)	1,221
Печалба от продажба на имоти придобити от обезпечения		(196)	-
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти	11Б	-	240
Загуби от обезценки и продажба на други вземания	26	194	419
Приходи от реинтегрирана обезценка на финансов лизинг	22	-	-
Печалби от преоценка на финансови активи държани за търгуване	10	-	(312)
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	8	10	(58)
Разходи за амортизации	23	1,123	583
Балансова стойност на отписани активи	23	32	31
Разход за данък печалба	14	2,322	4,990
		<u>46,020</u>	<u>46,500</u>
Изменение на:			
Резервен обезпечителен фонд при Централната банка	16	-	47
Вземания от банки		34,427	37,905
Кредити и вземания		(2,396)	(80,635)
Предоставени кредити на Републиканския бюджет		(313,046)	(394,585)
Ценни книжа на разположение и за продажба		31,734	(41,285)
Финансови инструменти държани за търгуване		-	(305)
Нетна инвестиция във финансов лизинг		(317)	(112)
Активи държани за продажба		(5,430)	(2,760)
Други активи		(969)	(2,109)
Депозити от кредитни институции		(9,828)	41,664
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции		82,714	9,280
Други пасиви		1,440	486
Получени дивиденди		78	53
(Платени)/възстановени данъци от печалбата		(5,908)	(4,029)
Паричен поток от оперативна дейност		<u>(141,481)</u>	<u>(389,885)</u>
Инвестиционна дейност			
Парични плащания за придобиване на материални/нематериални активи		(349)	(9,765)
Парични постъпления от продажба на материални/нематериални активи		7	28
Постъпления от продажба на активи придобити от обезпечения		796	-
Постъпления от инвестиционни имоти		480	-
Парични постъпления от падеж на ценни книжа държани до падеж		791	(13,135)
		<u>1,725</u>	<u>(22,872)</u>
Нетен паричен поток използван в инвестиционна дейност			
Финансова дейност			
Платени дивиденди		(19,313)	-
Платени суми по издадени облигационни заеми		-	-
Платени суми по други привлечени средства		(2,136)	(11,485)
Получени суми по други привлечени средства		679	570
Получени суми по привлечени средства от международни институции		556,939	285,435
Платени суми по привлечени средства от международни институции		(67,837)	(89,704)
Нетен паричен поток използван във финансова дейност		<u>468,332</u>	<u>184,816</u>

(продължава на стр. 12)

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 30 април 2018 година

11

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринава и партньори“ ООД:
---	---

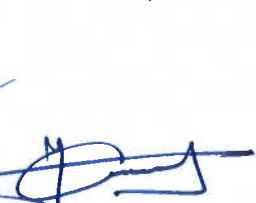
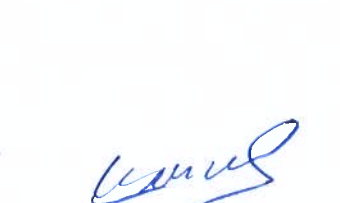
ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

КОНСОЛИДИРАН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИЯ ПОТОК
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

(продължение от стр. 11)

		2017	2016
Нетно (намаление)/увеличение на паричните средства и паричните еквиваленти		328,576	(227,941)
Парични средства и парични еквиваленти в началото на периода	36	193,724	421,665
Парични средства и парични еквиваленти в края на периода	36	<u>522,300</u>	<u>193,724</u>
Оперативни парични потоци, свързани с лихви			
Постъпления от лихви		54,420	52,970
Платени лихви		(5,290)	(2,926)

Приложените бележки от 1 до 38 са неделима част от този консолидиран финансов отчет. Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Българска банка за развитие АД на 27 април 2017 г.

Стоян Мавродиев Румен Митров Николай Димитров Иван Личев
 Главен изпълнителен директор Изпълнителен директор Изпълнителен директор Главен счетоводител
 Съставител

Финансов отчет, върху който сме издали одиторски доклад с дата: 30 април 2018 година

12

Одиторско дружество „Ърнст и Янг Одит“ ООД:	Одиторско дружество „Захаринава и партньори“ ООД:
	

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Консолидираният финансов отчет на Групата Българска банка за развитие АД („Групата“) за годината, приключваща на 31 декември 2017 г., е одобрен за издаване съгласно решение на Управителния съвет от 27 април 2018 г.

Българска банка за развитие АД е акционерно дружество, регистрирано в Търговския регистър с ЕИК 121856059, със седалище гр. София, област София-град, България и адрес на управление ул. Дякон Игнатий № 1. Финансовата година на Банката приключва на 31 декември.

Група Българска банка за развитие (Групата) включва дружество-майка – Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) и нейните дъщерни дружества – Национален гаранционен фонд ЕАД (НГФ/Фондът) и Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ).

Българска банка за развитие АД (ББР/Банката) е създадена на 11.03.1999 г. като акционерно дружество в България под наименованието “Насърчителна банка” АД.

На 23.04.2008 г. е приет Закон за Българската банка за развитие (ДВ бр.43/29.04.2008 г.). С него е уредена структурата и обхвата на дейността на Банката, включително и на предвидените за учредяване нейни дъщерни дружества. По силата на този закон функциите, всички права и задължения са приложени към Насърчителна банка АД. Съгласно изискване на закона е проведено Общо събрание на акционерите ѝ (26.06.2008 г.), на което е променено наименованието ѝ на “Българска банка за развитие” и уставът ѝ е приведен, в съответствие с новите законови изисквания към Банката.

Банката притежава лиценз за банкова дейност, издаден от Българска народна банка (БНБ) на 25.02.1999 г. и с последна актуализация от 16.11.2009 г. (поради новия закон за кредитните институции (ЗКИ)), и може да осъществява всички банкови операции, разрешени от българското законодателство. Банката също така е лицензиран инвестиционен посредник.

Банката е била създадена още от самото начало със специална цел – да подкрепя изпълнението на икономическата политика на държавата по отношение на финансиране развитието на бизнеса на малките и средни предприятия (МСП), включително за подкрепяне на техните възможности и инициативи за осъществяване на инвестиции и износ. С приемането на Закона за Българската банка за развитие през 2008 г. тази цел е допълнително доразвита в заложените по закон цели, принципи и обхват на дейност на Банката.

Кредитната дейност на Банката е ориентирана към: предекспортно и експортно кредитиране на малки и средни предприятия; кредитиране чрез банки-посредници или пряко на други видове дейности на малки и средни предприятия; рефинансиране на банки, кредитиращи малки и средни предприятия, финансиране на инвестиции извън страната на малки и средни предприятия.

Основните цели на Банката са подобряване, стимулиране и развитие на общия икономически, експортен и технологичен потенциал на малките и средни предприятия чрез улесняване на достъпа им до финансиране; привличане и управление на средносрочни и дългосрочни местни и чуждестранни ресурси, необходими за реализиране на икономическото развитие на страната; прилагане на схеми и инструменти за финансиране на публични инвестиции и проекти, които са приоритетни за икономиката на страната; привличане на средства и управление на проекти от международни финансови и други институции; привличане на средства и предоставяне на финансиране с цел намаляване на регионалните дисбаланси в страната; финансиране на проекти на местни компании, създаващи експорт, иновации, висока заетост и/или добавена стойност; финансиране на приоритетни сектори от икономиката, съгласно приетата правителствена политика за икономическо развитие.

Българска банка за развитие АД има двустепенна структура на управление, която се състои от Надзорен съвет (НС) и Управителен съвет (УС). През 2017 г. е имало промени в структурата на органите на управление. Надзорният съвет и Одитният Комитет представляват лицата натоварени с общо управление.

Към 31 декември 2017 година Надзорният съвет на ББР (НС) има следния състав: Лъчезар Димитров Борисов – председател на НС, Митко Емилов Симеонов- зам. председател и член на НС, Велина Илиева Бурска– член на НС. Съставът на Управителния съвет на ББР към 31 декември 2017 г. е следният: Стоян Тодоров Мавродиев – Председател на УС и главен изпълнителен директор, Румен Димитров Митров – зам. Председател на УС и изпълнителен директор, Николай Димитров Димитров – член на УС и изпълнителен директор и Илия Василев Кирчев – Член на УС.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

1. ОРГАНИЗАЦИЯ И ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банката се представлява съвместно от всеки двама от тримата изпълнителни директори
Към 31.12.2017 г., в Банката работят 171 служители (31.12.2016 г.: 153).

В Закона за Българската банка за развитие (2008 г.) е предвидено учредяването на две дъщерни акционерни дружества на Банката – Фонд за капиталови инвестиции и Национален гаранционен фонд.

Фондът за капиталовите инвестиции все още не е учреден към 31.12.2017 г.

Националният гаранционен фонд (Фондът) е учреден на 12.08.2008 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на фонда е: ул. „Дякон Игнатий „№ 1, София. Към 31.12.2017 г. регистрираният акционерен капитал е 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция (31.12.2016г.: 800 000 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция), от които внесенят капитал към 31.12.2017 г. е 80,000,000 лв. (31.12.2016 г.: 80,000,000 лв.).

Предметът на дейност на Фонда е определен като обхват в Закона за Българската банка за развитие. Той включва:

- а) издаване на гаранции за допълване на обезпеченията по заеми на МСП;
- б) предлагане на други гаранционни продукти като:
 - гаранции за участие в търгове;
 - гаранции за добро изпълнение;
- в) /гаранции за авансови плащания и за изплащане на кредити за износител;
- г) други подобни услуги;

Националният гаранционен фонд се управлява от Съвет на директорите (СД). През 2017 г. е имало промени в структурата на органите на управление Членове на съвета на директорите са: Стоян Мавродиев –председател, Александър Георгиев и Самуил Шидеров.

Към 31.12.2017 г., във Фонда работят 12 служители (31.12.2016 г.: 12).

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД (МФИ) е учредена на 23.12.2010 г. и регистрирана на 14.01.2011 г. като еднолично акционерно дружество, със 100% участие на ББР. Адресът на управление на МФИ е: ул. Дякон Игнатий № 1. София. Към 31.12.2017 г., регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесенят капитал към 31.12.2017 г. е 7,643,000 лв. (Към 31.12.2016г. регистрираният акционерен капитал е 76 430 броя поименни акции с номинал 100 лв. на акция, от които внесенят капитал към 31.12.2016 г. е 7,643,000 лв.).

Предметът на дейност на Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД включва:

финансиране на микро и малки предприятия, в това число, но не само – отпускане на кредити, придобиване от трети лица и отдаване под лизинг на промишлено оборудване, автомобили и други превозни средства, както и други вещи /финансов лизинг/, покупко-продажба и внос на такива вещи, консултантски услуги, търговско представителство и посредничество на местни и чуждестранни физически и юридически лица, извършващи дейността си в страната, както и всяка друга дейност, незабранена със закон.

Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД се управлява от Съвет на директорите (СД). През 2017 г. е имало промени в структурата на органите на управление.

Членове на съвета на директорите са: Румен Митров - председател, Николай Димитров - зам. председатели Костадин Мунев.

Към 31.12.2017 г., в Дружеството работят 14 служители (31.12.2016 г.:14).

Към 31.12.2017 г., Група Българска банка за развитие няма открити клонове.

Консолидираният финансов отчет е приет от Управителния съвет на Дружеството-майка (Банката) на 27 април 2017г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА

Този финансов отчет е изготвен на консолидирана основа. Банката изготвя индивидуален финансов отчет, съгласно Закона за счетоводство. Този консолидиран финансов отчет следва да се разглежда заедно с индивидуалния финансов отчет.

2.1 База за изготвяне

Изявление за съответствие

Консолидираният финансов отчет на Групата е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Европейския съюз („МСФО, приети от ЕС“). Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

Настоящият консолидиран финансов отчет е изготвен на база историческа цена с изключение на:

- Деривативни инструменти, които се отчитат по справедлива стойност;
- Инструменти, държани за търговия и други инструменти, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инструменти на разположение за продажба, които се отчитат по справедлива стойност, при условие, че справедливата стойност може да бъде надеждно оценена;
- Инвестиционни имоти, активи, държани за продажба и активи, придобити от обезпечения, които се отчитат по справедлива стойност (Бележка 3,5).

Действащо предприятие

Ръководството на Групата е извършило оценка на способността на Банката да продължи да функционира като действащо предприятие и е уверено в наличието на достатъчни ресурси за продължаване на нормална дейност в обозримо бъдеще. В допълнение, Ръководството не счита, че съществува съществена несигурност, която би могла да постави под съмнение способността на Банката да продължи да действа като действащо предприятие. С оглед на горното, настоящите финансови отчети са изготвени на база действащо предприятие.

Степен на ликвидност и матуритетна структура

Групата представя консолидиран отчет за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекучи) е представен в приложенията към консолидирания финансов отчет.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валута на представяне

Този консолидиран финансов отчет е представен в хиляди лева, функционалната валута на ББР, както и на дъщерните ѝ дружества.

Методи на консолидация

Този консолидиран финансов отчет е изготвен в съответствие с МСФО 10 „Консолидирани финансови отчети“, като всички предприятия, върху които Българска банка за развитие АД упражнява контрол чрез притежаване на всички от следните:

- правомощия да ръководи всички важни дейности в предприятието, в което е инвестирано;
- изложеност на, или права върху, променливата възвръщаемост (да получи ползи или понесе загуби от дейността) от своето участие в предприятието;
- възможност да използва своите правомощия върху предприятието, в което е инвестирано, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта са консолидирани чрез метода на пълна консолидация.

Групата преценява отново дали има или няма контрол върху предприятието, в което е инвестирано, ако фактите и обстоятелствата показват, че съществуват промени в един или повече от елементите на контрола. Консолидацията на дъщерно дружество се осъществява, когато Групата придобива контрол над него и се прекратява, когато Групата губи контрола си над дъщерното дружество. Активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерното дружество, придобити или освободени през годината, се включват в консолидирания финансов отчет от датата, на която Групата придобива контрол до датата, на която контролът бъде преустановен.

При консолидацията всички вземания и задължения, приходи и разходи произтичащи от операции между Банката и дъщерните ѝ предприятия са елиминирани. Нереализираните загуби са елиминирани по същия начин, както нереализираните печалби в случаите, когато няма индикации за обезценка.

Финансовите отчети на дъщерните дружества се изготвят за същия отчетен период, както този на Дружеството-майка (Банката), като се прилагат последователни счетоводни политики.

Консолидираните дружества и приложеният метод на консолидация към 31 декември 2017 г. са както следва:

Дружество	Участие в капитала	Метод на консолидация
Национален гаранционен фонд	100%	пълна консолидация
Микрофинансираща институция 'ДЖОБС'	100%	пълна консолидация

2.2 Приблизителни счетоводни оценки

Представянето на консолидирания финансов отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, на приходите и разходите и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на консолидирания финансов отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях. Обектите, които предполагат по-висока степен на субективна преценка или сложност, или където предположенията и приблизителните счетоводни оценки са съществени за консолидирания финансов отчет, са оповестени по-долу.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност

а) Загуби от обезценка на кредити и аванси

Месечно, Групата извършва преглед на своите кредитни портфейли с цел да установи наличие и изчисли загубите от обезценка. При определяне на това дали да се включи загуба от обезценка в консолидирания отчет за всеобхватния доход, ръководството на Групата преценява дали са налице и какви са видимите индикатори и данни, които посочват, че съществува измеримо намаление на очакваните парични потоци от кредитния портфейл като цяло, или респективно - намаление, свързано с конкретен кредит/компонент от този портфейл. Таква индикатори и данни са тези, които посочват съществуването на неблагоприятна промяна във възможностите за плащане от страна на кредитополучателите от определена група или от конкретен кредитополучател, или наличие на национални, икономически или други условия, които са свързани с определен риск за дадена група/вид кредити.

Основните показатели за определяне на рисковите групи са финансово състояние на длъжника и изпълнение на проекта, финансиран от кредита, проблеми в обслужването, включително просрочие на лихви и падежирали главници, източници за погасяване и предоставено обезпечение, като вид и възможност за реализация. Допълнително, за кредитите, приети за гарантиране от Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ), се признава загуба от обезценка след приспадане на частта, поета от Фонда (Бележка № 4.1).

При определянето на схемата на бъдещите парични потоци, ръководството на Групата използва приблизителни оценки, преценки и предположения на базата на историческия си опит за загуби от активи, които притежават сходни характеристики на кредитен риск, както и на обективни доказателства за обезценка на портфейла от неизкристализирала в конкретен негов компонент загуба. Аналогичен подход се използва и за оценка на ниво индивидуална кредитна експозиция, като се взема предвид и качеството на обезпеченията. Методологията и използваните предположения, за извършване на приблизителна оценка на размера и периода за получаване на бъдещите парични потоци, се преглеждат редовно, за да се минимизират разликите между направената приблизителна оценка на загубите и размера на действителните загуби (Бележка № 12, 18).

През 2017 г. е извършен ретроспективен исторически анализ на реалните загуби по кредити с цел да актуализира прилаганият процент за обезценка на кредити на портфейлен принцип. Вследствие на този анализ и на разширения обхват на индивидуалния преглед за обезценка, прилаганият процент за обезценка на портфейлна основа е в размер от 0% (през 2016 г.: 0%).

б) Оценка на финансови инструменти на разположение за продажба, некотирани на фондов пазар

Групата класифицира като финансови активи на разположение за продажба притежавани от нея инвестиции под формата на акции в дружества/предприятия (под 20% в капитала им) в непублични дружества, които са придобити с цел установяване и развитие на стопански отношения от значение за нея. Ръководството е преценило и приело те да се оценяват по цена на придобиване (себестойност), тъй като не съществуват достатъчно надеждни източници и методи за определяне на техните справедливи стойности и заради специфичния, затворен начин на търгуването им, до момента, в който възникнат нови обстоятелства, позволяващи формиране на разумни предположения и достоверна оценка на справедливата им стойност.

Към края на всеки отчетен период, Групата прави анализ и преценка дали съществуват индикатори за обезценка на нейните инвестиции. Като основен индикатор се приема значително и продължително намаляване на собствения капитал на дружеството/предприятието, в което е инвестирано, вкл. под нивото на регистрирания основен акционерен капитал. В тези случаи, обезценката се определя със съдействието на лицензиран оценител, но най-малката сума, която се отчита е разликата между цената на придобиване (себестойността) и оценката на участието по метода на собствения капитал, вкл. с допълнителни корекции на нетните активи, при необходимост. В случаите на частични продажби през отчетния период на подобни акции, останалите в консолидирания отчет за финансовото състояние на Групата издадени от същия емитент се преоценяват по цена, по която е извършена продажбата (Бележка № 9, 20).

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

в) Обезценка на финансови инструменти на разположение за продажба, котиран на фондов пазар

Към 31.12.2017 г., Групата е направила подробен сравнителен анализ на промените в движението на борсовите цени на националния фондов пазар по отношение на притежаваните от нея акции на публични дружества.

За инвестициите в дружества, чиито акции са регистрирани за търговия на Българската фондова борса, ръководството е извършило проучване и анализи и счита, че могат да се оценяват последващо по справедлива стойност, определяна директно на база реализирани сделки на борсовия пазар през последния месец на финансовата година (Ниво 1). Допълнително, приложените цени са анализирани за тенденцията в поведението на борсовите цени на съответните ценни книжа поне за последните три месеца на годината, и респективно до датата на издаване на консолидирания финансов отчет (Бележка № 9, 15, 21).

За всички инвестиции в ценни книжа на разположение за продажба, държани от Групата повече от една година спрямо датата на придобиване, е направен и специален анализ на наблюдаваното движение/волатилност на борсовите им цени и на справедливите им стойности, определени по алтернативни оценъчни методи, за период до 18 месеца спрямо 31 декември, за да се определи дали са налице условия за продължителна и съществена обезценка.

г) Провизии по издадени банкови гаранции

Към края на всеки отчетен период, Групата извършва преглед на своите условни ангажименти с цел да установи дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси на Групата за погасяване на задължение. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи, свързани с изходящите потоци от стопански изгоди/плащания. Тези разходи/загуби се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица (Бележка № 12, 36).

д) Актюерски изчисления

При определяне на настоящата стойност на дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране са използвани методи и изчисления на актюери, базирани на предположения за смъртност, текучество на персонала, бъдещо ниво на работни заплати и дисконтов фактор, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата (Бележка № 33).

е) Оценка на инвестиционни имоти

При определяне на справедливата стойност на инвестиционните имоти са използвани становища и оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата. Оценките са направени, използвайки различни подходи за оценка – метод на възстановителната стойност, метод на капитализиране на доходите, метод на пазарните сравнения, като за всеки метод е определена тежест за достигане на крайната справедлива стойност на инвестиционните имоти към края на отчетния период (Бележка № 25).

ж) Активи, придобити от обезпечения

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ключови приблизителни оценки и предположения с висока несигурност (продължение)

з) Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в консолидирания отчет за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтни проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

2.3 Промени в счетоводните политики и оповестявания

Нови и изменени стандарти и разяснения

Счетоводните политики на Групата са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, с изключение на следните изменени МСФО, възприети от 1 януари 2017 г.

МСС 12 Данъци върху дохода (Изменения) – Признание на отсрочени данъчни активи за нереализирани загуби
Измененията дават разяснения относно отчитането на отсрочените данъчни активи за нереализирани загуби, за да се преодолеят различията, които възникват в практиката при прилагането на МСС 12 по отношение на: приспадаеми временни разлики, възникващи от намаление в справедливата стойност; възстановяване на активи по стойност, по-голяма от тяхната балансова стойност; наличие на вероятна бъдеща облагаема печалба; комбинирано спрямо индивидуално оценяване. Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние на групата.

МСС 7 Отчет за паричните потоци (Изменения): Инициатива по оповестяване

Целта на настоящите изменения е да позволи на потребителите на финансови отчети да оценят промените в пасивите, произтичащи от финансова дейност, в това число промените, свързани с паричните потоци и непаричните промени. Измененията посочват, че един от начините за изпълнение на изискването за оповестяване е като се приложи таблично равнение между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност, включително промени от парични потоци от финансова дейност, промени от придобиването или загубата на контрол върху дъщерни предприятия или други дейности, ефект от промените във валутни курсове, промени в справедливите стойности и други промени. Измененията оказват влияние единствено върху представянето и нямат ефект върху финансовото състояние или резултати от дейността на Групата.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.4 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Групата към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване

Стандартът е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като по-ранното му прилагане е позволено. През юли 2014 г. СМСС публикува окончателната версия на МСФО 9 Финансови инструменти, която замени МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, както и всички предишни версии на МСФО 9. МСФО 9 обединява и трите аспекта на проекта за счетоводно отчитане на финансовите инструменти: класификация и оценяване, обезценка и счетоводно отчитане на хеджирането. С изключение на счетоводното отчитане на хеджирането се изисква ретроспективно прилагане, но предоставянето на сравнителна информация не е задължително. По отношение на счетоводното отчитане на хеджирането, изискванията на стандарта се прилагат за бъдещи периоди, с някои ограничени изключения.

Групата планира да възприеме новия стандарт на датата на влизането му в сила – 1 януари 2018 г., като няма да преизчислява сравнителната информация. Ефектите от първоначалното прилагане на МСФО 9 ще бъдат отчетени в салдото на неразпределената печалба на 1 януари 2018 и ще бъдат оповестени във финансовия отчет за годината, приключваща на 31 декември 2018 г.

Подготовка за прилагане на МСФО 9

Подготовката за прилагане на МСФО 9 е започнала през 2017 г. със създаването на работна група за имплементиране на МСФО 9. Работата по проекта е извършена по програма, утвърдена от ръководството на Групата и е преминала през следните ключови фази:

- Преглед на класификацията и оценката на финансовите активи за съответствие с критериите за класификация и оценка на МСФО 9 и въвеждане на нови счетоводни сметки на Групата;
- Разработване на нова методология за обезценка на финансови активи;
- Въвеждане на промени в информационните системи и процеси.

През декември на 2017 г., с цел осигуряване на плавен преход към новия стандарт и оценка на потенциалния ефект от влизането му в сила, Групата е извършила паралелно приключване на годината, с цел тестване на новата модул за изчисление на обезценки и провизии. До края на януари 2018 г., всички планирани дейности по проекта са приключени и тестовете са преминали успешно, като са отчетени и новите обезценки и провизии по МСФО 9 към 01 януари 2018 г. Групата признава финансов актив или финансов пасив в отчета си за финансовото състояние, тогава и само тогава, когато е част от съществуващо договорно отношение, уреждащо инструмента.

Групата класифицира финансовите активи, както измервани впоследствие по амортизирана стойност, справедлива стойност през друг всеобхватен доход или справедлива стойност през печалбата или загубата въз основа на:

- а) бизнес модел на Групата за управление на финансовите активи (или под-портфейл от финансови активи)
- б) характеристиките на договорния паричен поток на финансовия актив.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение) МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

Независимо от избора си по отношение на подхода за измерване, Групата има възможност при първоначалното признаване да определи неотменимо определен финансов актив като оценяван по справедлива стойност в печалбата или загубата, ако това елиминира или значително намалява несъответствието в оценката или признаването, което в противен случай би възникнало от оценяването на активи или пасиви или от признаването на печалби и загуби от тях на различна основа, както е описано по-долу:

- а) Ако Групата има пасиви по застрахователни договори, чието оценяване включва текуща информация и финансови активи, които тя счита за свързани и които в противен случай биха били оценени по справедлива стойност през друг всеобхватен доход или амортизирана стойност.
- б) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики и това води до противоположни промени в справедливата стойност, които са склонни взаимно да се компенсират.
- в) Ако Групата има финансови активи, финансови пасиви или и двете, които споделят рисковите си характеристики, което води до противоположни промени в справедливата стойност, които имат възможност да се нетират, и нито един от финансовите активи или финансови пасиви не отговаря на изискванията за определяне като хеджиращ инструмент, тъй като те не се оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата.

Финансов актив се оценява по амортизирана стойност, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив се държи в рамките на бизнес модел, чиято цел е да държи финансови активи, за да се съберат договорните парични потоци (Hold to Collect); и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако едновременно са изпълнени следните две условия:

- а) Финансовият актив е държан в рамките на бизнес модел, чиято цел се постига чрез събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи и
- б) Договорните условия на финансовия актив дават основание за възникване на парични потоци, които са единствено плащания на главници и лихви върху неизплатената главница, на определени дати.

Финансов актив се оценява по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако не се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход в съответствие с посочените критерии.

При първоначалното признаване Групата може да направи неотменим избор да представи в справедливата стойност в друг всеобхватен доход последващи промени в инвестиция в капиталов инструмент, която не е държана за търгуване, или не е условно възнаграждение, признато от приобретател в бизнес комбинация, към която се прилага МСФО 3.

Рекласификация на финансови активи

Когато и само когато Групата промени своя бизнес модел за управление на финансови активи, тя прекласифицира всички засегнати финансови активи, в съответствие с изискванията за класификация на активи. В случай, че Групата приложи такава прекласификация на финансовите активи, тя я прилага занапред, от датата на прекласификация. Групата не преизчислява признати в миналото печалби, загуби (включително печалби или загуби от обезценка) или лихви.

Оценка и измерване

При първоначално признаване, в случай на финансов актив или пасив, който не се отчита по справедлива стойност в печалбата или загубата, Групата измерва финансов актив или финансов пасив по справедлива стойност, вземайки предвид като евентуално увеличение и/или намаление разходи по сделката, които са пряко свързани с придобиването или създаването на финансовия актив или пасив.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

Определяне на бизнес модела

Групата дефинира "бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци" като бизнес модел, при който финансовите активи на Групата се управляват за да се реализират парични потоци чрез събиране на договорни плащания през жизнения цикъл на инструмента. Групата може да използва този бизнес модел и в случай на конвертиране на продажба на активи с повишен кредитен риск или с цел намаляване на концентрационния риск.

Групата определя "бизнес модел, с основна цел едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи" като бизнес модел, при който ключовият ръководен персонал на Групата е взел решение, че събирането на договорните парични потоци и продажбата на финансови активи са неразделна част от постигането на целта на бизнес модела и включва много по-чести и на по-висока стойност продажби на финансови активи в сравнение с бизнес модел с основна цел задържане на финансови активи за събиране на договорни парични потоци.

Групата определя "Други бизнес модели" като бизнес модел, който не включва нито държане на финансови активи с цел събиране на договорни парични потоци, нито за едновременно събиране на договорни парични потоци и продажба на финансови активи. Обикновено включва активно изкупуване и продажба на финансови активи.

В тази връзка, към 1 януари 2018 г., Групата е определила следната класификация на основните финансови активи:

- Финансови активи, справедлива стойност през печалбата и загубата – ще се отчитат като финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата;
- Финансови активи на разположение за продажба – ще се отчитат като финансови активи по справедлива стойност в друг всеобхватен доход;
- Кредити и аванси на клиенти – ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;
- Финансови активи, държани до падеж - ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;
- Други вземания - ще се отчитат като финансови активи по амортизирана стойност;

Групата отписва финансов актив, когато и само когато:

- а) Договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли, или
- б) Прехвърля финансовия актив и прехвърлянето отговаря на условията за отписване.

Обезценка на финансови активи

МСФО 9 фундаментално променя отчитането на обезценката на финансовите активи, като заменя модела на понесените кредитни загуби с този на очакваните кредитни загуби. МСФО 9 изисква признаването на обезценка не само на необслужваните кредити, но на всички кредити, вземания от банки, вземания по лизингови договори и дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, както и начисляването на провизии за кредитни ангажименти и финансови гаранции. Размерът на обезценката зависи от вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца след първоначалното признаване, освен ако не е настъпило значително увеличение на кредитния риск, което налага да се оценят очакваните кредитни загуби през целия живот на финансовия актив.

Оценката на очакваните кредитни загуби се основава на цялата налична, разумна и аргументирана информация към отчетната дата за миналите събития, текущата ситуация, както и използване на уместни макроикономически показатели и надеждни прогнози за бъдещите икономически условия. Основните макроикономически показатели, които Групата използва са брутен вътрешен продукт, безработица, инфлация, промяна на цените на петрола и промяна в курса на щатския долар и 3-месечния ЮРИБОР. Очакваните кредитни загуби се оценяват на базата на три макроикономически сценария – реалистичен, негативен и оптимистичен сценарий, които се използват при изчислението на обезценката с различни тегла. Получените резултати могат допълнително да се коригират и очакваните кредитни загуби да се увеличат или намалят, за да бъдат отразени бъдещи рискове, които не подлежат на моделиране (основно законодателни или регулаторни).

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.4 Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (продължение)

Групата е изготвила методология, която въвежда критерии за класифициране на финансовите активи в три категории (т.нар. „фази“), критерии за трансфери между тях и определяне размер на обезценка в зависимост от фазата, в която е класифициран съответният актив. По-долу са описани фазите и техните характеристики:

- ✓ Фаза 1 – включва обслужвани кредити без значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Обезценката на тези активи се основава на вероятността от неизпълнение на длъжника през следващите 12 месеца или за по-къс период, ако животът на инструмента е по-къс от една година;
- ✓ Фаза 2 – включва активи със значително увеличение на кредитния риск след първоначалното признаване. Такова увеличение се предполага да има, ако кредитът е просрочен повече от 30 дни; длъжникът е поставен под наблюдение; кредитният рейтинг на длъжника се е влошил към отчетната дата в сравнение с рейтинга му на датата на признаване на инструмента или Групата очаква кредитът да бъде реструктуриран. В този случай очакваните кредитни загуби се изчисляват за целия живот на актива;
- ✓ Фаза 3 – включва активи, за които съществуват обективни доказателства, че са обезценени, като например кредити в неизпълнение. Групата е определила специфични критерии, според които се определя че даден длъжник е в неизпълнение. Очакваните кредитни загуби за тези инструменти също се изчисляват за целия им живот.

Абсолютният праг за прехвърляне на кредитите между нивата е обвързан с вътрешния кредитен рейтинг, определен от Групата на съответния кредитополучател. В зависимост от вида на кредитополучателя – корпоративен клиент или финансова институция, Групата е определила кредитен рейтинг от 7 за граница за преминаване във фаза 2 при корпоративните клиенти и рейтинг от 8 за експозиции към финансови предприятия.

Също така, Групата е определила и относителни прагове, които също се използват за експозициите, за които важат абсолютните прагове и за тези, за които няма определени такива. Те са на базата на ТТС матрици и промяната на вероятността за неизпълнение на съответните експозиции от външните агрегирани данни на Moody's (като предварително Групата има изработена методология за приравняване на вътрешните кредитни рейтинги към тези на рейтинговата агенция).

Размерът на очакваната кредитна загуба е функция на вероятността от неизпълнение на инструмента, реализираната загуба и размера на балансовата и задбалансовата експозиция. Вероятността от неизпълнение (PD) и реализираната загуба при неизпълнение (LGD) са параметрите, които участват в определяне на процента за провизиране и тези параметри се определят на базата на индивидуален преглед на ранните предупредителни знаци, които са хомогенни по отношение на кредитните си характеристики и на обвързаността си с международни и местни макроикономически променливи, които биха могли да им повлияят.

През 2017 г., Групата е направила оценка на ефектите от прилагането на МСФО 9. Тази оценка се базира на информация, която е налична към настоящия момент и може да се промени, ако през 2018 г., когато ще възприеме МСФО 9, Групата получи допълнителна информация по отношение на стойността и качеството на финансовите активи към първоначалната дата на прилагане на стандарта. Според предварителните изчисления на ръководството, МСФО 9 ще доведе до допълнителни разходи за обезценка, които ще намалят балансовата стойност на предоставените кредити на клиенти към 1 януари 2018 с около 0.1-1% чрез увеличение на салдото на натрупаната обезценка с около 6-8%. Допълнителните разходи за провизии за издадени банкови гаранции и поети кредитни ангажименти ще увеличат салдото на провизиите с около над 30%. Промяната в оценката на кредитите и провизиите на датата на преминаване ще бъде отразена в салдото на натрупаната печалба (включва неразпределена печалба и допълнителни резерви), която към 1 януари 2018 ще се намали с приблизително 12-14%, което и ефектът върху капиталовата секция в отчета за финансовото състояние.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 15 Приходи по договори с клиенти

Стандартът е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като по-ранното му прилагане е позволено. МСФО 15 е публикуван през май 2014 г. и изменен през април 2016 г., за да отрази разясненията към стандарта. МСФО 15 въвежда петстъпков модел, който да се прилага по отношение на приходите, произтичащи от договори с клиенти (с ограничени изключения), независимо от вида на сделката или индустрията. Изискванията на стандарта ще се прилагат и по отношение на признаването и оценяването на печалбите и загубите при продажбата на някои нефинансови активи, които не са резултат от обичайните дейности на предприятието (напр., продажби на имоти, машини и съоръжения или нематериални активи). Съгласно МСФО 15 приходите се признават, за да се отрази прехвърлянето на обещани стоки или услуги на клиенти, в размер, който отразява възнаграждението, на което предприятието очаква да има право в замяна на тези стоки или услуги. Изискват се подробни оповестявания, включително десегрегирана информация за общите приходи; информация за задълженията за изпълнение; промени в салдата по сметките за договорните активи и пасиви между периодите, и ключови преценки и приблизителни оценки. Новият стандарт за приходите ще замени всички настоящи изисквания за признаване на приходи съгласно МСФО – МСС 11 Договори за строителство и МСС 18 Приходи, както и свързаните разяснения. Стандартът изисква или пълно ретроспективно прилагане, или модифицирано ретроспективно прилагане.

Групата планира да възприеме новия стандарт на датата му на влизане в сила - 1 януари 2018 г. През 2017 година Групата е започнала оценка на ефектите от приемането на МСФО 15 и към датата на одобрение за издаване на финансовия отчет за 2017 година, тя е в процес на финализиране на този анализ. Поради това, оповестената по-долу информация за възможния ефект, от прилагането на МСФО 15 върху финансовия отчет на Групата, може да бъде предмет на последващи промени през 2018 година.

Предварителните преценки от извършвания анализ индикират, че прилагането на стандарта няма да окаже съществен ефект върху собствения капитал на Групата към 31 декември 2017 г. и 1 януари 2017 г.

МСФО 16 Лизинг

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. МСФО 16 определя принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг и за двете страни по договор, т.е. клиента („лизингополучател“) и на доставчика („лизингодател“). МСФО 16 изисква лизингополучателите да отчитат повечето лизинги в баланса и да прилагат единен модел при отчитането на всички лизингови договори, с някои изключения. Отчитането при лизингодателите не се променя по същество. Групата ще анализира и оцени ефектите от възприемането на този стандарт върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

МСФО 17: Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори. Също така, той изисква прилагането на сходни принципи и по отношение на презастрахователните договори и инвестиционните договори с допълнителен, негарантиран доход. Целта на стандарта е да изисква дружествата да предоставят информацията, свързана със застрахователни договори по начин, който достоверно отразява тези договори. Тази информация осигурява базата за потребителите на финансови отчети да оценят ефекта, който договорите в рамките на обхвата на МСФО 17, оказват върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на Групата. Стандартът все още не е приет от ЕС.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

***Изменения в МСФО 10 Консолидирани финансови отчети и МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни
предприятия: Продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано
или съвместно предприятие***

Измененията разглеждат установеното несъответствие между изискванията на МСФО 10 и МСС 28 при продажба или вноска на активи със страни по сделката инвеститор и негово асоциирано или съвместно предприятие. Признава се пълната печалба или загуба, когато сделката касае бизнес и част от печалбата или загубата, когато сделката касае активи, които не представляват бизнес. Влизането в сила на това изменение е отложено за неопределено време от БМСС в зависимост от резултатите от неговия проучвателен проект, касаещ отчитане по метода на собствения капитал. Измененията все още не са приети от ЕС.

МСФО 2 Плащане на базата на акции (Изменения): Класификация и оценяване на сделки с плащане на базата на акции

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията предвиждат изисквания за: счетоводното отчитане на ефектите от условията за упражняване и неупражняване върху оценяването на сделки с плащане на базата на акции, уреждани с парични средства; за плащане на базата на акции с възможност за нетно от задълженията за данък при източника уреждане и за изменения на условията за плащане на базата на акции, което променя класификацията от сделка уреждана с парични средства в сделка, уреждана чрез издаване на инструменти на собствения капитал.

***МСФО 4 Застрахователни договори (Изменения): Прилагане на МСФО 9 Финансови инструменти с МСФО 4
Застрахователни договори***

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Целта на измененията е да преодолеят несъответствието между датите на влизане в сила на МСФО 9 и очаквания нов застрахователен стандарт МСФО 17 Застрахователни договори. Дружествата, които издават застрахователни договори все още ще могат да възприемат МСФО 9 на 1 януари 2018 г. С измененията се въвеждат два алтернативни подхода - подход за временно освобождаване и подход на припокриване. Временното освобождаване позволява на дружествата да отложат датата на възприемане на МСФО 9. Подходът на припокриване позволява на дружествата, които прилагат МСФО 9 от 2018 г. да премахнат от печалбата или загубата ефекта, произтичащ от някои счетоводни несъответствия, които могат да възникнат от прилагането на МСФО 9 преди МСФО 17. Измененията не са приложими за Групата.

КРМСФО 22 Отчитане на сделки и авансови плащания по сделки в чуждестранна валута

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда въпроса за определяне на датата на сделката за целите на определянето на спот валутния курс, който ще се използва за превалутиране на актива, прихода или разхода (или част от тях) при първоначалното им признаване, което е свързано с отписването на непаричен актив или непаричен пасив, произтичащи от платено или получено авансово плащане по сделка в чуждестранна валута.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното му прилагане. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата.

**БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017**

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

**2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ
ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСС 40 Инвестиционни имоти (Изменения): Прехвърляне на инвестиционен имот

Измененията влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията дават разяснения относно прехвърляния от или към инвестиционен имот при промяна в намеренията на ръководството само когато има доказана промяна в използването. Не се очаква измененията да имат ефект върху бъдещите финансови отчети на Групата.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане, предлагат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсиране. По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсиране, измененията изискват финансовият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Предприятието прилага МСФО 9 към тези дългосрочни участия преди да приложи МСС 28. При прилагането на МСФО 9 предприятието не взема под внимание корекции в балансовата стойност на дългосрочните участия, които възникват в резултат от прилагането на МСС 28. Тези изменения все още не са приети от ЕС.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2014-2016 година

В цикъла 2014-2016 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2018 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 1 Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане - заличаване на краткосрочните освобождавания от изискванията за предприятията, прилагащи за първи път стандартите;
- МСФО 12 Оповестяване на участия в други предприятия - поясняване на обхвата на изискването за оповестяване в МСФО 12 (в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2017 г., но подобрението все още не е прието от ЕС);
- МСС 28 Инвестиции в асоциирани и съвместни предприятия - оценяване на предприятието, в което е инвестирано по справедлива стойност.

Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ, ПРИБЛИЗИТЕЛНИ СЧЕТОВОДНИ ОЦЕНКИ, ПРОМЕНИ В СЧЕТОВОДНИТЕ ПОЛИТИКИ И ПУБЛИКУВНИ СТАНДАРТИ, КОИТО ОЩЕ НЕ СА В СИЛА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

2.4. Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които ще влязат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Годишни подобрения в МСФО – Цикъл 2015-2017 година все още не са приети от ЕС. Групата ще анализира и оцени ефекта от измененията върху бъдещите си финансови отчети.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА

Финансови инструменти

Финансови активи

Групата първоначално признава заеми и вземания и депозити на датата, на която те са възникнали. Всички други финансови активи (включително активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби) се признават първоначално на датата на търгуване, на която Групата е станала страна по договорните условия на инструмента.

Групата отписва финансов актив, когато договорните права за паричните потоци от актива са погасени, или Групата прехвърли правата за получаване на договорните парични потоци от финансовия актив в сделка, според която значителна част от всички рискове и изгоди от собствеността на финансовия актив са прехвърлени. Всяко участие в прехвърлен финансов актив, който е създаден или задържан от Групата се признава като отделен актив или пасив.

Финансови активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Групата има следните не-деривативни финансови активи: заеми и вземания и финансови активи на разположение за продажба и финансови активи държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби

Един финансов актив се класифицира като отчитан по справедлива стойност в печалби и загуби ако е дериватив, държан за търгуване или е определен като такъв при първоначално признаване. Финансови активи се определят като такива отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби ако Групата управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба на базата на тяхната справедлива стойност, според документираната стратегия за управление на риска или за инвестициите на Групата. Съвързаните разходи по сделката се признават в печалба и загуба, когато възникнат. Финансовите активи отчитани по справедлива стойност в печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и всички свързани промени, включително доходи от дивиденди, се отчитат в печалби и загуби. При първоначалното придобиване, ръководството на Групата определя дали един финансов актив ще се държи за търгуване. Обикновено ръководството определя като такива деривативите.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Деривативите са финансови инструменти:

- чиято стойност се променя в отговор на промени в лихвен процент, цена на ценна книга, цена на стока, валутен курс, индекс на цени или лихвени проценти, кредитен рейтинг или кредитен индекс, или друга променлива;
- които не изискват първоначална нетна инвестиция или изискват малка първоначална нетна инвестиция в сравнение с други видове договори, които реагират по подобен начин на промени в пазарните условия;
- които са платими на бъдеща дата.

Когато при сключване на конкретна деривативна сделка Групата определя конкретна позиция за хеджиране и са изпълнени всички изисквания на МСС 39, съответният дериватив се отчита като такъв за хеджиране. Деривативи, които не отговарят на критериите за хеджиране се отчитат като държани за търгуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и впоследствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

Заеми и вземания

Заемите и вземанията са финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не са котираны на активен пазар. Такива активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко съотносими разходи по сделката. След първоначално признаване заемите и вземанията се оценяват по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчислението включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Групата взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания за всеки конкретен актив с изключение на вземанията от служители и тези възникнали по линия на НПЕЕМЖС (Бележка 3: Обезценка на финансови активи) както и взема предвид доказателства за обезценка на заеми и вземания, както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се преглеждат за наличие на индикации за обезценка. Тези, за които няма индикации за обезценка, подлежат на колективна обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска (Бележка 3: Обезценка на финансови активи). След проведен задълбочен преглед на качеството и тест за обезценка на редовните експозиции, Банката установи, че към 31.12.2017 няма индикации за колективна обезценка на кредитния портфейл.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност на даден финансов актив и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка намаляваща кредитите и вземанията. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Заеми и вземания включват пари и парични еквиваленти, вземания от банки, кредити и аванси на клиенти, вземания от Републикански бюджет и търговски и други вземания.

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Споразумения за продажба и обратно изкупуване

Ценните книжа, обект на договори за обратно изкупуване не се отписват от консолидирания отчет за финансовото състояние. Ценните книжа, купени по силата на договори за обратна продажба („обратни репо-сделки), се отразяват като вземания от банки. Разликата между продажната цена и покупната цена на обратното изкупуване се третира като лихва и се отразява по метода на ефективната лихва за срока на репо-договорите.

Финансови активи на разположение за продажба

Финансовите активи на разположение за продажба са недеривативни финансови активи, които са определени като такива на разположение за продажба или не са класифицирани в никоя от предходните категории. Финансовите активи на разположение за продажба се признават първоначално по справедлива стойност плюс пряко свързаните разходи по сделката. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка (Бележка 3: Обезценка на финансови активи), и валутни курсови разлики от дългови инструменти на разположение за продажба се отчитат в другия всеобхватен доход, и се представят в резерв за справедлива стойност в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в друг всеобхватен доход се прекласифицират в печалби и загуби.

Финансовите активи на разположение за продажба включват капиталови и дългови ценни книжа.

Финансови активи, държани до падеж

Когато Групата има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книжа до падеж, тогава те се класифицират като финансови активи, държани до падеж. Държаните до падеж финансови активи се признават първоначално по справедлива стойност плюс всички пряко свързани разходи по сделката. След първоначално признаване финансовите активи, държани до падеж се оценяват по амортизирана стойност, по метода на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансовите активи, държани до падеж включват дългови ценни книжа.

Активи на доверително управление

Групата предоставя доверителни услуги, които водят до държане на или инвестиране в активи от името на клиенти. Активите държани на доверително управление, освен ако са изпълнени определени критерии за признаване, не са показват във финансовите отчети на Групата, тъй като не представляват активи на Групата.

Дружеството-майка (Банката) извършва услуги в качеството си на инвестиционен посредник съгласно разпоредбите на Закона за публично предлагане на ценни книжа (ЗППЦК). Като инвестиционен посредник Банката следва да отговаря на определени изисквания за защита на интересите на клиентите съгласно Закона за пазарите на финансови инструменти (ЗПИИ) и Наредба 38 издадена от Комисията по Финансов Надзор (КФН). Банката също така следва да спазва изискванията на Директива 2014/65/ЕС за Пазарите на финансови инструменти (MiFID II) и Регламент 600/2014 на ЕС относно Пазарите на Финансови инструменти (MiFIR). Банката е създадена и прилага организация, свързана със сключването и изпълнението на договори с клиенти, с изискването на информация от клиенти, с воденето на отчетност и съхраняването на клиентски активи, съгласно изискванията на горепосочените национални и Европейски нормативни актове. Банката е изградила система от вътрешни правила и процедури за вътрешен контрол, които да осигурят пълното съответствие с нормативната уредба, посочена по-горе.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива. Финансовите пасиви, отчетени от Групата като депозити, привлечени средства и издадени ценни книжа, се представят по амортизирана стойност.

Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични плащания или постъпления за периода на очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-къс период, до балансовата стойност на финансовия актив или на финансовия пасив. При изчисляване на ефективния лихвен процент, Групата оценява паричните потоци, като взема предвид всички договорни условия на финансовия инструмент, но не взема предвид бъдещи загуби по кредити. Изчисляването включва всички такси и други възнаграждения, платени или получени от контрагентите, които са неразделна част от ефективния лихвен процент.

Финансовите активи и пасиви се нетират и нетната стойност се представя в консолидирания отчет за финансовото състояние тогава и само тогава, когато Групата има правно основание да нетира сумите и има намерение или да урежда на нетна база, или да реализира актива и да уреди пасива едновременно.

Отписване на финансови инструменти

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва, когато:

- договорните права върху паричните потоци от финансовия актив са изтекли;
- договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са прехвърлени, или договорните права за получаване на парични потоци от финансовия актив са запазени, но е поето договорно задължение за плащане на всички събрани парични потоци, без съществено отлагане, на трета страна по сделка за прехвърляне, при което:
 - а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, или
 - б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила договорните си права за получаване на парични потоци от финансовия актив и нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, но е запазила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления финансов актив до степента на продължаващото си участие в него. В този случай, Групата признава и съпътстващо задължение. Прехвърленият актив и съпътстващото задължение се оценяват така че да отразяват правата и задълженията, които Групата е запазила.

Степента на продължаващото участие, което е под формата на гаранция за прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната стойност на възнаграждението, което може да се наложи да бъде възстановено от Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРЕНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Отписване на финансови инструменти (продължение)

Финансов пасив се отписва от консолидирения отчет за финансовото състояние, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано, или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в консолидирения отчет за всеобхватния доход.

Обезценка на финансови инструменти

Финансов актив, който не се отчита по справедлива стойност в печалби и загуби, се преглежда към всяка отчетна дата, за да се прецени дали съществуват обективни доказателства, че е обезценен. Един финансов актив е обезценен ако има обективни доказателства за обезценка в резултат от едно или повече събития, възникнали след първоначалното признаване на актива, и това събитие на загуба е засегнало очакваните бъдещи парични потоци от този актив, което може да бъде надеждно оценено.

Обективно доказателство, че финансов актив е обезценен, включва неизпълнение или просрочие от длъжника, реструктуриране на задължението към Групата при условия, които Групата иначе не би разглеждала, индикации, че длъжник или емитент ще изпадне в несъстоятелност, неблагоприятни промени в статуса на плащания на длъжник или емитент, икономически условия, които водят до неизпълнения или изчезването на активен пазар за дадена ценна книга.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност

Групата взема предвид доказателства за обезценка на финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (заеми и вземания, и държани до падеж инвестиции в дългови ценни книжа), както за конкретен актив, така и на колективно равнище. Всички индивидуално значими активи се проверяват за специфична обезценка. Тези, за които няма специфична обезценка, се проверяват колективно за обезценка, която е възникнала, но все още не е идентифицирана. Активите, които не са индивидуално значими, се проверяват колективно за обезценка, като се групират заедно активи със сходни характеристики на риска.

При проверката на колективно ниво за обезценка, Групата използва историческите тенденции за вероятността за неизпълнение, времето за възстановяване и размера на възникналите загуби.

Загубата от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби и се отразява в корективна сметка, намаляваща кредитите и вземанията или дълговите ценни книжа, държани до падеж.

Финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (продължение)

Когато събитие, настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Обезценка на финансови инструменти (продължение)

Финансови активи на разположение за продажба

Загубата от обезценка по отношение на финансовите активи на разположение за продажба се признава чрез рекласификация в печалба и загуба на загубите, натрупани в резерв от справедлива стойност в собствения капитал. Кумулативната загуба, която се рекласифицира от собствения капитал в печалби и загуби, е разликата между цената на придобиване, нетно от изплащания на главница и амортизация, намалена със загуба от обезценка призната преди това в печалби и загуби, и текущата справедлива стойност. Промените в обезценката, дължащи се на прилагането на метода на ефективната лихва, се отразяват като компонент на приходите от лихви. Ако в последващ период, справедливата стойност на обезценена дългова ценна книга на разположение за продажба се увеличи, и увеличението може обективно да бъде свързано със събитие, настъпило след признаването на загубата от обезценка в печалбата или загубата, тогава загубата от обезценка се възстановява обратно, като сумата се признава в печалбата или загубата. Всяко последващо възстановяване на справедливата стойност на обезценена капиталова ценна книга на разположение за продажба, се признава в другия всеобхватен доход.

Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

Справедливата стойност се дефинира като цената, която би била получена при продажба на даден актив или платена при прехвърлянето на задължение при обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Групата оповестява информация за справедливата стойност на тези финансови активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената балансова стойност.

Справедливите стойности на финансовите активи и финансовите пасиви, които се търгуват на активни пазари и за които има достъпна пазарна информация, са основани на обявени пазарни цени или цени на затваряне. Използването на реални пазарни цени и информация намалява нуждата от управленска преценка и предположения,

както и несигурността, свързана с определянето на справедливи стойности. Наличността на реални пазарни цени и информация варира в зависимост от продуктите и пазарите, и се променя, въз основа на специфичните събития и общите условия на финансовите пазари. За част от останалите финансови инструменти, Групата определя справедливите стойности, използвайки техника на оценяване, базирана на нетна настояща стойност. Изчисляването на нетната настояща стойност се извършва с пазарни криви за доходност и кредитни спредове, където е необходимо, за съответния инструмент. Целта на техниките на оценяване е да се определи справедлива стойност, която отразява цената на финансовия инструмент на отчетната дата, която би била определена от преки участници на пазара. За инвестициите в дъщерни и асоциирани дружества, и капиталови инвестиции, за които няма наблюдаеми пазарни цени, Групата приема, че справедливата стойност е цената на придобиване. Групата има установена контролна среда по отношение на оценяването на справедливите стойности.

Справедливата стойност на финансовите инструменти, които не са търгувани на активни пазари (напр. деривативи, нетъргуеми на борсата), които са обект на сделка между страните, са определени чрез използването на техники за оценки. Тези техники за оценки се придържат към употребата на пазарни данни, когато има такива и колкото е възможно по-малко на специфичните оценки на дружеството.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Йерархия на справедлива стойност

Групата използва следната йерархия за определяне и оповестяване на справедливата стойност на финансовите инструменти чрез оценителска техника:

- Ниво 1 – входящите данни на ниво 1 са котираните (некоригирани) цени на инструменти на активните пазари за идентични финансови инструменти;
- Ниво 2 – входящите данни на ниво 2 са входящи данни за даден актив или пасив, различни от котираните цени, включени в ниво 1, които, пряко или косвено, са достъпни за наблюдение. Тази категория включва инструменти, оценявани използвайки: котиран цени на подобни активи или пасиви на активни пазари; котиран цени на идентични или подобни активи или пасиви на пазари, които не се считат за активни; други техники за оценяване, където всички значими входящи данни са пряко или косвено достъпни за наблюдение, използвайки пазарни данни;
- Ниво 3 – входящите данни на ниво 3 са ненаблюдаеми входящи данни за даден актив или пасив. Тази категория включва всички инструменти, при които техниката за оценяване не включва наблюдаеми входящи данни и ненаблюдаемите входящи данни имат значителен ефект върху оценката на инструмента. Тази категория включва инструменти, които се оценяват на базата на котиран цени на подобни инструменти, където значителни ненаблюдаеми корекции или предположения се изискват, за да отразят разликите между инструментите;

Йерархията на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви е оповестена в Бележка 5.

Вземания по финансов лизинг

Лизинговата дейност на Групата е свързана с отдаване на индустриално оборудване, транспортни средства, земеделска техника и др. по договори за финансов лизинг. Лизинговият договор се отчита като финансов, когато с договора лизингодателят прехвърля на лизингополучателя всички съществени рискове и изгоди, свързани със собствеността на актива.

Всички останали лизингови договори, които не прехвърлят по същество всички рискове и изгоди от собствеността върху актива, се класифицират като оперативен лизинг.

Минимални лизингови плащания

Минималните лизингови плащания са тези плащания, които лизингополучателят ще направи, или може да бъде задължен да направи през срока на лизинговия договор. От гледна точка на Групата, минималните лизингови плащания включват и остатъчната стойност на актива, гарантирана от трета, несвързана с Групата страна, при условие, че тази страна е финансово способна да изпълни ангажимента си по гаранцията или договора за обратно изкупуване. В минималните лизингови плащания Групата включва също така и цената на упражняване на евентуална опция, която лизингополучателят притежава за закупуване на актива, като в началото на лизинговия договор в голяма степен е сигурно, че опцията ще бъде упражнена.

Минималните лизингови плащания не включват суми по условни наеми, както и разходи за услуги и данъци, които се платени от Групата и впоследствие префактурирани на лизингополучателя.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Финансови инструменти (продължение)

Вземания по финансов лизинг (продължение)

Начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор

Прави се разграничение между начало на лизинговия договор и начало на срока на лизинговия договор:

- начало на лизинговия договор е по-ранната от двете дати – на лизинговото споразумение или на ангажирането на страните с основните условия на лизинговия договор;
- начало на срока на лизинговия договор е датата, от която лизингополучателят може да упражни правото си на ползване на наетия актив. Това е и датата, на която Дружеството признава първоначално вземането по лизинга.

Първоначална и последваща оценка

Първоначално Групата признава вземане по финансов лизинг, равно на своята нетна инвестиция, която включва настоящата стойност на минималните лизингови плащания и всяка негарантирана остатъчна стойност за Групата. Настоящата стойност се изчислява чрез дисконтиране на дължимите минималните лизингови плащания с лихвен процент, присъщ на лизинговия договор. Първоначалните преки разходи са включени в изчислението на вземането по финансов лизинг. През срока на лизинговия договор Групата начислява финансов доход (приход от лихви по финансов лизинг) върху нетната инвестиция. Получените лизингови плащания се разглеждат като намаление на нетната инвестиция (погасяване на главница) и признаване на финансов доход по начин, който да осигури постоянна норма на възвръщаемост от нетната инвестиция.

Впоследствие нетната инвестиция в договори за финансов лизинг, се представя нетно, след приспадане на индивидуалните и портфейлни провизии за несъбираемост.

Загубата от обезценка се изчислява като разликата между отчетната стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка се признава в печалби и загуби, и се отразява в корективна сметка намаляваща вземанията по финансов лизинг. Когато събитие настъпило след признаването на обезценка, намалява загубата от обезценка, това намаление се отразява обратно през печалби и загуби.

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните еквиваленти за целите на консолидирания отчет за паричните потоци се състоят от парични средства в брой, по разплащателни сметки в други банки, предоставени депозити на други банки - на виждане и/или с оригинален срок до три месеца, в това число и по репо-сделки с оригинален срок до три месеца, както и салда по сметките с Централната банка, които са свободни от всякакви ограничения (не са блокирани). Дружеството-майка (Банката) поддържа Минимален Задължителен Резерв според изискванията на БНБ и за целите на паричния поток ги включва в Пари и Парични еквиваленти.

Те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната амортизируема стойност.

Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Групата, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на консолидирания отчет за паричните потоци.

Активи, държани за продажба

Активи се класифицират като държани за продажба, ако тяхната балансова стойност ще бъде възстановена чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба в дейността на Групата. Активите, държани за продажба се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. Тези активи, обичайно, са били първоначално приети от Групата като обезпечения и се придобиват в следствие от нея в резултат на замяна "дълг срещу собственост" от кредиторите, които не обслужват своите задължения съгласно договорните условия по кредита.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Активи, държани за продажба (продължение)

Активи, класифицирани в тази група, са налични за незабавна продажба в тяхното настоящо състояние. Ръководството обичайно активно провежда мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група.

Активи, класифицирани като държани за продажба, се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние отделно и се оценяват по по-ниската от балансовата стойност и справедливата им стойност, намалена с преките очаквани разходи по продажбата.

Активите от тази класификационна група не се амортизират.

Активи, придобити от обезпечения

Активи, придобити от обезпечения включват активи, които са придобити в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Данъци

Групата начислява текущи данъци съгласно българските закони. Данъкът върху печалбата се изчислява на база на облагаемата печалба за периода, определена в съответствие с правилата, установени от данъчните власти, по силата на които се плащат (възстановяват) данъци.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход, също се отчита в консолидирания отчет за всеобхватния доход, и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се отнася директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочените данъчни активи се отчитат за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, до която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват в или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Имоти, машини и съоръжения

Имотите, машините и съоръженията са представени в консолидирания финансов отчет по историческа цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубата от обезценка.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите и съоръженията се оценяват по цена на придобиване, която включва покупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и други.

Последващо оценяване

Избраният от Групата подход за последваща оценка на имотите и съоръженията е модела на себестойността по МСС 16 – цената на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Печалби и загуби при отписване на имоти, машини и съоръжения (определят се като разлика между постъпленията и балансовата стойност на актива) се признават нетно в други доходи/разходи от/за дейността в печалби и загуби.

Метод на амортизация

Групата използва линеен метод на амортизация на имоти и оборудване. Полезният живот по групи активи е както следва:

- сгради – 50 г.
- банково оборудване и компютри – 5 г.
- транспортни средства – 5 г.
- стопански инвентар – 6.7 г.

Полезният живот по групи активи не е променен в сравнение с 2016 г.

Полезният живот на отделните групи активи е определен от ръководството съобразно: физическото износване, спецификата на оборудването, бъдещите намерения за употреба и с предполагаемото морално остаряване. Определеният полезен живот на съоръженията се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира проспективно.

Последващи разходи

Разходите за ремонти и поддръжка се признават за текущи в периода, през който са направени. Извършени последващи разходи, свързани с имоти и съоръжения, които имат характер на подмяна на определени възлови части или на преустройство и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив и се преразглежда остатъчният му полезен живот към датата на капитализация. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРЕНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени в консолидирения финансов отчет по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка. В техния състав са включени програмни продукти (софтуер) и лицензи за ползване на софтуер.

В Групата се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот 5 години. Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Загубите от обезценката се включват в отчета за всеобхватния доход.

Нематериалните активи се отписват от консолидирения финансов отчет, когато се извадят трайно от употреба и не се очакват от тях бъдещи стопански изгоди, или се продадат. Печалбите или загубите от продажби на отделни активи от групата на нематериалните активи се определят чрез сравняването на приходите от продажбата и балансовата стойност на актива към датата на продажбата.

Инвестиционни имоти

Ръководството на Групата използва тази категория при отдаване под наем на активи, придобити от обезпечения по кредити. Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, като разходите по сделката се включват в първоначалната оценка. След първоначалното признаване, инвестиционните имоти се отчитат по модела на справедливата стойност. Печалбата или загубата, възникнала от промяната в справедливата стойност на инвестиционните имоти се включва в печалбата или загубата за периода, в който е възникнала. Справедливата стойност на инвестиционните имоти се определя въз основа на оценката от независим оценител.

Приходите от наем от инвестиционните имоти се представят в други доходи от дейността, а оперативните разходи пряко или непряко свързани с генерираните доходи от наем се представят в други разходи за дейността. Отписването на инвестиционен имот се извършва при продажба или трайно изваждане от употреба, като от продажбата му не се очакват бъдещи ползи. Печалбите или загубите от отписването на инвестиционни имоти се отчитат в печалбата или загубата за периода, в който са възникнали.

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство

Съгласно българското законодателство Групата е задължена да плаща вноски във фондовете за социално и здравно осигуряване. Трудовите отношения с работниците и служителите на Групата, в качеството ѝ на работодател, се основават на разпоредбите на Кодекса на труда.

Краткосрочни доходи

Краткосрочните доходи за персонала на Групата под формата на възнаграждения, бонуси и социални доплащания и придобивки се признават като разход в консолидирения отчет за всеобхватния доход в периода, в който е положен трудът за тях или са изпълнени изискванията за тяхното получаване, и като текущо задължение в размер на недисконтираната им сума. Дължимите от Групата вноски по социалното и здравно осигуряване се признават като текущ разход и задължение в недисконтиран размер, заедно и в периода на начисление на съответните доходи, с които те са свързани.

В края на всеки отчетен период Групата прави оценка и отчита сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена в резултат на неизползваното право на натрупан отпуск. В оценката се включват приблизителната преценка за разходите за самите възнаграждения и разходите за вноски по задължителното обществено и здравно осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Пенсионни и други задължения на персонала по социалното и трудово законодателство (продължение)

Дългосрочни доходи при пенсиониране

Съгласно Кодекса на труда работодателят е задължен да изплаща на персонала при настъпване на пенсионна възраст обезщетение, което в зависимост от трудовия стаж в даденото предприятие може да варира между 2 и 6 брутни работни заплати към датата на прекратяване на трудовото правоотношение. По своите характеристики тези схеми представляват планове с дефинирани доходи.

Изчислението на размера на тези задължения налага участието на квалифицирани актюери, за да може да се определи тяхната настояща стойност към датата на консолидирания отчет, по която те се представят в консолидирания отчет за финансовото състояние, коригирана с размера на актюерските печалби и загуби, а респ. изменението в стойността им, вкл. признатите актюерски печалби и загуби – в другия всеобхватен доход.

Разходите за минал стаж се признават веднага в консолидирания отчет за всеобхватния доход, в периода, в който са възникнали. Към края на всеки отчетен период, Групата назначава сертифицирани актюери, които издават доклад с техните изчисления относно дългосрочните й задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране. За целта те прилагат кредитния метод на прогнозните единици. Настоящата стойност на задължението по дефинираните доходи се изчислява чрез дисконтиране на бъдещите парични потоци, които се очаква да бъдат изплатени в рамките на матуритета на това задължение и при използването на лихвените равнища на държавни дългосрочни облигации, деноминирани в български лева.

Актюерските печалби и загуби произтичат от промени в актюерските предположения и опита. Актюерски печалби и загуби от промени в демографските и финансови предположения при пенсиониране по възраст и стаж са признати в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

Доходи при напускане

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор, преди пенсиониране, обезщетения за:

- неспазено предизвестие – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- поради закриване на предприятието или на част от него, съкращаване в щата, намаляване на обема на работа и спиране на работа за повече от 15 дни и др. – брутното трудово възнаграждение за един месец;
- при прекратяване на трудовия договор поради болест – обезщетение в размер на 2 брутни месечни работни заплати;
- за неизползван платен годишен отпуск – за съответните години за времето, което се признава за трудов стаж.

Групата признава задължения към персонала по доходи при напускане преди настъпване на пенсионна възраст, когато е демонстриран обвързващ ангажимент, на база анонсиран план, да се прекрати трудовият договор със съответните лица без да има възможност да се отмени, или при формалното издаване на документите за доброволно напускане. Доходи при напускане, платими повече от 12 месеца, се дисконтират и представят в консолидирания отчет за финансовото състояние по тяхната настояща стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Обезценка на нефинансови активи

Отчетните стойности на нефинансовите активи на Групата, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се преглеждат към всяка отчетна дата с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За нематериални активи с неопределен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя всяка година по едно и също време. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или обект, генериращ парични потоци (ОГПП), част от която е той, превишава неговата възстановима стойност.

Възстановимата стойност на актив или ОГПП, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разхода по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до настоящата им стойност, като се прилага дисконтов процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния риск за актива или за ОГПП. За целта на теста за обезценка, активи, които не могат да бъдат разглеждани индивидуално, се групират заедно в най-малката възможна група активи, генерираща парични постъпления от продължаваща употреба, които са в голяма степен независими от паричните постъпления от други активи или ОГПП.

Загубите от обезценка се признават в печалби и загуби. Загубите от обезценка признати за ОГПП се разпределят, така че да намалят отчетните стойности на активите в обекта пропорционално.

Загубата от обезценка се възстановява само до такава степен, че балансовата стойност на актива не надвишава балансовата стойност, която би била определена след приспадане на амортизация, ако загуба от обезценка не е била признавана.

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Дивиденди

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход на база на принципа на начисляване за всички лихвоносни инструменти при използване на метода на ефективния доход на основата на цената на придобиване или приложимия променлив лихвен процент. Приходите от лихви и разходите за лихви включват амортизация на всеки отбив или премия, или други разлики между първоначалната балансова стойност на лихвоносни инструменти и тяхната стойност на падеж, изчислена на база ефективен лихвен процент.

Приходът от лихви включва лихвени доходи по дългови ценни книжа на разположение за продажба и държани до падеж, лихви по депозити в други банки, лихви по предоставени кредити и аванси на клиенти, такси и комисионни по предоставени кредити и аванси на клиенти, които са неразделна част от ефективния доход на финансовия инструмент.

Разходът за лихви се признава на принципа на начисляване и включва лихвите по привлечени депозити от клиенти и от банки, както и по получени кредити и други привлечени средства, такси и комисионни по получени кредити, които са неразделна част от ефективния разход за лихви.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Приходи от лихви и разходи за лихви (продължение)

Групата също така притежава инвестиции и активи в страни с отрицателни лихвени равнища. Групата оповестява изплатени лихви по такива активи като лихвен разход с допълнително оповестяване.

Такси и комисиони

Разходите за таксите и комисионите по банковите гаранции се признават на систематична база през периода на съществуване на експозицията, при осигуряване на съпоставимост с разходите за оказване на услугата. Разходите за такси и комисиони, свързани с обслужването на ностро сметки при други банки или с извършването на друга банкова услуга, се признават в момента на извършване на услугата, за която се отнасят, и постигане на резултата от нея.

Таксите за доверително управление на средства се признават на принципа на начисляване през периода на предоставяне на услугата.

Операции в чуждестранна валута

Сделки, осъществени в чуждестранни валути, са трансформирани в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута се преоценяват ежедневно. В края на годината са преоценени в легова равностойност по заключителните обменни курсове на БНБ, които на по-важните валути към датата на консолидирания отчет за финансовото състояние са следните:

<u>Вид валута</u>	<u>31 декември 2017</u>	<u>31 декември 2016</u>
Щатски долари	1.63081	1.85545
Евро	1.95583	1.95583

От 1999 г. българският лев е обвързан с еврото, официална валута на Европейския съюз, в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Нетните печалби или загуби от промяната на валутните курсове, възникнали от преоценката на вземания, задължения и от сделки с чуждестранна валута, са отчетени в консолидирания отчет за всеобхватния доход за периода, в който са възникнали.

Провизии и условни пасиви

Провизии се признават, когато Групата има настоящо конструктивно или правно задължение в резултат на минало събитие, и е вероятно, че погасяването/уреждането на това задължение е свързано с изтичане на ресурси. Провизиите се оценяват на база най-добрата приблизителна преценка на ръководството към края на отчетния период за разходите, необходими за уреждането на съответното задължение. Приблизителната оценка се дисконтира, когато надеждът на задължението е дългосрочен.

Условните задължения са задължения, възникнали в резултат на минали събития, съществуването на които може да се потвърди само от настъпването или ненастъпването на едно или повече несигурни бъдещи събития, които не могат да бъдат напълно контролирани от Групата, или не е вероятно да се появи необходимост от изходящ поток от ресурси за погасяване на задължението. Същите не се признават в консолидирания отчет за финансовото състояние, но подлежат на специално оповестяване.

Отчитане по сегменти

Групата не отчита информация по оперативни сегменти, тъй като преобладаващия ѝ източник на рискове и възвръщаемост е корпоративния сектор, няма един отделен външен клиент, приходите от който да възлизат на повече от 10%, както и Групата извършва своята дейност на територията на страната. Всички предприятия в Групата са финансови предприятия, имат сходни икономически характеристики по отношение на естеството на предоставяните услуги, вида и класа клиенти, методите за предоставяне на услугите и естеството на регулативната среда. Ако в бъдеще този факт се промени и Групата представя във финансовите си отчети оперативни сегменти, то те ще бъдат определени и представени в съответствие с изискванията на МСФО 8 Оперативни сегменти.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

3. ОСНОВНИ ЕЛЕМЕНТИ НА СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Политика за гаранции

В хода на обичайната си дейност, Групата издава финансови гаранции. Финансовите гаранции се признават първоначално във финансовия отчет като се отчитат по справедлива стойност, която представлява сумата на получената такса за гаранцията. След първоначалното признаване, задълженията на Групата по всяка гаранция се оценяват по по-високата от първоначално признатата стойност минус натрупаната амортизация, призната в отчета за всеобхватния доход и най-добрата оценка за сумата на разходите, необходими за уреждане на всякакви финансови задължения, възникнали в резултат на гаранцията.

Всяко увеличение на провизиите, свързано с финансови гаранции, се записва в отчета за всеобхватния доход като разход за провизии по МСС 37. Получената такса се признава в отчета за всеобхватния доход в позицията „Приходи от такси и комисиони“ и се разсрочва на база линеен метод за срока на гаранцията.

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК

В хода на обичайната си дейност, Групата е изложена на различни рискове, чието настъпване може да доведе до формиране на загуби и влошаване на финансовата стабилност на Групата. Тези рискове се идентифицират, измерват и оценяват с помощта на контролни механизми, за да могат да бъдат управлявани и да се избягва поемането на неоправдан риск. Процесът на управление на рисковете е съществен за доходността на Групата и съществуването ѝ. Управлението на риска в Групата Българска банка за развитие представлява комплекс от методи и процедури, които Групата използва за идентифициране, измерване и контрол на рисковите си експозиции. Групата управлява следните основни категории риск:

- Кредитен;
- Ликвиден;
- Пазарен;
- Операционен.

При управление на рисковете, Групата прилага политики и процедури, адекватни на характера и сложността на нейната дейност и базиращи се на добри банкови практики.

Структура за управление на рисковете

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете, са следните:

За Дружеството-майка (Банката):

- *Надзорен съвет* – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Управителен съвет* – отговаря за общият подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по риска* – отговаря за контрола върху прилагането на политиките по управление на отделните видове риск и адекватността на рисковия профил на Банката на възложените и задачи;
- *Комитет по управление на активите и пасивите (КУАП)* – отговаря за стратегическото управление на активите и пасивите, и за управлението на пазарните рискове, вкл. ликвиден, свързани с тях;
- *Комитет по провизиите* – анализира кредитните сделки от гледна точка на управление на кредитния риск общо за кредитния портфейл, както и на ниво кредитни сделки и кредитополучатели;
- *Изпълнителни директори и членове на УС* – осъществяват текущ оперативен контрол по поддържане и спазване на определените лимити за конкретните видове риск и прилагането на разработените процедури;
- Централната банка осъществява допълнителен надзор върху управлението на рисковете в Банката чрез изискване на периодични регулаторни отчети и последващ контрол по спазването на нормативно определените максимални нива за експозиция към определени видове рискове.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За дъщерното дружество Национален гаранционен фонд (Фондът):

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са следните:

- *Надзорен съвет* – Управителен съвет на ББР АД (Дружеството-майка) – извършва общ надзор върху управлението на рисковете;
- *Съвет на директорите* – отговаря за общия подход за управление на рисковете и одобрява стратегиите, принципите и конкретните методи, техники и процедури за управление на рисковете;
- *Комитет по провизиите* – анализира гарантираните портфейли от гледна точка на управление на кредитния риск общо за гарантирания портфейл, както и на ниво гаранционна сделка и получател на гаранция;
- *Отдел «Риск и мониторинг»* – осъществява мониторинг по отношение на гарантираните портфейли и обезпечението по кредитите. Най-малко веднъж годишно се извършва проверка на изпълняваните икономически и социални изисквания от МСП, ползващи гаранции от „Национален гаранционен фонд“ ЕАД.

За дъщерното дружество Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД:

Основните звена, които са отговорни пряко за управление на рисковете са:

- *Съвет на директорите* – приема правила и процедури за управление на риска. Контролира рисковите фактори за дейността на Дружеството и взема решения в границите на своите правомощия. Също така анализира кредитните сделки на стойност над 100 хил. лв. от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване;
- *Кредитен комитет* – текущо наблюдава и анализира кредитния и лизинговия портфейл на Дружеството от гледна точка на кредитния риск в т.ч. и по отделни сделки;
- *Кредитен съвет* – анализира кредитните и лизингови сделки от гледна точка на управление на кредитния риск при тяхното разрешаване и/или предоговаряне;
- *Оперативно ръководство (Изпълнителен директор и зам. изп. директори)* – организира дейностите по прилагане на приетите от Съвета на директорите Правила за управление на риска. Създава организация на работа, която осигурява спазването на определените лимити и нива на риск. Контролира съответствието на използваните от съответните служители процедури по анализ, измерване и оценка на риска с приетите от Съвета на директорите вътрешно-нормативни документи;
- *Отдел Управление на риска* – разработва и внедрява система за управление на риска. Изготвя и внася на Съвета на директорите периодични отчети с цел оценка на рисковете в дейността, в т.ч. спазването на лимити и докладва текущо на оперативното ръководство на Дружеството. Извършва първоначална и текуща проверка на методите за оценка на риска. Контролира входящите данни, необходими за оценката на риска, съгласно приложим метод на достоверност и достатъчност.

Измерване и управление на основните рискове

Ръководствата на Дружествата от Групата са приели набор от вътрешни правила и методи за измерване на различните рискове, които са основани както на статистически модели и добри международни практики, така и на историческия опит на самата Група.

Контролът и управлението на рисковете е структуриран основно на базата на лимити. Тези лимити рефлектират върху стратегията на Групата и пазарната ѝ позиция, както и нивото на конкретния риск, който може да бъде поет. Периодично се изготвят отчети за конкретните типове риск за целите на последващ анализ и евентуална корекция на определените вече лимити.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск

Кредитен риск е рискът от потенциални загуби, породени от неизпълнение от страна на клиентите на Групата на договорни задължения, във връзка с вземания и притежавани от Групата финансови инструменти, вкл. държавен риск, риск от контрагента и сетълмент риск и кредитен риск от концентрация.

Кредитният риск е основният риск, на който е изложена Групата, поради което управлението му е основно в дейността й. Управлението на кредитния риск се извършва, в съответствие със Закона за Българската банка за развитие (Дружеството-майка) и с действащите законови и подзаконови нормативни актове на Република България, регламентиращи кредитната дейност, утвърдените международни норми и установените добри банкови практики, както и изискванията на МСФО.

Групата използва модели за генериране на вътрешен рейтинг при оценката и управлението на кредитния (включително контрагентния) риск по експозициите. Вътрешните рейтинг модели са съобразени със спецификата на оценявания субект. Създадените модели за оценка на кредитния риск при корпоративни клиенти на банката са базирани на анализ на исторически данни и настоящото финансово състояние на контрагентите и свързаните с тях лица, историята и поведението им при обслужване на задължения към други контрагенти, анализ на бъдещите парични потоци, източник на обслужване на съществуващите и потенциално възникващите задължения към Банката и други специфични за конкретната сделка параметри. В ББР са създадени и функционират органи за наблюдение, контрол и оценка на качеството на кредитния портфейл. Въведени са процедури и механизми за текущо следене, отчитане и управление на кредитния портфейл, изискващи периодични, а при необходимост извънредни, доклади за финансовия и правен статус на всеки кредитополучател и задължените лица. Съществува „Процедура за ранно предупреждение при корпоративни кредитни клиенти“, включваща система за ранно предупредителни сигнали и действия.

При управлението на кредитния риск на Групата се съблюдава система от вътрешнобанкови лимити, които се преразглеждат и актуализират периодично.

В Групата функционира комитет по провизиите, който участва в управлението на кредитния риск и отговаря за оценката на качеството и класификацията на експозициите, заседава ежемесечно и е наблюдаван от Управителния съвет на Дружеството-майка.

В Групата функционира специализирано звено, оценяващо риска, както на ниво клиент, така и на ниво експозиция, като нивото на кредитоспособност се оценява и следи през целия живот на кредита – от кандидатстването до неговото пълно погасяване. Кредитният риск се намалява частично и чрез приемане на различни видове обезпечения, като оценките по обезпеченията във всеки един момент не са по-стари от 12 месеца.

Групата формира обезценки по експозиции на индивидуална и колективна основа, в зависимост от рисковия профил на кредитополучателя, на база решение на Комитета по провизии.

Експозициите в корпоративния кредитния портфейл на Групата се разделят основно на три категории според наличието на Индикатори за обезценка – изменение на обективните показатели, на базата на които се извършва първоначалната оценка и последващо наблюдение на експозиция / клиент, което би довело до изменение на паричните потоци от финансовите активи в това число просрочие на дължими плащания от кредитополучателя: „редовни“ (с присъден вътрешен рейтинг от 1 до 6 вкл.; „наблюдавани“ или „forborne“ (с присъден вътрешен рейтинг 7 или 8) и „проблемни/необслужвани“ (с присъден вътрешен рейтинг 8, 9 или 10). При клиенти, за които текущо няма установени индикации за повишен риск, Групата извършва периодично (най - малко веднъж годишно) преглед на финансовото и правно състояние, включително и на приетите обезпечения, с цел установяване необходимостта от промяна в процента на обезценки за риск от загуба и /или промяна в оценката на степента на кредитен риск. При клиенти с повишен кредитен риск, прегледът се извършва веднъж на 6 месеца, като при клиенти „проблемни/необслужвани“, прегледът се извършва на тримесечие.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

В изпълнение на препоръките на Базелския комитет и тяхното транспониране в регулации в рамките на Европейския съюз и по-конкретно Регламент 575/2013/ЕС и Директива 2013/36/ЕС, търговските банки следва да въведат с вътрешно-нормативните си актове вътрешно-рейтингова система, която позволява съпоставимост с официален кредитен рейтинг на кредитополучатели от признати външни рейтингови институции, която възприема международно използваната скала от десет кредитни рейтингови категории, включително две категории за необслужвани кредити. Групата е разработила детайлна вътрешно-нормативната база, включваща Политика и правила за определяна на обезценка за несъбираемост на рискови експозиции, Методика за анализ и оценка на кредитния риск и Наръчник за кредитната дейност, осигуряващи пълно съответствие на политиката и процедурите при определянето на вътрешен кредитен рейтинг с посочените нормативни актове на ЕС. Размерът на обезценката се определя като разликата между текущия размер на амортизираната стойност на експозицията на клиента и нейния възстановим размер.

С цел минимизиране на кредитния риск, Групата приема обезпечения съгласно вътрешните си правила и не предоставя необезпечени кредити. Обичайната практика на Групата е да изисква обезпечение от кредитоискателите поне в размер на 100%, спрямо договорения размер на кредита, като се изисква изготвяне на оценки от лицензирани независими оценители.

На база на подписано гаранционно писмо с Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ) през 2003 г. и последващи анекси, Дружеството-майка (Банката) участва в гаранционната схема за предоставяне на кредити на малки и средни предприятия (МСП), съгласно дългосрочната програма на Европейския съюз за МСП. ЕИФ се ангажира да предостави пряка гаранция, която да покрива 50% от остатъчната загуба по главницата и лихвите от всеки кредит от групата заеми, включени в кредитния под-портфейл на Групата, формиран на база предвидените в споразумението условия, но общо не повече от 2,520 хил. евро (4,929 хил. лв.). Дружеството-майка (Банката) е прилагала намалени изисквания за обезпечение на кредитите, включени в портфейла гарантиран от ЕИФ. Към 31.12.2017 г., общата експозиция по кредити гарантирани от ЕИФ е в размера на 5,659 хил. лв. (31.12.2016 г.: 5,974 хил. лв.). Тази сума включва усвоената, но неиздължена част от кредитите и поетите ангажименти от Групата по неусвоени кредити.

Ангажиментът за плащане от страна на ЕИФ към тази дата възлиза на 3,563 хил. лв. (31.12.2016 г.: 3,563 хил. лв.), като покритите загуби от страна на ЕИФ са в размер на 2,773 хил. лв. (31.12.2016 г.: 2,887 хил. лв.).

През ноември 2016 г., Дружеството-майка (Банката) е подписала споразумение за контра-гаранция с Европейския Инвестиционен Фонд (ЕИФ) по програма COSME в подкрепа на малкия и среден бизнес. Програма COSME се реализира с подкрепата на ЕФСИ (Европейския фонд за стратегически инвестиции), известен още като „Плана Юнкер“. Дружеството-майка (Банката) има възможност да покрива до 60% от риска по кредитите за МСП, отпуснати от търговските банки, с които ще си партнира. Половината от този риск ще бъде контра-гарантиран от ЕИФ, като общият размер на контра-гаранцията е 10 млн. евро. С гарантирания по програма COSME ресурс, банките-партньори на Дружеството-майка (Банката) ще могат да отпускат инвестиционни и оборотни кредити, банкови гаранции, както и револвиращи заеми. Максималният размер на отпусканите кредити е 150 000 евро. Срокът за погасяване е от 1 до 10 години.

Към 31.12.2017 г., няма ангажимент по споразумението за контра-гаранция.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Кредитен риск в дейността на Групата възниква и по линия на задбалансови ангажменти, основно неусвоени средства по одобрени заеми, гаранции и акредитиви, представляващи неотменяем ангажимент на Групата да извърши плащания в случай, че клиент не може да изпълни задълженията си към трета страна и носят същия кредитен риск, аналогично на кредитните експозиции.

Дружеството-майка (Банката) формира различни подпортфейли, базирани на типа на контрагентите и носителите на кредитен риск, както следва:

- директно кредитиране – портфейл от кредитни ангажменти с длъжници юридически лица, различни от банкови финансови институции и кредити към физически лица (кредити към служители на Банката), както и субекти от публичния сектор.
- индиректно финансиране или „он-лендинг“ – портфейл от кредити формирани към финансови (банкови и небанкови) институции, които имат за цел предоставяне на финансиране/улесняване достъпа до финансиране на микро, малки и средни предприятия в Република България.
- Финансиране по линията на НПЕЕМЖС в изпълнение на ПМС 18 на МС.

Извън рамките на кредитния портфейл, кредитен риск в дейността на Групата е наличен при експозиции, формирани при други нейни дейности:

- портфейл от финансови инструменти различни от кредити, формиран във връзка с управление на свободните средства на Групата, който е съставен основно от държавни ценни книжа с емитент Република България, класифицирани като „финансови активи на разположение за продажба“;
- към банки по линия на операции на паричен пазар, пласирани срочни депозити и наличности по ностро сметки;
- по линия на вземания обвързани с държавния бюджет.

В Групата функционира система от лимити във връзка с кредитния риск и риска от концентрации за различните подпортфейли, като текущо се следи кредитния риск и риска от концентрации на финансовите активи, както на базата на отраслови критерии, по отделни контрагенти, по застрахователни дружества, осигуряващи покритие. По отношение на директния кредитен портфейл на Групата се следи разпределението по икономически сектори и към клиенти и група свързани клиенти, като се спазват вътрешни ограничения (лимити) за концентрация на корпоративния кредитен портфейл по икономически сектори.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Максимална експозиция на кредитен риск

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от финансовите активи, признати в консолидирания отчет за финансовото състояние е както следва:

Финансов актив	2017		2016	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Парични средства в Централната банка	447,648	447,648	78,521	78,521
Вземания от банки	198,910	198,910	274,634	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	867,086	775,171	874,194	655,587
Вземания от Републиканския бюджет	737,516	737,516	424,470	424,470
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,035	1,035	1,178	704
Ценни книжа на разположение за продажба	291,867	291,867	322,965	322,965
Ценни книжа, държани до падеж	594	594	1,384	1,384
Други финансови активи	727	727	499	499
	2,545,383	2,453,468	1,977,845	1,758,764

Сумата в нетната позиция на "Предоставени кредити и аванси на клиенти" е представена нетно от високо ликвидните обезпечения.

Позиция „Вземания от Републикански бюджет“ включва кредити по Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради в размер на 728,010 хил .лв. (2016: 397,568хил.лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Експозицията към кредитен риск, произтичащ от условни ангажименти, отчетени задбалансово, е както следва:

	2017		2016	
	максимална	нетна	максимална	нетна
Гаранции и акредитиви	407,746	398,274	323,869	320,016
Неусвоен размер на разрешени кредити	446,223	446,223	531,646	531,646
Участие в инвестиционна програма SIA	1,603	1,603	1,724	1,724
	<u>855,572</u>	<u>846,100</u>	<u>857,239</u>	<u>853,386</u>
Максимална експозиция към кредитен риск	<u>3,400,955</u>	<u>3,299,568</u>	<u>2,835,084</u>	<u>2,612,150</u>

При определяне на нетната експозиция, са взети предвид високоликвидни обезпечения (държавни ценни книжа и парични средства), както и нетната настояща стойност на ликвидни обезпечения - недвижими имоти.

Кредитен риск - концентрация

По-долу са представени данни за финансовите активи на Групата класифицирани по сектори на икономиката. Кредитите и вземанията, както и финансовия лизинг са представени по амортизирана стойност преди обезценка:

Сектори	2017	%	2016	%
Държавно управление	1,058,773	40.40	731,701	36.99
Финансови услуги	718,994	29.43	415,019	20.98
Строителство	146,790	5.93	137,357	6.94
Транспорт	106,835	4.28	108,266	5.47
Промисленост, общо	304,023	12.17	328,735	16.62
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>85,437</i>	<i>3.44</i>	<i>103,520</i>	<i>5.23</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>47,039</i>	<i>1.78</i>	<i>67,451</i>	<i>3.41</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>50,032</i>	<i>2.03</i>	<i>60,962</i>	<i>3.08</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>58,773</i>	<i>2.38</i>	<i>55,675</i>	<i>2.81</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>62,742</i>	<i>2.54</i>	<i>41,127</i>	<i>2.08</i>
Търговия	39,005	1.45	55,407	2.80
Административни и офис дейности	49,342	1.98	49,400	2.50
Други отрасли	12,476	0.28	47,635	2.41
Операции с недвижими имоти	49,475	2.00	41,874	2.12
Селско стопанство	33,905	1.09	31,325	1.58
Туристически услуги	17,366	0.66	18,524	0.94
Събиране и обезвреждане на отпадъци	8,399	0.34	12,602	0.64
	<u>2,545,383</u>	100.00	<u>1,977,845</u>	100.00

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Най-голямата кредитна експозиция на Групата предоставена на група свързани лица /извън банкови институции/ е в размер на 69,239 хил. лв. по амортизирана стойност (2016: 62,202 хил. лв), което представлява 10,88% от капиталовата база на Групата (2016: 8.64%).

Към 31.12.2017 г., няма експозиция на клиент или група свързани клиенти, която да е по-голяма от 25% от собствения капитал на Групата.

	2017		2016	
	(хил.лв.)	% от Общо*	(хил.лв.)	% от Общо*
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	69,239	5.05%	62 202	5.05%
Общ размер на десетте най-големи експозиции	494,609	39.68%	488 547	39.68%
Обща сума на двадесетте най-големи експозиции	714,417	57.57%	708 750	57.57%

* Съотношението е изчислено спрямо общата брутна сума на всички експозиции

Качество на кредити и вземания

Структурата на финансовите активи на Групата съгласно рисковите класификационни групи е следната (по амортизирана стойност преди обезценка):

Към 31 декември 2017 г.	Редовни	Наблю- давани	Необ- служвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	447,648	-	-	447,648
Вземания от банки	198,910	-	-	198,910
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	267,005	84,936	54,680	406,621
Търговски кредити	217,368	52,873	71,868	342,109
Селскостопански кредити	-	-	2,103	2,103
Потребителски кредити	900	28	-	928
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	1,972	-	-	1,972
Кредити на други ФИ	24,767	-	44,541	69,308
Други кредити и вземания	21,666	17,436	4,485	43,587
Нетна инвестиция във финансов лизинг	981	63	449	1,493
Вземания от Републиканския бюджет	737,516	-	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	291,867	-	-	291,867
Ценни книжа държани до падеж	594	-	-	594
Други финансови активи	727	-	-	727
Общо финансови активи	2,211,921	155,336	178,126	2,545,383

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	Редовни	Наблю- давани	Необ- служвани	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	78,521	-	-	78,521
Вземания от банки	274,634	-	-	274,634
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	297,868	94,091	50,771	442,730
Търговски кредити	212,357	72,902	18,803	304,062
Селскостопански кредити	-	-	2,059	2,059
Потребителски кредити	1,237	31	-	1,268
Жилищни ипотечни кредити на физически лица	2,509	-	-	2,509
Кредити на други ФИ	8,440	-	43,815	52,255
Други кредити и вземания	49,214	16,808	3,289	69,311
Нетна инвестиция във финансов лизинг	704	12	462	1,178
Вземания от Републиканския бюджет	424,470	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	322,965	-	-	322,965
Ценни книжа държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	499	-	-	499
Общо финансови активи	1,674,802	183,844	119,199	1,977,845

По-долу са представени видовете обезпечения, получени от Банката във връзка с отпуснати кредити, по справедлива стойност, определена от лицензирани независими оценители и потвърдена от служител на банката, притежаващ необходимия лиценз::

<i>Вид обезпечение</i>	2017		2016	
	Справедлива стойност	%	Справедлива стойност	%
Ипотеки	252,215	42.18	255,007	42.00
Ипотеки върху кораби	111,711	18.68	100,438	16.54
Залог на машини, съоръжения, оборудване и материални запаси	213,538	35.71	188,990	31.12
Блокирани депозити	3,176	0.53	790	0.13
Застраховки кредитен риск	16,237	2.72	22,475	3.70
Банкови гаранции	1,064	0.18	4,076	0.67
Ценни книжа котирани на борсов пазар	-	-	35,426	5.83
Общо обезпечения	597,941	100.00	607,202	100.00

Кредитните експозиции могат да бъдат обезпечени с повече от едно обезпечение, т.е. могат да бъдат включени в повече от една позиция. Сумата от обезпеченията може да надхвърля 100%, тъй като по един кредит може да има повече от едно обезпечение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Групата може да предоговори първоначалните условия по сключени договори в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите. При предоговарянето се анализират измененията в първоначалните условия, с цел установяване дали промените представляват концесия (отстъпка) в полза на длъжника и експозицията следва да се приеме, като реструктурирана. По отношение на кредитите отпуснати по програмата за енергийна ефективност, следва да бъде отбелязано, че съгласно параметрите на програмата размерът на одобрения кредит подлежи на регулярен процес на актуализация с оглед контрол на разходите по изпълнение. Резултат от този контрол е подписването на анекси по кредитите с актуализиране на финансовите параметри.

В таблицата по-долу са представени данни за стойността на портфейла от финансови активи на Групата по видове инструменти, отчитани по *амортизирана стойност* и извършените обезценки:

	Кредити и вземания от нефинансови институции	Вземания от Републиканския бюджет	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и вземания от физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа на разположение за продажба	Финансови активи, държани за търгуване	Ценни книжа, държани до падеж	Нетна инвестиция във финансов лизинг
Към 31 декември 2017 г.									
Обезценени на индивидуална основа									
-наблюдавани	78,875	-	-	28	-	-	-	-	63
-необслужвани	151,955	-	-	-	-	-	-	-	449
Брутна стойност	230,830	-	-	28	-	-	-	-	512
<i>В т.ч. предоговорени</i>	177,625	-	-	-	-	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени									
- редовни	46,280	-	-	-	-	-	-	-	-
-наблюдавани	33,295	-	-	-	-	-	-	-	-
-необслужвани	23,325	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	102,900	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч. предоговорени</i>	65,290	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>До 30 дни</i>	51,710	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>От 30-90 дни</i>	17,269	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Над 90 дни</i>	33,921	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени									
-висок клас	424,885	737,516	198,910	2,872	447,648	291,867	-	594	981
-стандартен клас	101,062	-	-	-	-	-	-	-	-
-нисък клас	4,509	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	530,456	737,516	198,910	2,872	447,648	291,867	-	594	1,493
<i>В т.ч. предоговорени</i>	360,961	-	66,269	494	-	-	-	-	-
Брутна стойност	864,186	737,516	198,910	2,900	447,648	291,867	-	594	1,493
<i>В т.ч. предоговорени</i>	603,876	-	66,269	494	-	-	-	-	-

В позиция „Просрочени, но необезценени“ са включени кредити, чиято балансова стойност е по-ниска от стойността на предоставеното валидно обезпечение.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Групата класифицира непросрочени и необезценени експозиции в посочените класове в зависимост от вътрешния им кредитен рейтинг, както следва:

- висок клас – от кредитен рейтинг от 1 до 3
- стандартен клас – от кредитен рейтинг от 4 до 5
- нисък клас – от кредитен рейтинг от 6 до 7

Групата оценява кредитното качество на предоставените условни ангажименти чрез методология, която оценява дали са възникнали събития, които да потвърждават в голяма степен вероятността да изтекат ресурси от Групата. В случай на възникнали събития, Групата провизира задължението си до стойността на бъдещите си разходи (загуби), свързани с изходящите потоци от плащания. Тези разходи (загуби) се определят на база на настоящата стойност на бъдещите нетни парични потоци, представляващи разликата между задължението за плащане и евентуалните входящи потоци от последващи регресни искове към трети лица. Към датата на отчета за финансовото състояние, Групата е идентифицирала анагажименти за 407,746 хил. лв. (2016 г.: 251,517 хил. лв.), които са провизирани в размер на 5,829 хил. лв. (2016: 7,509 хил. лв.) (Бележка 32).

	Кредити и вземания от нефинансови институции	Вземания от Републиканския бюджет	Кредити и вземания от финансови институции	Кредити и вземания от физически лица	Парични средства в каса и по разплащателна сметка в ЦБ	Ценни книжа на разположение за продажба	Финансови активи, държани за търгуване	Ценни книжа, държани до падеж	Нетна инвестиция във финансов лизинг
Към 31 декември 2016 г.									
Обезценени на индивидуална основа									
-наблюдавани	131,931	-	-	31	-	-	-	-	12
-необслужвани	108,566	-	-	-	-	-	-	-	462
Брутна стойност	240,497	-	-	31	-	-	-	-	474
<i>В т.ч.</i>									
<i>предоговорени</i>	171,904	-	-	-	-	-	-	-	-
Просрочени, но необезценени									
- редовни	24,223	-	-	-	-	-	-	-	-
-наблюдавани	9,797	-	-	-	-	-	-	-	-
- необслужвани	6,905	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	40,925	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>В т.ч.</i>									
<i>предоговорени</i>	23,822	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>До 30 дни</i>	35,403	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>От 30-90 дни</i>	2,067	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Над 90 дни</i>	3,455	-	-	-	-	-	-	-	-
Непросрочени и необезценени									
-висок клас	544,155	424,470	274,634	3,746	78,521	322,965	-	1,384	704
-стандартен клас	42,073	-	-	-	-	-	-	-	-
- нисък клас	3,266	-	-	-	-	-	-	-	-
Брутна стойност	589,494	424,470	274,634	3,746	78,521	322,965	-	1,384	704
<i>В т.ч.</i>									
<i>предоговорени</i>	340,581	-	-	680	-	-	-	-	-
Брутна стойност	870,916	424,470	274,634	3,777	78,521	322,965	-	1,384	1,178
<i>В т.ч.</i>									
<i>предоговорени</i>	536,307	-	-	680	-	-	-	-	-

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

Първоначалните условия по сключени договори могат да се предоговарят в случаите на молба от страна на контрагентите. Обичайно това са сроковете за усвояване на кредитите, размера на кредита, лихвените нива и/или погасителните планове от гледна точка размерите на конкретни погасителни вноски. Най-често, това се наблюдава в случаи на промяна на първоначалните параметри, целите и обхвата, респ. времевия график на проектите.

Наблюдаваните кредити и вземания, представени по амортизирана стойност преди обезценка, са както следва:

	<u>2017</u>	<u>2016</u>
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	84,936	94,091
Търговски кредити	52,873	72,902
Потребителски кредити	28	31
Други кредити и вземания	17,499	16,808
	<u>155,336</u>	<u>183,832</u>

Когато първоначалните условия на споразумението са изменени чрез даване на отстъпки от страна на Дружеството-майка (Банката) към длъжника, който изпитва или предстои да изпита затруднения при изпълнението на своите финансови задължения, кредитът се класифицира като „преструктуриран“.

Преструктурираните кредити и вземания представени по амортизируема стойност са, както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Кредити за търговско недвижимо имущество и строителство	56,955	66,963
<i>в т.ч. Редовни</i>	5,443	17 965
<i>Наблюдавани</i>	14,068	25 443
<i>Необслужвани</i>	37,444	23 555
Други кредити и вземания	67,867	13,839
<i>в т.ч. Редовни</i>	53,330	90
<i>Наблюдавани</i>	1,548	10,670
<i>Необслужвани</i>	12,989	3,079
	<u>124,822</u>	<u>80,802</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.1. Кредитен риск (продължение)

4.1.1. Риск от държавата

Групата е формирала портфейл от ценни книжа, класифицирани като финансови активи на разположение за продажба, формиран изцяло от държавни ценни книжа с емитент Република България. Експозицията на Групата към държавен дълг е 288,881 хил. лв. към 31.12.2017 г. и 307,231 хил.лв към 31.12.2016 г.:

Република България има присъден кредитен рейтинг BBB- със стабилна перспектива от Standard & Poor's (01.12.2017), BBB със стабилна перспектива от Fitch Ratings (01.12.2017) и Baa2 със стабилна перспектива от Moody's (26.05.2017).

Пазарните рискове са свързани с негативни изменения на лихвени проценти, валутни курсове, ликвидната позиция и други фактори, оказващи влияние върху цените на ценните книжа и другите финансови активи. Тези движения могат да дадат отражение върху финансовата позиция и рентабилността на Групата.

Лихвен риск

Лихвеният риск е вероятността от изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, и пазарната стойност на собствения капитал, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища.

Лихвеният риск се разглежда по отношение цялостната дейност на Групата. Регулярно се изготвят анализи на финансовите активи и пасиви, разпределени във времеви интервали според тяхната чувствителност към промени в лихвените проценти.

Подходът за измерване на лихвения риск по отношение на цялостната дейност основно включва:

- Анализ на лихвената чувствителност на дохода – измерващ лихвената чувствителност на нетния лихвен доход на Групата;
- Анализ на лихвената чувствителност на икономическия капитал (Дюрационен GAP Анализ) – измерва лихвената чувствителност на икономическата стойност на Групата;
- Определяне, прилагане и отчитане на лимити за лихвен риск, отразяващи волатилността на съответната лихвена крива, както и рисковия апетит на Групата;
- Стрес тестове за лихвен риск – представят потенциалното изменение на годишния нетен лихвен доход след прилагане на стрес-сценарий за изменение на лихвените криви по валути.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск

Анализът на лихвения риск при паричните потоци се извършва чрез разпределението на паричния поток на активите и пасивите, участващи в анализа на лихвения дисбаланс и формиращи съответните матуритетни несъответствия. При наличие на позиции в баланса на Групата, класифицирани като такива, определени по справедлива стойност, анализа на риска от справедлива стойност се свежда до отнасянето на съответната позиция в приложимата матуритетна зона в анализа на лихвения дисбаланс.

Освен анализа на лихвената чувствителност, при управление на лихвения риск регулярно се идентифицират и основните източници, участващи в промяната на нетния лихвен спред на Групата. Това спомага за вземане на своевременно решения по отношение на лихвената политика на Групата, в частност формиране на специфични продукти и осигуряването на източници на финансиране със съответните характеристики.

Комитетът за управление на активите и пасивите (КУАП) следи текущо лихвения риск, на който е изложена Групата, и разработва мерки за управлението и поддържането му в допустимите граници и лимити за Групата.

Таблицата по-долу обобщава лихвената експозиция и риск на Групата. В нея са включени активите и пасивите на Групата по балансова стойност, съгласно лихвените клаузи, заложи в договорите, матуритетната им структура и чувствителността им спрямо движението на лихвените проценти.

<i>31 декември 2017г.</i>	<i>С плаващ лихвен %</i>	<i>С фиксиран лихвен %</i>	<i>Безлихвени</i>	<i>Общо</i>
Финансови активи				
Вземания от банки	6,196	182,172	10,542	198,910
Предоставени кредити и аванси на клиенти	658,611	50,500	-	709,111
Вземания от Републиканския бюджет	728,010	9,506	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	-	288,881	2,986	291,867
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,035	-	-	1,035
Ценни книжа, държани до падеж	594	-	-	594
Други финансови активи	-	-	727	727
	1,394,446	531,059	14,255	1,939,760
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	577,760	59,913	22,174	659,847
Привлечени средства от международни институции	663,490	206,332	-	869,822
Други привлечени средства	11,236	6,256	93,914	111,406
	1,256,383	302,513	116,088	1,674,984
Общо лихвена експозиция	138,063	228,546	(101,833)	264,776
Условни задължения и ангажименти	442,641	3,582	409,349	855,572

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

31 декември 2016 г.	С плаващ лихвен %	С фиксиран лихвен %	Безлихвени	Общо
Финансови активи				
Вземания от банки	119,849	145,014	9,771	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	671,492	58,402	1,002	730,896
Вземания от Републиканския бюджет	397,568	26,902	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	-	320,077	2,888	322,965
Нетна инвестиция във финансов лизинг	704	-	-	704
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	-	-	499	499
	1,190,997	550,395	14,160	1,755,552
Финансови пасиви				
Депозити от кредитни институции	4,161	39,576	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	79,429	469,083	28,621	577,133
Привлечени средства от международни институции	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени следства	11,236	6,443	95,185	112,864
	471,546	518,380	123,806	1,113,732
Общо лихвена експозиция	719,451	32,015	(109,646)	641,820

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск

Таблицата по-долу включва финансовите инструменти на Групата представени по балансова стойност, категоризирани по по-ранната от двете дати – датата на промяна на лихвения процент по договор или датата на падежа.

31 декември 2017 г.	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Финансови активи								
Вземания от банки	2,713	3,483	-	-	-	182,172	10,542	198,910
Предоставени кредити и аванси на клиенти	89,475	567,333	103	220	1,480	50,500	-	709,111
Вземания от Републиканския бюджет	728,010	-	-	-	-	9,506	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	67,346	-	-	-	151,728	69,807	2,986	291 867
Нетна инвестиция във финансов лизинг	1,035	-	-	-	-	-	-	1,035
Ценни книжа, държани до падеж	594	-	-	-	-	-	-	594
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	727	727
Общо финансови активи	889,173	570,816	103	220	153,208	311,985	14,255	1,939,760
Финансови пасиви								
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	-	-	-	-	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	508,119	1,406	436	16,330	111,382	-	22,174	659,847
Привлечени средства от международни институции	1,838	23,255	4,053	48,519	293,848	498,309	-	869,822
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	-	6,256	93,914	111,406
Общо финансови пасиви	513,854	65,909	4,489	64,849	405,230	504,565	116,088	1,674,984
Общо експозиция на лихвена чувствителност	375,319	504,907	(4,386)	(64,629)	(252,022)	(192,580)	(101,833)	264,776
Условни задължения и ангажименти	1,355	12	9,274	31,413	404,169	-	409,349	855,572

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Анализ на лихвената чувствителност и риск (продължение)

31 декември 2016 г.

	До 1 м.	1-3 м.	3-6 м.	6-12м.	1-5 г.	Над 5 год.	С фиксирана лихва	Безлихвени	Общо
Финансови активи									
Вземания от банки	91,102	28,747	-	-	-	-	145,014	9,771	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	115,276	554,898	128	268	922	-	58,402	1,002	730,896
Вземания от Републиканския бюджет	397,568	-	-	-	26,902	-	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	38,363	10,223	3,019	32,145	142,561	93,766	-	2,888	322,965
Нетна инвестиция във финансов лизинг	704	-	-	-	-	-	-	-	704
Ценни книжа, държани до падеж	1,384	-	-	-	-	-	-	-	1,384
Други финансови активи	-	-	-	-	-	-	-	499	499
Общо финансови активи	644,397	593,868	3,147	32,413	170,385	93,766	203,416	14,160	1,755,552
Финансови пасиви									
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	-	-	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	14,936	21,358	4,678	479,527	28,013	-	-	28,621	577,133
Привлечени средства от международни институции	8,259	179,259	184,887	4,315	-	-	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	11,236	-	-	95,185	6,443	-	-	112,864
Общо финансови пасиви	66,932	211,853	189,565	483,842	123,198	6,443	3,278	28,621	1,113,732
Общо експозиция на лихвена чувствителност	577,465	382,015	(186,418)	(451,429)	47,187	87,323	200,138	(14,461)	641,820

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Чувствителност на лихвените активи и пасиви с плаващ лихвен процент

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени в лихвения процент на база структурата на активите и пасивите към 31 декември с плаващ лихвен процент и при предположение, че се игнорира влиянието на останалите променливи величини. Реалният ефект от промени в пазарните лихвени нива може да бъде различен, тъй като съществена част от кредитите и вземанията от клиенти се олихвяват с плаващ лихвен процент, базиран на определяна от Групата променлива част, която се влияе от множество фактори.

Валута	2017			2016		
	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал	Увеличение в процентни пунктове	Чувствителност на финансовия резултат	Чувствителност на собствения капитал
BGN	0.50%	1,981	(2,221)	0.50%	2,467	(725)
EUR	0.50%	(1,291)	(1,627)	0.50%	288	(1,742)
USD	0.50%	(153)	-	0.50%	(82)	-
BGN	-0.50%	(1,981)	2,221	-0.50%	(2,467)	725
EUR	-0.50%	1,291	1,627	-0.50%	(288)	1,742
USD	-0.50%	153	-	-0.50%	82	-

Средните лихвени проценти по финансовите активи и пасиви са представени в следната таблица:

	31.12.2017	31.12.2016
Финансови активи	2,35%	3,64%
Финансови пасиви	0,43%	0,36%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск

Валутният риск е риск от негативно влияние на изменения във валутните курсове върху финансовото състояние и паричните потоци на Групата в резултат на открити валутни позиции. При управлението на валутния риск групата следва принципа за поддържане на минимални открити валутни позиции съгласно зададени лимити. Валутните позиции не се формират със спекулативна цел, а вследствие на валутни операции, възникващи в хода на обичайната дейност на Групата. Политика на Дружеството-майка (Банката) е основната част от активите и пасивите, и респективно банковите операции да са деноминирани в евро или лев. Групата не извършва съществени сделки и не държи значителни открити позиции във валути, различни от евро и лева. Докато курсът на лева е устойчиво фиксиран към еврото, еврото не се разглежда като валута, носеща валутен риск за паричните потоци и финансовата позиция на Групата.

Следващата таблица обобщава експозицията на Групата към валутен риск. В нея са включени финансовите инструменти и условните задължения и ангажименти на Групата по балансова стойност, категоризирани по вид валута.

Към 31 декември 2017 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	30	4,748	-	442,870	447,648
Вземания от банки	76,461	23,864	144	98,441	198,910
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	479,156	1,009	228,946	709,111
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	737,516	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	-	111,382	-	180,485	291,867
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	1,035	1,035
Ценни книжа, държани до падеж	-	594	-	-	594
Други финансови активи	-	-	-	727	727
Общо финансови активи	76,491	619,744	1,153	1,690,020	2,387,408
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	-	2,013	-	31,896	33,909
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	76,484	69,886	92	513,385	659,847
Привлечени средства от международни институции	-	868,802	1,020	-	869,822
Други привлечени средства	-	17,492	-	93,914	111,406
Общо финансови пасиви	76,484	958,193	1,112	639,195	1,674,984
Нетна балансова валутна позиция	7	(338,449)	41	1,050,825	712,424
Условни задължения и ангажименти	408	59,176	-	795,988	855,572

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Към 31 декември 2016 г.	В USD	В EUR	В друга чуждестранна валута	В BGN	Общо
Финансови активи					
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	24	1,873	-	76,624	78,521
Вземания от банки	93,446	55,231	114	125,843	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	492,226	3,313	235,357	730,896
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	424,470	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	-	129,709	-	193,256	322,965
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	-	-	704	704
Ценни книжа, държани до падеж	-	1,384	-	-	1,384
Други финансови активи	-	-	-	499	499
Общо финансови активи	93,470	680,423	3,427	1,056,753	1,834,073
Финансови пасиви					
Депозити от кредитни институции	9,280	2,090	-	32,367	43,737
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	84,156	41,335	4	451,638	577,133
Привлечени средства от международни институции	-	376,720	3,278	-	379,998
Други привлечени средства	-	112,864	-	-	112,864
Общо финансови пасиви	93,436	533,009	3,282	484,005	1,113,732
Нетна балансова валутна позиция	34	147,414	145	572,748	720,341
Условни задължения и ангажименти	464	82,444	-	556,334	639,242

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.2. Пазарен риск (продължение)

Валутен риск (продължение)

Таблицата по-долу показва чувствителността на Групата при възможни промени във валутния курс на база структурата на активите и пасивите към 31 декември.

2017

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1,6308	-1,270	+2,068	31	(51)	-
Японска Йена (JPY)	0,0145	-15	+18	(3)	4	-
Британски паунд (GBP)	2,2044	-2,524	+1,987	(3)	2	-
Общ ефект				25	(44)	-

2016

Валута	КУРС	Промяна на валутния курс		Ефект върху печалбата преди данъци, при промяна на валутните курсове*		Ефект върху собствения капитал
		Намаление (BPS)	Увеличение (BPS)	Намаление	Увеличение	
Евро (EUR)	1.9558	-	-	-	-	-
Долар (USD)	1.8555	-1.071	+2.665	25	(62)	-
Японска Йена (JPY)	0.0158	-13	+20	(11)	16	-
Британски паунд (GBP)	2.2844	-2.631	+2.096	(2)	2	-
Общ ефект				12	(44)	-

Ефект върху собствения капитал на Групата не съществува, тъй като същата няма финансови инструменти, на разположение за продажба, деноминирани в щатски долари, японски йени или британски паунд.

Ценови риск на акции, котиран на борсата

Групата е изложена на ценови риск по отношение на притежаваните от нея акции, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба. За целта ръководството на Дружеството-майка (Банката) следи и анализира всички промени на пазара на ценни книжа, както и използва консултантските услуги на авторитетни в страната инвестиционни посредници. Допълнително, към настоящия момент, поради икономическата и финансова криза, ръководството на Дружеството-майка (Банката) е взело решение за силно редуциране на операциите на фондовите пазари, търговията със закупените акции като текущо се наблюдават докладваните от съответния емитент финансови и бизнес показатели, както и развитието на дейността му.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява риска от невъзможността на Групата да посрещне текущите и потенциалните си задължения, свързани с плащания, когато те са дължими, без да понесе загуби.

Дейността на Групата изисква устойчив паричен поток, който да замени съществуващите депозити и получени кредити при изтичането на срока им, както и да задоволи търсенето на клиентите за допълнителни кредити. При управление на ликвидността, Дружеството-майка (Банката) взема предвид и ангажиментите, свързани с неувоената част на отпуснатите кредити и всички видове условни ангажименти.

Падежните срокове на активите и пасивите, както и способността за заместване, на приемлива цена, на лихвените задължения в момента на техния падеж, са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата и влиянието на промените в лихвените проценти и валутните курсове върху печалбата преди данъци и собствения капитал са важни фактори при оценката на ликвидността на Групата. За да управлява риска, Групата поддържа във всеки момент високоликвидни активи в зависимост от валутата на пасивите си.

Контролът и следенето на общата ликвидност се извършват от КУАП, въз основа на падежни таблици със сценарии за установяване на нетните парични потоци по периоди, включващи номинален, реалистичен и песимистичен сценарий, отразяващи в различна степен негативни допускания, свързани със загуба на доверие от страна на клиенти, влошаване на качеството на кредитния портфейл, негативни допускания за банковия пазар и други допускания, влияещи върху ликвидната позиция на Групата, както и коефициенти, нормативно определени от БНБ. Допълнително се следят редица съотношения, индикиращи ликвидната позиция по периоди. Ликвидният риск се измерва и чрез прилагане на допълнителни три сценария за паричните потоци от дейността и чрез следене нивото на ликвидните буфери на Дружеството-майка (Банката) и допълнителните източници на финансиране при пазарни и идиосинкратични шокове, представляващ загуба на доверие от страна на пазара в отделна банка или банкова група, което е равносильно на намаляване рейтинга на институцията с поне две степени и комбинирани шокове, съгл. Указания за ликвидните буфери и периодите на оцеляване на Българска народна банка.

В таблицата по-долу са представени стойностите в проценти на съотношението ликвидни активи спрямо пасивите на Дружеството-майка (Банката);

	2017	2016
Към 31 декември	48.25%	31.45%
Средна стойност за периода	31.93%	38.36%
Най-високо за периода	48.25%	48.53%
Най-ниско за периода	25.95%	29.50%
	2017	2016
Парични средства и парични салда при БНБ	447,648	78,521
Средства по разплащателни сметки в други банки и междубанкови депозити до 7 дни	74,652	90,477
Държавни ценни книжа	288,881	193,916
Ликвидни активи	811,181	362,914
Финансови пасиви държани за търгуване	-	-
Финансови пасиви оценявани по амортизирана стойност	1,674,984	1,150,963
Провизии	5,856	3,319
Задължения към персонала при пенсиониране	366	228
Пасиви	1,681,206	1,154,510
Коефициент на ликвидните активи (КПА)	48.25%	31.45%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу е направен анализ на активите и пасивите на Групата, групирани по остатъчен срок до падежа (като активите с неопределен падеж са с дългосрочен период на реализация):

Към 31 декември 2017 г.

	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	447,648	-	-	-	-	-	447,648
Вземания от банки	75,817	122	19,377	10,947	92,647	-	198,910
Предоставени кредити и аванси на клиенти	23,699	13,141	131,990	321,877	218,404	-	709,111
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	737,516	-	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	67,346	-	-	137,562	83,973	2,986	291,867
Нетна инвестиция във финансов лизинг	17	39	174	767	38	-	1,035
Активи, държани за продажба	-	-	10,100	-	-	-	10,100
Текущи данъчни вземания	-	-	1,596	-	-	-	1,596
Ценни книжа, държани до падеж	7	-	587	-	-	-	594
Други активи	-	-	1,390	-	-	-	1,390
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	15,875	-	-	15,875
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	32,999	32,999
Активи по отсрочени данъци	-	-	2,258	-	-	-	2,258
Общо активи	614,534	13,302	167,472	1,224,544	395,062	43,687	2,458,601
Пасиви							
Депозити от кредитни институции	3,897	30,012	-	-	-	-	33,909
Текущи данъчни задължения	-	98	-	-	-	-	98
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	635,529	1,044	9,873	13,401	-	-	659,847
Провизии	-	-	-	-	-	5,856	5,856
Други пасиви	1,902	-	-	510	-	427	2,839
Привлечени средства от международни институции	1,838	23,255	94,613	458,138	291,978	-	869,822
Други привлечени следства	-	-	213	94,767	16,426	-	111,406
Общо пасиви	643,166	54,409	104,699	566,816	308,404	6,283	1,683,777
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	(28,632)	(41,107)	62,773	657,728	86,658	37,404	774,824
Условни задължения и ангажименти	6,304	1,891	64,026	439,610	-	333,134	844,965

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Към 31 декември 2016 г.	До 1 месец	1-3 месеца	3-12 месеца	1-5 години	Над 5 години	Неопред. падеж	Общо
Активи							
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	78,521	-	-	-	-	-	78,521
Вземания от банки	91,280	28,400	1,904	38,050	115,000	-	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	8,334	19,959	148,531	309,616	244,456	-	730,896
Вземания от Републиканския бюджет	-	-	-	424,470	-	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	39,760	13,761	32,274	199,544	34,738	2,888	322,965
Нетна инвестиция във финансов лизинг	25	59	197	372	51	-	704
Активи, държани за продажба	-	-	-	-	-	4,670	4,670
Ценни книжа, държани до падеж	211	-	587	586	-	-	1,384
Други активи	-	-	615	-	-	-	615
Активи, придобити от обезпечения	-	-	-	-	-	11,372	11,372
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	7,702	7,702
Имоти, машини и съоръжения, нематериални активи	-	-	-	-	-	33,779	33,779
Активи по отсрочени данъци	-	-	-	-	-	2,011	2,011
Общо активи	218,131	62,179	184,108	972,638	394,245	62,422	1,893,723
Пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	-	-	-	-	-	43,737
Текущи данъчни задължения	-	1,836	-	-	-	-	1,836
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	140,009	23,853	403,755	9,516	-	-	577,133
Провизии	-	-	-	-	-	7,683	7,683
Други пасиви	651	-	-	31	-	738	1,420
Привлечени средства от международни институции	2,298	3,155	44,976	148,042	181,527	-	379,998
Други привлечени следства	-	-	11,450	96,038	5,376	-	112,864
Общо пасиви	186,695	28,844	460,181	253,627	186,903	8,421	1,124,671
Разлика в падежните прагове на активи и пасиви	31,436	33,335	(276,073)	719,011	207,342	54,001	769,052
Условни задължения и ангажименти	30,905	7,612	79,679	510,482	3,566	218,327	850,571

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

В таблицата по-долу са представени брунтните недисконтирани парични потоци, свързани със задълженията на Групата към 31 декември:

<i>Към 31 декември 2017г.</i>	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	33,909	33,912	3,897	30,015	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	659,847	660,765	635,530	1,045	9,932	14,258	-
Привлечени средства от международни институции	869,822	905,278	1,838	23,379	95,187	465,399	319,475
Други привлечени средства	111,406	113,116	-	31	306	95,221	17,558
	1,674,984	1,713,071	641,265	54,470	105,425	574,878	337,033

<i>Към 31 декември 2016 г.</i>	Балансова стойност	Брутен поток	Под 1м.	От 1 до 3 м.	От 3 до 12 м.	От 1 до 5 г.	Над 5 г.
Финансови пасиви							
Депозити от кредитни институции	43,737	43,741	43,741	-	-	-	-
Депозити от други клиенти, различни от кредитни институции	577,133	578,583	139,431	23,857	405,779	9,516	-
Привлечени средства от международни институции	379,998	394,724	2,302	3,005	45,765	150,847	192,805
Други привлечени средства	112,864	114,688	-	32	11,543	96,507	6,606
	1,113,732	1,131,736	185,474	26,894	463,087	256,870	199,411

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

Предвид специфичната дейност на Групата, към 31 декември 2017 г. средствата, привлечени от 20 най-големи небанкови депозанти представляват 97.13% от общата сума на задълженията към други клиенти (31 декември 2016 г.: 97,10%). Делът на най-големия небанков депозант в общата сума на задълженията към други клиенти възлиза на 46,07% (31 декември 2016 г.: 56,91%).

В таблицата по-долу са представени финансовите активи на Групата, които са на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране и финансовите активи, които са заложили като обезпечение на финансови пасиви:

Към 31 декември 2017 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	327,248	120,400	447,648
Вземания от банки	10,542	187,837	-	198,379
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	526,965	172,715	699,680
Вземания от Републиканския бюджет	-	737,516	-	737,516
Ценни книжа на разположение за продажба	7,515	220,768	2,620	230,903
Ценни книжа държани до падеж	-	594	-	594
Други финансови активи	-	-	36	36
Общо финансови активи	18,057	2,000,928	295,771	2,314,756

Към 31 декември 2016 г.

Финансови активи	Заложени като обезпечение	На разположение за обезпечаване	Други*	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка при Централната банка	-	1,970	76,551	78,521
Вземания от банки	9,771	240,762	24,101	274,634
Предоставени кредити и аванси на клиенти	-	599,710	131,186	730,896
Вземания от Републиканския бюджет	-	424,470	-	424,470
Ценни книжа на разположение за продажба	54,718	265,604	2,643	322,965
Нетна инвестиция във финансов лизинг	-	704	-	704
Ценни книжа държани до падеж	-	1,384	-	1,384
Други финансови активи	-	-	499	499
Общо финансови активи	64,489	1,534,604	234,980	1,834,073

Други* представляват финансови активи, които не са обременени с тежести и нямат рестрикции да бъдат използвани като обезпечение, но Групата не би ги взела предвид като на разположение за подкрепа на бъдещо финансиране в нормалния си ход на дейност

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.3. Ликвиден риск (продължение)

* Към 31.12.2017 година, по контра-гаранции на два корпоративни клиента са блокирани средства в размер на 10,542 хил. лв., с падежна структура какво следва:

Падежен интервал	Вземания от банки, заложи като обезпечение
На виждане	1,236
От 91 до 180 дни	189
От 181 до една година	4,357
Над една година	4,760

Към 31.12.2017г. са блокирани ценни книжа по законово изискване за обезпечаване средства на държавния бюджет, в размер на 7,515 хил. лв. (2016: 8,022 хил.лв.).

Преглед на размера, развитието и кредитното качество на необременените с тежести активи се извършва веднъж годишно.

Управление Риск, съвместно с други звена в Групата, месечно следи и докладва пред Комитета за управление на активите и пасивите (КУАП) съотношенията на активите, заложи като обезпечение към общата балансова стойност на активите на Групата. При превишение на одобрените от Управителния съвет на Групата лимити, КУАП докладва пред същия за предприемане на съответни корективни действия.

4.4. Операционен риск

Основните източници на операционен риск в Групата са персонал, процеси, системи и външни събития. Групата е определила основните видове операционен риск като:

- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси;
- Риск от загуба от неадекватни, неправомерни и/или неправилни действия или бездействия на персонала;
- Риск от загуба от неадекватни или недобре функциониращи системи;
- Риск от загуба от външни събития, включително правен риск.

Управлението на операционния риск се основава на принципите за непоемане на необоснован риск, стриктно спазване на нивата на компетентност и приложимата нормативна уредба. Групата прилага надеждни методи за ограничаване влиянието на операционните рискове, в т.ч. чрез разделяне на функциите и отговорностите, двоен контрол, нива на компетентност, вътрешен контрол и други. Допълнително във всички вътрешни правила и политика на Групата са заложи контролни процедури по редуциране на операционния риск.

При управлението на операционния риск стриктно се наблюдават и регистрират всички операционни събития, възникващи в дейността на различните звена и процеси на Групата, като събитията, характеризирани се с по-голяма честота, както и тези със съществен ефект, служат за основа на анализи на операционния риск в различни сценарии. Операционният риск е измерим и контролируем, като в процеса на работа се поддържа регистър на операционните събития, който служи като база за анализ и подобрене на процесите на работа и минимизиране на условията, които потенциално биха довели до операционни събития и загуба за Групата. Групата е приела за целите на измерване на операционния риск да прилага "Метода на базисния индикатор".

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал

Основните цели на Групата при управлението на собствения капитал е да поддържа неговото ниво в размери достатъчни за развитие на дейността и постигане на общите цели заложи при създаването ѝ – подкрепа на икономическата политика на страната и развитието на малък и среден бизнес.

В дейността си Групата следва да спазва регулаторните изисквания за капиталова адекватност (Бележка № 33, 34), както и да продължи да оперира като действащо предприятие.

В таблицата са показани основните компоненти на собствения капитал, съгласно регулаторните изисквания и съотношенията, които Групата на консолидирано ниво (като банкова група) е постигнала:

	2017	2016
СОБСТВЕНИ СРЕДСТВА	739,513	720,342
КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	739,513	720,342
БАЗОВ СОБСТВЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	739,513	720,342
Акционерен капитал	601,774	601,774
Законови резерви	71,989	66,159
Допълнителни резерви	68,105	48,722
Натрупан друг всеобхватен доход	10,961	6,555
Нематериални активи	(282)	(248)
Преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	(2,620)	(2,620)
Елементи на или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред - други	(10,829)	-
ДОПЪЛНИТЕЛЕН КАПИТАЛ ОТ ПЪРВИ РЕД	-	-
КАПИТАЛ ОТ ВТОРИ РЕД	-	-
ОБЩ РАЗМЕР НА РИСКОВИТЕ ЕКСПОЗИЦИИ	1,495,506	1,486,798
Кредитен риск - Стандартизиран подход	1,380,418	1,374,510
Централно правителство или централни банки	-	-
Регионални правителства или местни органи на власт	202	265
Субекти от публичния сектор	9,506	26,902
Многостранни банки за развитие	939	939
Институции	125,719	187,362
Предприятия	852,895	842,009
На дребно	17,325	15,090
Обезпечени с ипотека върху недвижими имоти	101,621	87,819
Експозиции в неизпълнение	191,704	148,122
Позиции, свързани с високо рискови експозиции	2,936	2,934
Капиталови инструменти	152	150
Други позиции	77,419	62,918
Валутен и стоков риск	-	-
Операционен риск - Подход на базисния индикатор	115,088	112,288
Съотношение на базовия собствен капитал от първи ред	49,45%	48,45%
Съотношение на обща капиталова адекватност	49,45%	48,45%

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

4. УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ РИСК (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

4.5 Управление на собствения капитал (продължение)

<i>Предпазен капиталов буфер</i>	<i>37,388</i>	<i>37,170</i>
<i>Буфер за системен риск</i>	<i>44,863</i>	<i>44,604</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>		<i>-</i>
<i>Регулаторно изисквани нива</i>		
<i>Адекватност на базовия собствен капитал от първи ред</i>	<i>4.50%</i>	<i>4.50%</i>
<i>Адекватност на капитал от първи ред</i>	<i>6.00%</i>	<i>6.00%</i>
<i>Обща капиталова адекватност</i>	<i>8.00%</i>	<i>8.00%</i>
<i>Буфер с оглед запазването на капитала</i>		
<i>Буфер с оглед на системния риск</i>	<i>3.00%</i>	<i>3.00%</i>
<i>Специфичен за институцията антицикличен капиталов буфер</i>	<i>0.00%</i>	<i>0.00%</i>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Следните таблици Таблицата показва балансовите и справедливите стойности на активите и пасивите, включително нивата им в йерархията на справедливите стойности:
Към 31.12.2017 г.

Бел.	Балансова стойност			Справедлива стойност				
	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за разположение за продажба	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност								
21	-	-	291,867	291,867	291,867	-	-	291,867
27	-	-	15,875	15,875	-	-	15,875	15,875
25	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
	-	-	291,867	315,444	291,867	-	23,577	315,444
Финансови активи, неоценявани по справедлива стойност								
16	-	447,648	-	447,648	-	447,648	-	447,648
17	-	113,869	-	113,869	-	116,576	-	116,576
17	-	85,041	-	85,041	-	85,042	-	85,042
18	-	709,111	-	709,111	-	722,807	-	722,807
19	-	737,516	-	737,516	-	799,661	-	799,661
20	594	-	-	594	-	598	-	598
	594	2,093,185	-	2,093,779	-	2,172,332	-	2,172,332
Финансови пасиви, неоценявани по справедлива стойност								
28	-	-	-	33,909	-	33,909	-	33,909
29	-	-	-	659,847	-	659,841	-	659,841
30	-	-	-	869,822	-	899,003	-	899,003
31	-	-	-	111,406	-	112,299	-	112,299
	-	-	-	1,674,984	-	1,705,052	-	1,705,052

Не е оповестена справедливата стойност на ценни книжа, класифицирани като инвестиции на разположение за продажба с балансова стойност 491 хил. лв. към 31 декември 2017 г. (2016: 370 хил. лв.), държани по цена на придобиване, тъй като според Банката тя не може да бъде надеждно оценена.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2016 г.

	Балансова стойност				Справедлива стойност					
	Бел.	Държани до падеж	Заеми и вземания	Държани за разположение за продажба	Други	Общо	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Активи, оценявани по справедлива стойност										
Ценни книжа на разположение за продажба	20	-	-	322,965	-	322,965	310,250	12,345	-	322,595
Финансови активи, държани за търгуване	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Инвестиционни имоти	25	-	-	-	7,702	7,702	-	-	7,702	7,702
				322,965	7,702	330,667	310,250	12,345	7,702	330,297
Финансови активи, неоченьвани по справедлива стойност										
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в Централната банка	16	-	78,521	-	-	78,521	-	78,521	-	78,521
Предоставени кредити на банки	17	-	149,660	-	-	149,660	-	150,886	-	150,886
Разплащателни сметки и срочни депозити на банки	17	-	124,974	-	-	124,974	-	124,974	-	124,974
Предоставени кредити и аванси на клиенти	18	-	730,896	-	-	730,896	-	749,794	-	749,794
Вземания от Републиканския бюджет	19	-	424,470	-	-	424,470	-	469,168	-	469,168
Ценни книжа, държани до падеж	22	1,384	-	-	-	1,384	-	1,403	-	1,403
Други финансови вземания	27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
		1,384	1,508,521	-	-	1,509,905	-	1,574,746	-	1,574,746
Пасиви, оценявани по справедлива стойност										
Финансови пасиви, държани за търгуване	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансови пасиви, неоченьвани по справедлива стойност										
Депозити от кредитни институции - Разплащателни сметки и срочни депозити от банки	28	-	-	-	43,737	43,737	-	43,884	-	43,884
Депозити от други клиенти, различни от кредитни	29	-	-	-	577,133	577,133	-	585,791	-	585,791
Привлечени средства от международни институции	30	-	-	-	379,998	379,998	-	380,991	-	380,991
Други привлечени средства	31	-	-	-	112,864	112,864	-	113,878	-	113,878
					1,113,732	1,113,732	-	1,124,544	-	1,124,544

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Представената по-долу таблица показва справедлива стойност на активите и пасивите, оценявани по справедлива стойност по вид активи към отчетната дата. Групата доброволно е оповестила справедливата стойност на активите, придобити от обезпечения към 31 декември 2017 г. и 31 декември 2016 г.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2017	31.12.2016				
Инвестиционни имоти	7,702	7,702	Ниво 3	<p>Метод на пазарните сравнения</p> <p>При метода на сравнителните продажби се прави оценка чрез пряко сравнение на разглеждания имот и подобни на него, които са били продадени като цената се определя въз основа на тези предишни сделки. При използването на този подход е необходимо, данните за сравняемите имота да бъдат действително сходни, имотите да са подобни, да са в същия район и времето на сделката и датата, към която се изготвя оценката да са близки.</p>	<p>1. Коефициент за пазарна реализация (0.8-0.95)</p> <p>2. Коефициент за местоположение (0.81-1.0)</p> <p>3. Коефициент за специфични особености (състояние) (0.8-1.1)</p>	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> Коефициентът на пазарна реализация се увеличи (намали). Коефициентът на местоположение се увеличи (намали) Коефициентът на състояние се увеличи (намали)
				<p>Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност)</p> <p>Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален ливъвозможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.</p>	<p>Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)</p>	<p>Определената справедлива стойност ще се увеличи (намали) ако:</p> <ul style="list-style-type: none"> Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

5. ОПОВЕСТЯВАНЕ НА СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Справедлива стойност на финансови активи и пасиви, които не се оценяват по справедлива стойност, но се изисква оповестяване по справедлива стойност.

Вид финансов инструмент	Справедлива стойност към	Справедлива стойност към	Ниво на справедлива стойност	Техника на оценяване	Значими ненаблюдаеми входящи данни	Взаимовръзка между ключови ненаблюдаеми входящи данни и справедлива стойност
	31.12.2017 г.	31.12.2016 г.				
Активи, придобити от обезпечения	15,875	11,372	Ниво 3	Метод на капитализиране на дохода (приходна стойност) Приходният метод при изготвяне на оценка на недвижим имот е анализ на стойността на оценявания имот, основан на способността му да генерира приходи чрез капитализиране на нетния приход от имота за даден период. При определяне на приходната стойност на оценявания обект се изхожда от трайно реализирания чист годишен приход на недвижимия имот, като приходната стойност е определена на база реален ливъзможен постоянно достиган наем, определен на база среден предлаган наем в района (наблюдавана входяща информация), при отчитане състоянието на сградния фонд и остатъчния срок на ползване.	1. Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите (от -10% до +5%)	Корекционен коефициент за пазарна адекватност на офертите се увеличи (намали).
Предоставени кредити на банки	116,576	150,886	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са дисконтирани със Софибор за 12 месеца, с корекция спрямо кривата на доходност на български ДЦК на първичен пазар по публикация в Bloomberg	неприложимо	неприложимо
Предоставени кредити и аванси на клиенти	722,807	749,794	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за декември 2017 г. от БНБ пазарна статистика, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Вземания от Републиканския бюджет	799,661	469,168	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на български ДЦК към декември 2017 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция в/у тях	неприложимо	неприложимо
Ценни книжа държани до падеж	598	1,403	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на публикуваните лихвени проценти по нов бизнес за кредити към нефинансови предприятия за декември 2017 г. от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Други привлечени средства	112,299	113,878	Ниво 2	Дисконтирани парични потоци Бъдещите парични потоци са оценени на базата на доходността на българските държавни ценни книжа към декември 2017 г., публикувана от БНБ статистика за пазара, без да е извършвана корекция върху тях.	неприложимо	неприложимо
Привлечени средства от международни институции	899,003	380,991	Ниво 2		неприложимо	неприложимо

За активите и пасивите от баланса, които не са оповестени в таблицата, Ръководството на Групата счита, че тяхната справедлива стойност е близка до тяхната балансова стойност.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

6. **НЕТЕН ДОХОД ОТ ЛИХВИ**

	2017	2016
Приходи от лихви		
Кредити и аванси на клиенти	46,113	50,494
Кредити на банки	2,507	3,409
Депозити в други банки	945	472
Ценни книжа на разположение за продажба	3,293	3,127
Нетна инвестиция във финансов лизинг	123	150
Вземания от Републиканския бюджет	10,157	4,743
Ценни книжа, държани до падеж	52	97
Други пасиви (приходи от отрицателни лихви)	88	84-
	<u>63,278</u>	<u>62,576</u>
В т.ч. Приходи от лихви по обезценени кредити и вземания	4,567	8,067
Разходи за лихви		
Привлечени средства от международни институции	(4,464)	(2,410)
Депозити от клиенти	(749)	(725)
Депозити от други банки	(16)	(3)
Други привлечени средства	(128)	(268)
Други активи (разходи за отрицателни лихви)	(255)	(60)
	<u>(5,612)</u>	<u>(3,466)</u>
Нетен доход от лихви	<u>57,666</u>	<u>59,110</u>

Доходността на активите като съотношение на нетната печалба и балансовото число е 0,84% (2016г.: 2,39%).

7. **НЕТЕН ДОХОД ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ**

	2017	2016
Приходи от такси и комисиони		
Гаранции и акредитиви	3,323	2,615
Поддържане на сметки, преводи и касови операции на клиенти и други	560	619
Обслужване на облигационни емисии	252	270
Средства на Министерство на земеделието и храните и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури със специално предназначение (Бележка 31)	679	571
Средства на Министерство на финансите със специално предназначение (Бележка 31)	64	91
Други	32	-
	<u>4,910</u>	<u>4,166</u>
Разходи за такси и комисиони		
Агентски комисионни	(30)	(41)
Преводи и касови операции в други банки	(3)	(9)
Обслужване на сметки в други банки	(35)	(31)
	<u>(68)</u>	<u>(81)</u>
Нетен доход от такси и комисиони	<u>4,842</u>	<u>4,085</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

8. НЕТЕН ДОХОД ОТ ОПЕРАЦИИ В ЧУЖДЕСТРАННА ВАЛУТА

	2017	2016
Нетна печалба от сделки с чуждестранна валута	419	483
Нетна загуба от преоценка на валутни суапи	-	219
Нетна печалба от преоценка на валутни активи и пасиви	(10)	58
	<u>409</u>	<u>760</u>

9. НЕТНА ПЕЧАЛБА(ЗАГУБА) ОТ ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2017	2016
Нетна печалба от сделки с ценни книжа на разположение за продажба, в т. ч. и реализиран преоценъчен резерв	188	20
	<u>188</u>	<u>20</u>

10. НЕТНА ПЕЧАЛБА ОТ ФИНАНСОВИ ИНСТРУМЕНТИ, ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ

	2017	2016
Разходи за лихви по финансови инструменти, държани за търгуване	-	(267)
Нетна печалба от преоценка на финансови инструменти държани за търгуване	-	312
	<u>-</u>	<u>45</u>

11А. ДРУГИ ДОХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	2017	2016
Получени дивиденди	75	52
Възстановени съдебни разноски	354	322
Приходи от наем от инвестиционни имоти	480	776
Печалба от продажба на активи, държани за продажба	197	150
Печалба от продажба на ДМА	7	38
Други приходи	99	258
	<u>1,212</u>	<u>1,596</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

11Б. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2017	2016
Загуби от преоценка на инвестиционни имоти (Бел. 25)	-	(240)
Разходи за активи, държани за продажба	(335)	(301)
Съдебни разноси	(62)	(579)
Данък при източника	(223)	(28)
Преки оперативни разходи, възникващи от инвестиционни имоти	(165)	(168)
Разходи за продажба на ДМА	(31)	(33)
Други разходи	(5)	(496)
	<u>(821)</u>	<u>(1,845)</u>

12. (РАЗХОДИ ЗА)/ ПРИХОДИ ОТ РЕИНТЕГРИРАНИ ОБЕЗЦЕНКИ И ПРОВИЗИИ

	2017	2016
(Разходи за) обезценки на индивидуално обезценени кредити, нетно	(23,864)	(10,144)
(Разходи за)/ приходи от реинтегрирана обезценка на кредити, свързани с общ кредитен риск на портфейлна основа, нетно	-	15,800
Приходи от реинтегрирани/ (разходи за) обезценки на финансов лизинг	14	(184)
(Разходи за)/приходи от реинтегрирани провизии по гаранции, нетно	1,949	(1,221)
Разходи за обезценки на активи, придобити от обезпечения	(194)	(419)
	<u>(22,095)</u>	<u>3,832</u>

Движението на балансово натрупаните разходи за обезценки и провизии е оповестено в Бележка 18, 23, 27 и 32.

13А. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2017	2016
Възнаграждения на персонала и социално осигуряване	(9,404)	(8,205)
Възнаграждения на членове на Управителния съвет и Надзорния съвет	(2,075)	(1,557)
	<u>(11,479)</u>	<u>(9,762)</u>

	2017	2016
<i>Разходите за персонала включват:</i>		
Залплати	(8,121)	(7,072)
Социални осигуровки	(1,080)	(976)
Социални придобивки	(104)	(103)
Начислени суми по обезщетения при пенсиониране	(99)	(54)
	<u>(9,404)</u>	<u>(8,205)</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

13Б. ОБЩИ И АДМИНИСТРАТИВНИ РАЗХОДИ

	2017	2016
Вноски във Фонд за реструктуриране на банките	(3,180)	(3,814)
Вноски във Фонда за гарантиране на влоговете	(39)	(36)
Наеми	(16)	(797)
Комуникации и ИТ услуги	(560)	(575)
Поддръжка офис и офис – техника	(576)	(585)
Правни и консултантски услуги	(227)	(498)
Реклама и представителни мероприятия	(368)	(406)
Данъци и държавни такси	(219)	(160)
Външни услуги	(388)	(290)
Консултантски услуги от регистрираното одиторско предприятие	(9)	(12)
Командировки	(67)	(87)
Одит услуги от регистрираните одитори	(148)	(97)
	<u>(5,797)</u>	<u>(7,357)</u>

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

	2017	2016
Разход за текущ данък	2,569	5,697
Приход от отсрочени данъци в резултат на проявени временни разлики	(247)	(707)
Общо разход за текущ данък	<u>2,322</u>	<u>4,990</u>

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Счетоводна печалба	23,002	49,901
Разход за данък според действаща данъчна ставка (10% за 2017, 10% за 2016)	2 427	5,084
Разход, непризнати за данъчни цели	34	4
Приходи, непризнати за данъчни цели	(139)	(98)
Общо разход за данък	<u>2,322</u>	<u>4,299</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>10.10%</u>	<u>8.61%</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

14. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Салдата на отсрочените данъци се отнасят към следните позиции от консолидирания отчет за финансовото състояние и измененията в отчета за всеобхватния доход:

	Активи		Пасиви		Изменения в отчета за дохода	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Имоти и оборудване	(15)	(14)	-	-	(1)	(3)
Други активи	(444)	(479)	-	-	35	(33)
Гаранционен портфейл	(290)	(411)	-	-	121	206
Други задължения	(63)	(52)	-	-	(11)	(1)
Ценни книжа	(1,446)	(998)	-	-	(448)	(852)
Инвестиционни имоти	-	(57)	-	-	57	(24)
	(2,258)	(2,011)	-	-	(247)	(707)

Измененията във времените разлики през годината се признават в консолидирания отчет за всеобхватния доход.

При признаването на отсрочените данъчни активи е взета предвид вероятността отделните разлики да имат обратно проявление в бъдеще и възможностите на Групата да генерира достатъчна данъчна печалба.

15. НЕТНА ПРОМЯНА В СПРАВЕДЛИВАТА СТОЙНОСТ НА ФИНАНСОВИ АКТИВИ НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА, НЕТНО ОТ ДАНЪЦИ

	2017	2016
Промяна в справедливата стойност на финансови активи на разположение за продажба		
Печалби от преоценки на активи на разположение за продажба, възникнали през годината	4,281	4,967
Рециклиране на доходи	188	-
Друг всеобхватен доход за годината	4,469	4,967

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

16. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА В КАСА И ПО РАЗПЛАЩАТЕЛНА СМЕТКА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	2017	2016
Касова наличност	244	120
Разплащателни сметки	447,404	78,401
<i>В т.ч. Минимални задължителни резерви</i>	<u>120,400</u>	<u>76,551</u>
Общо предоставени средства при Централната банка	<u>447,404</u>	<u>78,401</u>
Общо парични средства в каса и по сметки при Централната банка	<u>447,648</u>	<u>78,521</u>

Предоставените депозити при Централната банка са с лихва - 0,60 % за превишението с над 105% на МЗР (2016 г. - безлихвени).

17. ВЗЕМАНИЯ ОТ БАНКИ

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Разплащателни сметки местни банки	516	688
Разплащателни сметки чуждестранни банки	12,512	13,570
<i>в т.ч. Разплащателни сметки с оригинален матуритет до 90 дни</i>	<i>2,485</i>	<i>3,988</i>
Срочни депозити в местни банки (вкл. репо сделки)	72,013	86,614
Срочни депозити чуждестранни банки	-	24,102
<i>в т.ч. Срочни депозити с оригинален матуритет до 90 дни</i>	<i>71,786</i>	<i>111,214</i>
Предоставени кредити на местни банки	101,270	135,574
Предоставени кредити на чуждестранни банки	<u>12,599</u>	<u>14,086</u>
	<u>198,910</u>	<u>274,634</u>

Към 31.12.2017 г. са предоставени целеви кредити на местни банки в лева и евро за кредитиране на клиенти с цел развитие на малки и средни предприятия с оригинален матуритет до 10 години и лихвени нива в диапазон от 1.49% до 4.40% (2016г.: 1.49% до 4.40%).

Средства в размер на 10,542 хил. лв. са блокирани по разплащателни сметки в чуждестранни банки като покритие по акредитиви. (2016 г.: 9,771 хил. лв.)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ

	2017	2016
Кредити (брутна стойност)	867,086	874,194
Коректив за обезценки и несъбираемост на кредити	<u>(157,975)</u>	<u>(143,298)</u>
	<u>709,111</u>	<u>730,896</u>

	2017	2016
А. Анализ по видове клиенти		
Частни предприятия и еднолични търговци	863,088	869,090
Общини	1,099	1,327
Частни физически лица	<u>2,899</u>	<u>3,777</u>
	<u>867,086</u>	<u>874,194</u>

	2017	2016
Б. Анализ по отрасли по предназначение на кредита		
Строителство	146,728	137,289
Транспорт	106,678	108,148
Промисленост, общо	303,770	318,732
<i>Промисленост - производство и разпределение на енергия</i>	<i>85,437</i>	<i>103,520</i>
<i>Промисленост - производство на хранителни продукти</i>	<i>50,032</i>	<i>60,962</i>
<i>Промисленост - други производства</i>	<i>46,786</i>	<i>57,448</i>
<i>Промисленост - производство на тютюневи изделия</i>	<i>58,773</i>	<i>55,675</i>
<i>Промисленост - производство на машини и оборудване</i>	<i>62,742</i>	<i>41,127</i>
Финансови услуги	69,312	55,943
Търговия	38,612	55,254
Административни и офис дейности	49,342	49,393
Операции с недвижими имоти	49,475	41,874
Селско стопанство	33,357	31,193
Държавно управление	32,376	31,144
Туристически услуги	17,342	17,899
Други отрасли	11,695	14,723
Събиране и обезвреждане на отпадъци	<u>8,399</u>	<u>12,602</u>
	<u>867 086</u>	<u>874,194</u>

Банката предоставя основно средства за финансиране на дейности на малки и средни предприятия, както и на инвестиционни проекти за реализиране на възвръщаемост между 5 до 10 години.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

18. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В. Движение на коректива за обезценки и несъбираемост на кредитите

В хиляди лева	2017			2016		
	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо	Индивидуално обезценени	Колективно обезценени	Общо
На 1 януари	<u>143,135</u>	<u>163</u>	<u>143,298</u>	<u>132,660</u>	<u>15,800</u>	<u>148,623</u>
Разходи за обезценки	43,843	-	43,843	55,240	-	55,240
Реинтегрирани обезценки	(19,979)	-	(19,979)	(45,096)	(15,800)	(60,896)
Отписани за сметка на обезценки	(9,187)	-	(9,187)	331	-	331
Към 31 декември	<u>157,812</u>	<u>163</u>	<u>157,975</u>	<u>143,135</u>	<u>-</u>	<u>143,298</u>

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ РЕПУБЛИКАНСКИ БЮДЖЕТ

	2017	2016
Придобити вземания	9,506	26,902
Програма Енергийна ефективност	<u>728,010</u>	<u>397,568</u>
	<u>737,516</u>	<u>424,470</u>

Към 31.12.2017 г., (аналогично към 31.12.2016 г.), вземанията, класифицирани като Вземания от Републикански бюджет – Придобити вземания, представляват вземания, възникнали по договори за цесия с длъжници второстепенни разпоредители с бюджетни средства.

С Постановление № 18 от 2 февруари 2015 г. на Министерския съвет на РБ се прие Национална програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради (Програмата), за условията и реда за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмата и за определяне на органите, отговорни за реализацията ѝ.

Финансирането на Програмата се извършва чрез ББР. За целта банката сключва тристранни договори с областните управители (представители на държавата), общинските кметове (пълномощници на сдруженията на собствениците).

Банката счита, така възникналите вземания са носители на минимален кредитен риск, доколкото източник на погашенията е бюджета на РБ. Целево привлеченият ресурс от международни партньори, за целите на финансиране на програмата, ползва държавна гаранция (вж. бележка 30).

Уسوените средства по Програмата към 31.12.2017 г. са в размер на 728,010 хил. лв (към 31.12.2016 г. са : 397,568 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

20. ЦЕННИ КНИЖА НА РАЗПОЛОЖЕНИЕ ЗА ПРОДАЖБА

	2017	2016
Държавни ценни книжа	288,881	307,231
Корпоративни облигации	-	12,846
Акции на непублични дружества	2,620	2,643
Участие в инвестиционна програма SIA (бележка 36)	352	232
Акции на публични дружества	14	13
	<u>291,867</u>	<u>322,965</u>

Движение на ценни книжа на разположение за продажба

	2017	2016
Към 1 януари	322,965	262,968
Увеличение (покупки)	53,258	170,623
Намаление (продажби и/или падежиране)	(88,825)	(115,593)
Нетно увеличение от преоценки на ценни книжа на разположение за продажба до справедлива стойност	4,469	4.967
Към 31 декември	<u>291,867</u>	<u>322,965</u>

От притежаваните от Групата акции в непублични дружества, 2,482 хил. лв. са акции от капитала на Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Невнесената част от номиналната стойност по придобитите акции на ЕИФ е дължима след решение, което следва да се вземе на Общо събрание на акционерите на ЕИФ (Бележка № 36).

Останалата част от акциите в непублични дружества в размер на 138 хил. лв. са акции от капитала на лицензираното дружество като оператор на платежни системи по българското законодателство БОРИКА-Банксервиз АД. Акционери в това дружество могат да бъдат само банки и те придобиват своите акции по специален ред, като стойността на една акция се определя на база формула, установена в устава на дружеството. Те се представят по цена на придобиване, тъй като към отчетната дата няма достатъчно достоверна, публична информация за определяне на актуална справедлива цена на тези акции.

Формираният резерв по финансови активи на разположение за продажба към 31.12.2017 г. е в размер на 11,003 - хил. лв. – положителна величина (31.12.2016 г.: 4,967 хил. лв. положителна величина) (Бележка № 35).

През 2017 г., няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба за годината). (Бележка № 9) (2016 г.: няма прехвърлена и отчетена обезценка на ценни книжа на разположение за продажба в отчета за всеобхватния доход.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

21. ЦЕННИ КНИЖА, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

	2017	2016
Корпоративни облигации на финасови предприятия	594	1,384
	<u>594</u>	<u>1,384</u>

Корпоративните облигации на финасови предприятия представляват облигации, издадени от българско дружество, деноминирани в EUR с номинал 1,000 хил. евро.

22. НЕТНА ИНВЕСТИЦИЯ ВЪВ ФИНАНСОВ ЛИЗИНГ

Нетната инвестиция във финансов лизинг се получава като разлика между брутната инвестиция във финансов лизинг, намалена с нереализирания финансов приход и начислената обезценка.

	2017	2016
Брутна инвестиция във финансов лизинг	1,705	1,325
Нереализиран финансов приход	(212)	(147)
Нетни минимални лизингови плащания	<u>1,493</u>	<u>1,178</u>
Обезценка	(458)	(474)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	<u>1,035</u>	<u>704</u>

Нетната инвестиция във финансов лизинг се разпределя както следва:

	2017	2016
С краен срок на издължаване до 1 година	41	185
С краен срок на издължаване от 1 година до 5 години	1,452	993
Нетни минимални лизингови плащания	<u>1,493</u>	<u>1,178</u>
Обезценка	(458)	(474)
Нетна инвестиция във финансов лизинг	<u>1,035</u>	<u>704</u>

Към датата на финансовия отчет, начислените непадежирани лихви са в размер на 7 хил.лв. (2016 г.: 5хил.лв).

Движение на коректива за обезценки:

	2017	2016
Салдо към 1 януари	(474)	(308)
Начислена обезценка	(11)	(208)
Възстановена обезценка	25	24
Отписана обезценка	2	18
Салдо към 31 декември	<u>(458)</u>	<u>(474)</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

23. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ, НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Банково оборудване и компютри	Стопански инвентар	Траспортни средства	Лиценз и софтуер	Общо
Отчетна стойност						
На 1 януари 2016 г.	24,155	1,565	307	406	956	27,389
Придобити	8,398	789	318	-	231	9,736
Излезли от употреба	-	(77)	(7)	(43)	-	(127)
На 31 декември 2016 г.	32,553	2,277	618	363	1,187	36,998
Придобити	-	196	181	-	133	510
Излезли от употреба	-	(347)	(221)	-	(5)	(573)
На 31 декември 2017 г.	32,553	2 126	578	363	1,315	36,935
Натрупана амортизация						
На 1 януари 2016 г.	549	963	241	121	856	2,730
Начислена за годината	172	237	26	65	83	583
Отписана	-	(76)	(6)	(12)	-	(94)
На 31 декември 2016 г.	721	1,124	261	174	939	3,219
Начислена за годината	576	324	58	64	102	1,124
Отписана	-	(322)	(80)	-	(5)	(407)
На 31 декември 2017 г.	1,297	1,126	239	238	1,036	3,936
Балансова стойност						
На 31 декември 2017 г.	31,256	1,000	339	125	279	32,999
На 31 декември 2016 г.	31,832	1,153	357	189	248	33,779

Придобитите земя и сгради в размер на 8,398 хил. лв. в 2016 г. представляват разходи за придобиване на ДМА, свързани със строителството и изграждането на сграда, собственост на Дружеството-майка (Банката), находяща се на ул. Дякон Игнатий 1, София.

Напълно амортизираните имоти, машини и съоръжения, които са все още в употреба, към 31.12.2017 г. са в размер на 925 хил. лв. по отчетна стойност (2016: 550 хил. лв.), а на нематериалните активи съответно 799 хил.лв. (2016: 640 хил. лв.)

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

24. ИНВЕСТИЦИОННИ ИМОТИ

	2017	2016
Балансова стойност в началото на периода	7,702	7,744
Рекласифицирани от държани за продажба	-	251
Продадени	-	(53)
(Загуба) от промяна в справедливата стойност, включена в печалбата и загубата за периода	-	(240)
	<u>7,702</u>	<u>7,702</u>

Групата притежава инвестиционни имоти в резултат на придобити обезпечения от проблемни кредити. Те са отдадени под наем на трети лица. Генерираният приход от наем за 2017 г. е в размер на 480 хил.лв.(2016 г: 836 хил. лв.) (Бележка 11А). Справедливата стойност към 31.12.2017 г. е определена от лицензиран независим оценител.

Групата класифицира инвестиционните имоти в ниво 3 спрямо йерархията на справедливите стойности. Справедливата стойност е определена на базата на оценката на лицензирани независими оценители, като са използвани техники за оценка и ключовите входящи данни за оценката на инвестиционни имоти оповестени в Бележка 5.

25. АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Включените към 31.12.2017 г. имоти (земи, сгради и стопански инвентар) на стойност 10,100 хил. лв. (2016 г.: 4,670 хил. лв. земи и сгради), са придобити от Групата през 2017 г. срещу погасяване на задължения по проблемни кредити на нейни кредитополучатели.

Активите не се използват и не се планира да се използват в дейността на Групата. За тях ръководството активно търси купувачи, с цел и планове, те да се продадат до края на 2018 г.

Движение на активите държани за продажба през 2017 и 2016 година:	2017	2016
Балансова стойност в началото на периода	4,670	8,720
Придобити от обезпечения	9,582	4,706
Продадени	(2)	(1,392)
Рекласифицирани към активи, придобити от обезпечения	(4,150)	(7,113)
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	(251)
	<u>10,100</u>	<u>4,670</u>

26. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ

	2017	2016
Активи, придобити от обезпечение	15,875	11,372
Други вземания	727	499
ДДС за възстановяване	439	-
Надвнесен корпоративен данък	1,596	-
Предплатени разходи и аванси	224	116
	<u>18,861</u>	<u>11,987</u>

Активите, придобити от обезпечения включват активи, които Групата е придобила в резултат на кредити в неизпълнение. Тези активи се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност Нетната реализируема стойност се определя на базата на оценки от лицензирани независими оценители, които ръководството е приело за разумни и адекватни за Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

26. ДРУГИ АКТИВИ И АКТИВИ, ПРИДОБИТИ ОТ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Движение на активи, придобити от обезпечение през 2017 и 2016 г.:	2017	2016
Балансова стойност в началото на периода	11,372	4,714
Рекласифицирани от активи, държани за продажба	4,150	7,113
Рекласифицирани към инвестиционни имоти	-	-
Разходи за строителство	1,341	-
Продадени	(793)	(36)
Обезценка	(195)	(419)
Балансова стойност в края на периода	15,875	11,372

27. ДЕПОЗИТИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2017	2016
Депозити от местни банки	32,361	42,157
Депозити от чуждестранни банки	1,548	1,580
	<u>33,909</u>	<u>43,737</u>

Начислените задължения за лихви по депозитите от кредитни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 12 хил. лв. (2016 г.: -1 хил. лв.).

	2017	2016
Срочни депозити	30,012	39,576
Безсрочни депозити	3,897	4,161
	<u>33,909</u>	<u>43,737</u>

28. ДЕПОЗИТИ ОТ ДРУГИ КЛИЕНТИ, РАЗЛИЧНИ ОТ КРЕДИТНИ ИНСТИТУЦИИ

	2017	2016
Частни физически лица	8,268	4,654
Предприятия и еднолични търговци	651,579	572,479
	<u>659,847</u>	<u>577,133</u>

Сумите дължими на частни физически лица представляват депозити на служители от Групата.

Начислените задължения за лихви по депозитите от други клиенти, различни от кредитни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 156 хил. лв. (2016 г.: 659 хил. лв.).

	2017	2016
Срочни депозити	75,309	467,807
Безсрочни депозити	584,538	109,326
	<u>659,847</u>	<u>577,133</u>

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

	2017	2016
Дългосрочно рамково споразумение за заем с Банката за развитие към Съвета на Европа	325,929	128,152
Дългосрочни заеми от Европейската инвестиционна банка	146,721	146,723
Дългосрочни заеми от Скандинавска инвестиционна банка	16,521	22,014
Дългосрочни заеми от Кредитанщалт фюр Видерауфбау	195,667	23,038
Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа	-	4,315
Дългосрочен заем от Дексия Кредит Локал	-	1,951
Дългосрочен заем от Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aog	-	1,384
Дългосрочни заеми от JVIC Японската банка за международно сътрудничество	969	3,278
Европейски инвестиционен фонд	7,859	9,823
Индустриална и търговска банка на Китай	19,660	39,320
Китайска банка за развитие	156,496	-
	869,822	379,998

Начислените задължения за лихви по привлечени средства от международни институции към 31.12.2017 г. са в размер на 924 хил. лв. (2016: 489 хил. лв.)

Ефективните лихвени проценти по привлечени средства от международни институции към 31.12.2017 г. са в границите от 0 % до 3.39% (31.12.2016г.: от 0.099 % до 3.39%).

Банка за развитие към Съвета на Европа

На 02.01.2003 г., между Банката за развитие към Съвета на Европа, Република България, представлявана от Министъра на финансите и Насърчителна банка АД (съответно Българска банка за развитие АД) са подписани две рамкови кредитни споразумения за 10,000 хил. евро и 5,000 хил. евро за финансиране на микро-, малки и средни предприятия в България. Кредитното споразумение в размер на 10,000 хил. евро е обезпечено с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2015 г. заемите от 2003 г. са изцяло погасени.

На 18.11.2009 г. е сключен трети договор за заем между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа в размер на 15,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на инвестиционни проекти на микро, малки и средни предприятия от реалния сектор с цел създаване на нови и запазване на съществуващи работни места. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2016 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 7,500 хил. евро с легова равностойност 14,669 хил. лв. (31.12.2 г: 9,375 хил. евро с легова равностойност 18,336 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 30.03.2011 г. е подписан четвърти договор между Българска банка за развитие АД и Банката за развитие към Съвета на Европа за 20,000 хил. евро. Договорените средства от този заем имат за цел да подобрят достъпа до финансиране на българските малки и средни предприятия, да се създадат нови работни места, както и да се запазят вече съществуващи такива. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 11,000 хил. евро с легова равностойност 21,514 хил. лв (31.12.2016 г.: 13,000 хил. евро с легова равностойност 25,426 хил. лв.). Лихвеният процент по първи транш на заема е плаващ, базиран на тримесечен EURIBOR плюс надбавка, а по втория транш е фиксиран.

На 23 февруари 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с Банката за развитие на Съвета на Европа (БРСЕ) в размер на 150,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки в рамките на Националната програма за енергийна ефективност. Заемът е целеви и ще се използва за санирането на многофамилни жилища. Сроктът за погасяване на заема е до 10 години. Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен.

Заемът е обезпечен с държавна гаранция, която се предоставя на основание Закона за държавния дълг за 2016 г.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Банка за развитие към Съвета на Европа (продължение)

Подписано е Гаранционно споразумение между БРСЕ и Министерство на финансите, което е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 3.05.2016 г.

Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради беше приета с решение на Министерския съвет от 27 януари 2015 г. Към 31.12.2017 г., дългът по заема е в размер на 150,000 хил. евро с левова равностойност 293,375 хил. лв. (към 31.12.2016 г. 45,000 хил. евро с левова равностойност 88,012 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 3М Euribor плюс надбавка, а по втори транс е фиксиран.

Кредитанцалт фюр Видерауфбау

На 27 юли 2010 г., Българска банка за развитие АД подписа директен заем за 25,000 хил. евро с немската банка за развитие Кредитанцалт фюр Видерауфбау. Финансовият ресурс е предназначен за пряко кредитиране на малки и средни предприятия и/или за предоставяне на кредитни линии на търговските банки за целево финансиране на бизнеса. Заемът е необезпечен и към 31.12.2017 г. е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в размер на 8,824 хил. евро с левова равностойност 17,257 хил. лв. (към 31.12.2016 г., дължимата главница е в размер на 11,765 хил. евро с левова равностойност 23,010 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

На 16 август 2016 г. Българска банка за развитие подписа Договор с КФВ в размер на 100,000 хил. евро. Средствата ще се използват за финансиране на мерки за енергийна ефективност и необходими структурни мерки, изпълнявани от малки и средни предприятия в България в рамките на Националната програма за енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради. Заемът е обезпечен с държавна гаранция, съгласно Закона за държавния дълг и подписано Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите. Гаранционно споразумение между КФВ и Министерство на финансите е ратифицирано от Народното събрание. Законът за ратифициране на Гаранционното споразумение е обнародван в Държавен вестник на 30.12.2016 г. Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6М Euribor плюс надбавка. Срокът за погасяване на заема е до 7 години с 2 години гратисен период. Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 90,909 хил. евро с левова равностойност 177,803 хил. лв. (към 31.12.2016 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

Европейската инвестиционна банка

На 4/6 октомври 2000 г. Банката е сключила финансов договор (Глобален заем на България - Насърчителна банка) с Европейската инвестиционна банка за сумата от 10,000 хил. евро за финансиране на малки и средни предприятия. Договорът се основава на подписано споразумение между Европейската инвестиционна банка и Република България от 14.07.1997 г. Той е обезпечен с държавна гаранция от Република България. Към 31.12.2016 г. заемът е изцяло погасен.

На 30.12.2009 г. е сключен втори договор за заем между Българска банка за развитие и Европейската инвестиционна банка в размер на 25,000 хил. евро, за финансиране на МСП и приоритетни проекти в областите на инфраструктура, енергетика, опазване на околната среда, индустрия, здравеопазване и образование. Заемът е необезпечен и изцяло усвоен. Към 31.12.2016 г., заемът е изцяло погасен (към 31.12.2015 г. 19,706 хил. евро с левова равностойност 38,541 хил. лв.).

На 18 ноември 2016 г. ББР подписа трети Договор с Европейската Инвестиционна Банка в размер на 150,000 хил. евро за финансиране на проекти на малки и средни предприятия. Средствата се предоставят с подкрепата на ЕС чрез гаранция от ЕФСИ (Европейски фонд за стратегически инвестиции), част от Инвестиционния план за Европа – „Плана Юнкер“. Това е първият договор по плана, предоставен от ЕИБ в България. Срокът на заема, включително гратисен период, се определя за всеки транс. Средствата ще бъдат използвани за кредитиране на МСП, вкл. за иновативни проекти, за подкрепа на райони с висока безработица, за младежка заетост или за стартиращи компании. Заемът ще бъде разпределен чрез банки – партньори, други финансови посредници или директно. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 75,000 хил. евро с левова равностойност 146,687 хил.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Европейската инвестиционна банка (продължение)

лв. (към 31.12.2016 г. 75,000 хил. евро с ледова равностойност 146,687 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

Скандинавска инвестиционна банка

На 16.11.2004 г. е подписан договор за заем със Скандинавската инвестиционна банка за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро за финансиране на български малки и средни предприятия по проекти от взаимен интерес за България и страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения. Към 31.12.2017 г., заемът е изцяло погасен. (31.12.2016 г.: 0,471 хил. евро с ледова равностойност 0,920 хил. лв.).

На 15.12.2010 г. е подписана втора кредитна линия между Скандинавската инвестиционна банка и Българска банка за развитие АД за 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за финансиране на проекти, свързани с възобновяеми енергийни източници или с опазване на околната среда; проекти с участие от страните-членки на Скандинавската инвестиционна банка, както и непряко финансиране чрез търговските банки-партньори. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г., заемът е изцяло усвоен, а дължимата главница по заема е в на 8,489 хил. евро с ледова равностойност 16,603 хил. лв. (31.12.2016 г.: 10,842 хил. евро с ледова равностойност 21,205 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плус надбавка.

Сумитомо Митсуи – Банкова Корпорация Европа

На 11.11.2014 г., ББР подписа ново споразумение със Сумитомо Митсуи Банкова Корпорация Европа за търговско финансиране, което дава възможност за финансиране със срок до 12 месеца на търговски сделки и акредитиви, включително експортни сделки. Споразумението е в размер на 10,000 хил. евро.

Към 31.12.2017 г. няма дълг по заема (31.12.2016 г.: 2,200 хил. евро с ледова равностойност 4,303 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на EURIBOR плус надбавка.

Дексия Кредит Локал

На 23.05.2007 г., Банката е подписала договор с Дексия Комуналкредит банк (от 12.07.2013 г. - Дексия Кредит Локал) за заем в размер на 10,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на инвестиционни проекти на малки и средни предприятия в България. Заемът е обезпечен с Писмо за намерения, подписано от Министъра на финансите. Към 31.12.2017 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2016 г.: 1,000 хил. евро с ледова равностойност 1,956 хил. лв.).

Депфа Инвестмънт Банк - Fms Wertmanagement Aor

На 18 май 2007 г. е подписан договор с Депфа Инвестмънт Банк (от 23.09.2011 г. - FMS Wertmanagement Aor) за заем в размер на 15,000 хил. евро за общи корпоративни цели. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г. заемът е изцяло погасен (31.12.2016 г.: 0,714 хил. евро с ледова равностойност 1,397 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Японска банка за международно сътрудничество

На 17.12.2009 г. е сключен договор за заем между Българска банка за развитие АД и Японската банка за международно сътрудничество в размер на 20,000 хил. евро. Заемът е предназначен за финансиране на проекти с японско участие и може да се усвоява в евро или йени. За заем в евро приложимият лихвен процент се формира, за 60% от сумата като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия), а за останалите 40% от сумата като плаващ лихвен процент (шестмесечен EURIBOR + надбавка). За заем в йени, приложимият лихвен процент при усвоен транс се формира като фиксиран лихвен процент (CIRR + рискова премия). Заемът е необезпечен. Усвоените средства по заема са в размер на 1,122,594 хил. йени с легова равностойност 19,812 хил. лв.

Към 31.12.2017 г., дължимата главница по заема е в размер на 70,149 хил. йени с легова равностойност 1,016 хил. лв. (31.12.2016 г. - 210,475 хил. йени с легова равностойност 3,336 хил. лв.)

Унгарска Ексимбанк

На 29.05.2013 г. между Българска банка за развитие АД и Унгарската Ексимбанк е подписано споразумение за кредитна линия в размер на 10,000 хил. евро (19,558 хил. лв.). Всяка търговска сделка осъществена по нея ще е със срок от 2 до 5 години. Средствата са предназначени за финансиране на внос на унгарски инвестиционни стоки в България. Лихвеният процент е фиксиран (CIRR + надбавка). Към 31.12.2016 г., няма усвоявания и заемът е приключен.

Програма Прогрес на Европейския Инвестиционен фонд

На 24.07.2015 г., Българска банка за развитие АД подписа договор за заем с ЕИФ по програма Прогрес в размер на 5,000 хил. евро (9,779 хил. лв.). Заемът е за финансиране на микро-лизинги и микро-кредити за микро/малки предприятия и за финансиране на микро-кредити чрез финансови институции. Тази програма е насочена към предприятия с до 10 работници и с активи в размер до 2 млн. евро (3,912 хил. лв.). Допустими бенефициенти могат да бъдат също и самонаети лица, стартиращи предприятия, или лица с труден достъп до финансиране.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 4,000 хил. евро с легова равностойност 7,823 хил. лв. (Към 31.12.2016 г., 5,000 хил. евро с легова равностойност 9,779 хил. лв.). Лихвеният процент по заема е фиксиран.

Индустриална и търговска банка на Китай

На 22 февруари 2016 г. ББР подписа Договор за междубанков кредит с ИТБК в размер на 20,000 хил. евро. Средствата са предназначени за общата кредитна дейност на ББР, пряко финансиране на бизнеса или он-лендинг програми чрез търговските банки за подкрепа на инвестиционни проекти и предоставяне на оборотен капитал. Срокът на договора е две години. Към 31.12.2017 заемът е изцяло усвоен.

Към 31.12.2017 г., дългът по заема е в размер на 10,000 хил. евро с легова равностойност 19,558 хил. лв. (към 31.12.2016 г. 20,000 хил. евро с легова равностойност 39,117 хил. лв.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на 6M Euribor плюс надбавка. Заемът е необезпечен.

Китайска банка за развитие

На 12 май 2017 г. ББР подписа Договор за заем с Китайската банка за развитие в размер на 80,000 хил. евро. Средствата могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР – инвестиционни и оборотни кредити. ББР има възможност да използва финансовия ресурс и за подпомагане на стратегически проекти в рамките на инициативата „Един пояс, един път“. Срокът за погасяване на заема е 10 години с 2 години гратисен период. Заемът е необезпечен. Към 31.12.2017 г. заемът е напълно усвоен.

Към 31.12.2017 г. дължимата главница по заема е в размер на 80,000 хил. евро с легова равностойност 156,466 хил. лв. (към 31.12.2016 г. няма усвоявания по заема.). Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

29. ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА ОТ МЕЖДУНАРОДНИ ИНСТИТУЦИИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Китайска Ексим Банка

На 28 септември 2017 г. ББР подписа Договор с Китайската Ексим Банка в размер на 50,000 хил. евро. Това е първият договор за заем между ББР и Китайската Ексим Банка, след като през 2014 г. двете институции сключиха споразумение за финансово сътрудничество, което предвижда съвместно финансиране на ключови проекти или области. Средства могат да бъдат използвани за финансиране на общата кредитна дейност на ББР, краткосрочно и средносрочно търговско финансиране, транс-гранични икономически и търговски трансакции между Китай и България. Срокът за погасяване на заема е 5 години. Заемът е необезпечен.

Към 31.12.2017 г. няма усвоявания по заема. Лихвеният процент е плаващ, базиран на шестмесечен EURIBOR плюс надбавка.

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

	2017	2016
Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW	11,236	11,236
Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление	6,256	6 443
Депозити със специално предназначение	93,914	95,185
	<u>111,406</u>	<u>112,864</u>

Начислените задължения за лихви по други привлечени средства към 31.12.2017 г. са в размер на 0 хил. лв. (2016 г.: 0 хил. лв.)

Заемно финансиране от Министерство на финансите със средства на KfW

На 18.04.2007 г., Банката е сключила договор за заем с Правителството на Република България, представявано от Министъра на финансите. Договорът е сключен на основание на Спогодбата между Република България и Германия за финансово сътрудничество от 2001 г. и Споразумение между Република България и Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW). Съгласно договора на Банката, определена за "Носител на проекта", се предоставят 4,929 хил. евро (9,640 хил. лв.) с цел насърчаване финансирането на микро-, малки и средни предприятия. Срокът на договора е 10 години, считано от датата на предоставяне на средствата, като получената сума заедно с капитализираната лихва се погасява еднократно в края на периода.

На 28.04.2017 г. ББР и Министерство на Финансите подписаха Анекс №1 за удължаване на срока на договора с още 10 години.

Към 31.12.2017 г., главницата по заема, заедно с капитализираната лихва, е в размер на 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв. (към 31.12.2016 г.: 5,745 хил. евро с легова равностойност 11,236 хил. лв.). Лихвата по заема се капитализира на тримесечие и се определя на база на тримесечен EURIBOR плюс надбавка.

Средства на KfW, предоставени от Министерство на финансите за доверително управление

Банката е сключила споразумение с Министерство на финансите за управление на средства, предоставени от Кредитанщалт фюр Виедерауфбау (KfW) съгласно договор, подписан между правителствата на България и Германия. Тези средства се предоставят с цел финансиране на малки и средни предприятия. Рискът по предоставяне на тези средства на банки-посредници се носи изцяло от Министерство на финансите. Банката осъществява подбор на банки-посредници, отговаря за трансфериране на средствата към тях, събира информация и извършва периодични прегледи за използването на средствата, наблюдава за срочното изплащане на дължимите суми по главници и лихви по Специалната сметка на Министерство на финансите.

Към 31.12.2017 г., салдото при Дружеството-майка (Банката) на средствата е в размер на 3,199 хил. евро с легова равностойност 6,257 хил. лв. (31.12.2016 г.: 3,294 хил. евро с легова равностойност 6,443 хил. лв.).

Банката получава такса за управлението на тези средства и олихвява тримесечно Специалната сметка на фонда.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

На 07.12.2010 г. между Национален гаранционен фонд ЕАД и Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури (ИАРА) към Министерството на земеделието и храните на Република България се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007-2013. Целта на програмата е да се осигури по-лесен достъп до кредитиране на предприятията от сектора, с по-ниски лихвени проценти и по-ниски изисквания за обезпечението и самоучастие.

Гаранционната програма се реализира в рамките на Мярка 2.7 от ОПРСР. След проведени консултации, Изпълнителната агенция за рибарство и аквакултури (ИАРА) и НГФ ЕАД избраха инструмента за финансов инженеринг, предвиден съгласно Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (ОВ, 10.05.2007, L 120) за определяне на подробни правила за прилагането на Регламент (ЕО) № 1198/2006 на Съвета, да бъде реализиран чрез фонд (средства) по сметка и под управлението на НГФ ЕАД.

Съгласно изискванията на Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията (член 35), инструментът за финансов инженеринг е установен под формата на отделен финансов блок в рамките на НГФ ЕАД.

Съгласно член 1 от Финансовото споразумение между НГФ ЕАД и ИАРА през 2010 г. на Фонда са предоставени средства в размер на 6 000 хил. лв. По силата на Анекс № 2 от 28.12.2011 г. е извършена допълнителна вноска в размер на 9 168 хил. лв. На 19.12.2012 г. между НГФ ЕАД и ИАРА е сключен Анекс № 4 към Финансовото споразумение за предоставяне на средства за осъществяване на гаранционна дейност по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 - 2013 г., съгласно който Агенцията се задължава да преведе на Фонда допълнителна вноска в размер на 15 050 хил. лв за реализацията на гаранционната схема. Съгласно Анекс № 5 от 16.01.2014 г. между НГФ ЕАД и ИАРА, агенцията оттегли последната вноска от 15 050 хил. лв. С Анекс №7 от 06.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Агенцията 3 000 хил. лв. от допълнително преведените финансови средства.

През 2015 г., с цел по-добра доходност, средствата по програмата са инвестирани в разплащателна сметка с преференциален лихвен процент в Българска банка за развитие АД. През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в същата банка. През 2017 г., договорът за депозит е анексиран за три години.

Гаранционната програма е безплатна за предприятията, които се ползват от нея, като разходите на НГФ ЕАД за реализирането и се определят и изплащат съгласно чл. 35 от Регламент (ЕО) № 498/2007 на Комисията.

Към 31.12.2017 г., в рамките на гаранционната схема по ОПРСР, НГФ ЕАД има сключени споразумения със следните банки: Райфайзенбанк (България) ЕАД, Първа Инвестиционна Банка АД, Сибанк ЕАД, Уникредит Булбанк АД, Централна Кооперативна Банка АД, Банка ДСК ЕАД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Интернешънъл Асет Банк АД, Българо-американска кредитна банка АД и Българска банка за развитие АД.

Срокът за включването на нови кредити и банкови гаранции (каквито се предвиждат в рамките на Програмата) беше до 31.12.2015 г.

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

На 20.12.2011 г., между Национален гаранционен фонд ЕАД и Министерство на земеделието и храните (МЗХ) се сключи Финансово споразумение за предоставяне на средства за осъществяването на гаранционна дейност по гаранционна схема по Програма за развитие на селските райони за периода 2007-2013 г. Гаранционната схема е създадена на основание чл. 51 - 52 от Регламент (ЕО) № 1974/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета от 20 септември 2005 г. относно подпомагане на развитието на селските райони от ЕЗФРСР, с цел улесняване достъпа до финансиране на бенефициенти и реализирането на проектите по ПРСР.

МЗХ предоставя на Фонда средства в размер на левовата равностойност на 121,100 хил.евро (242,200 хил. лв.) с цел подобряване достъпа до финансиране, подпомагане на конкурентоспособността, ускоряване реализирането на инвестиции, които са съфинансирани със средства по Програма за развитие на селските райони на Република България (2007-2013 г.) и които се използват от Фонда за издаване на гаранции и контрагаранции. С Анекс №2 от 14.10.2015 г. между страните, Фондът възстанови на Министерството 154,586 хил. лв. от предоставените финансови средства. С Анекс №3 от 01.12.2015 г. между страните, е удължен срока на Споразумението до 01.04.2016 г.

Съгласно Анекс №4 от 29.03.2016 г. е декларирано от страните, предоставените средства по Споразумението да бъдат използвани повторно от Фонда за Гаранционна дейност, целяща улесняване достъпа до финансиране на

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

30. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Дългосрочно споразумение с Министерство на земеделието и храните

предприятия, одобрени за подпомагане по Програма за развитие на селските райони на Република България (2014 – 2020 г.), както и предприятия от сектор „Животновъдство“ и сектор „Растениевъдство“. Средствата са предоставени за извършване на Гаранционна дейност за срок от десет години.

През 2016 г., средствата са депозирани в двугодишен депозит в Дружеството майка. През 2017 г. договърът за депозит е анексиран за три години.

Към 31.12.2017 г., в рамките на гаранционната дейност по ПРСР 2007 – 2013 г., НГФ ЕАД има сключени споразумения с банките: Българо-американска кредитна банка АД, Банка ДСК ЕАД, Обединена българска банка АД, Банка Пиреос България АД, Първа инвестиционна банка АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД, Сибанк ЕАД, Централна кооперативна банка АД и Юробанк България АД, Уникредит Булбанк АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Алианц банк България АД.

През 2017 г., Гаранционната схема 2014 -2020 г., съвместна с МЗХ се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50,000 хил. лв. По гаранционната схема са подписани споразумения със 17 търговски банки: Обединена българска банка АД, Тексим банк АД, Банка ДСК ЕАД, Банка Пиреос България АД, Сибанк ЕАД, Българо-американска кредитна банка АД, Общинска банка АД, Инвестбанк АД, Алианц банк България АД, Интернешънъл Асет Банк АД, Юробанк България АД, Търговска банка Д АД, Ти Би Ай Банк ЕАД, Първа инвестиционна банка АД, Уникредит Булбанк АД, Българска банка за развитие АД, Райфайзенбанк (България) ЕАД и МФИ Джобс ЕАД.

31. ПРОВИЗИИ

	2017	2016
Провизии по гаранции	5,759	7,509
Провизии по съдебни дела	97	174
	<u>5,856</u>	<u>7,683</u>

Провизиите по гаранции представляват сумата, която Групата очаква със значителна вероятност реално да изплати на трети лица по издадени от нея гаранции.

Провизиите по съдебни дела са заделени за бъдещи плащания по съдебни искове, свързани с трудови спорове.

Таблицата по-долу представя движението на провизиите по гаранции:

	2017	2016
Салдо към 1 януари	7,509	6,153
Начислени за годината	1,982	4,273
Използвани през годината	198	135
Реинтегрирани за годината	(3,930)	(3,052)
Салдо към 31 декември	<u>5,759</u>	<u>7,509</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ДРУГИ ПАСИВИ

	2017	2016
Такси по облигационни заеми и портфейлни гаранции	196	509
Задължения към персонал и за социално осигуряване	454	304
Задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране	366	229
Начисления за разходи	777	177
Задължения за данъци	281	131
Задължения към ЕИФ	148	-
Други кредитори	617	70
	<u>2,839</u>	<u>1,420</u>

Задълженията към персонала за заплати и социално осигуряване включват: начисления по компенсируеми отпуски и социалните осигуровки по тях.

Задължения към персонала при пенсиониране се дължат от Групата при настъпване на пенсионна възраст и са представени по настояща стойност.

Съгласно Кодекса на труда всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако има трудов стаж над 10 години в Дружеството-майка (Банката), обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране. За определяне на тези задължения Дружеството-майка (Банката) е направила оценка, като е използвала математически модели и услугите на сертифициран актюер. На база на направените изчисления е определено задължение в консолидирания отчет за финансовото състояние към 31.12.2017 г. в размер на 366 хил. лв. (31.12. 2016 г.: 229 хил. лв.).

	2017	2016
Настояща стойност на задължението на 1 януари	229	198
Разходи за настоящи услуги	49	44
Разходи за лихви	7	7
Изплатени суми през периода	-	-
Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографски, финансови предположения и действителен опит	81	(20)
Настояща стойност на задължението на 31 декември	<u>366</u>	<u>229</u>

	Суми при пенсиониране по възраст и стаж		Суми при пенсиониране по болест		Общо	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016
Актюерска печалба/(загуба) към 1 януари	22	(1)	-	-	22	(1)
Актюерска (загуба)/печалба върху задължението, призната като друг всеобхватен доход за периода	(63)	23	-	-	(63)	23
Актюерска (загуба)/печалба към 31 декември	<u>(41)</u>	<u>22</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>(41)</u>	<u>22</u>

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

За определяне на настоящата стойност към 31.12.2017 г. са направени следните актюерски предположения:

- смъртност – по таблица за смъртност, изготвена на базата на статистика, предоставена от Националния Статистически Институт, за общата смъртност на населението в България за периода 2014 – 2016 г.;
- темп на текучество – между 0 % до 10 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- темп преждевременно пенсиониране поради болест - между 0.027 % до 0.3212 %, в зависимост от пет обособени възрастови групи;
- ефективен годишен лихвен процент за дисконтиране – 1,4% (2016 г. – 2,5%);
- Предположенията за бъдещия ръст на заплатите в Дружеството-майка (Банката) са в съответствие с плана за развитието на Групата: за 2018 г. – 5 % спрямо нивото през 2017 г. и за 2018 г. и следващи – 5 % спрямо нивото от предходната година.

Ефектът за 2017 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	13	(11)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	52	(43)

	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(7)	9
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(44)	54

	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(12)	14
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2017 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(46)	56

Ефектът за 2016 г. от увеличение и ефект от намаление с 1% на ръста на заплатите и на лихвения процент върху общата сума на разходите за текущ стаж и лихви, и върху настоящата стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране:

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

32. ДРУГИ ПАСИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Увеличение с 1% на ръста на заплатите	Намаление с 1% на ръста на заплатите
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	8	(7)
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	34	(28)
	Увеличение с 1% на лихвения процент	Намаление с 1% на лихвения процент
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(5)	6
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(29)	35
	Увеличение с 1% на текучеството	Намаление с 1% на текучеството
Промяна на разхода за лихви и текущ стаж ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(8)	10
Промяна на настоящата стойност на задължението към 31.12.2016 г. ("+"- увеличение, "-"- намаление)	(30)	37

33. АКЦИОНЕРЕН КАПИТАЛ

	2017	2016
Акционерен капитал		
Издадени обикновени акции, платени с парични средства	587,964	587,964
Издадени обикновени акции - апортна вноска (парцел за банкова сграда)	12,200	12,200
Издадени обикновени акции - апортна вноска (банкова сграда)	1,610	1,610
	601,774	601,774

Капиталът на Дружеството-майка (Банката) се състои от 6,017,735 броя обикновени, поименни акции с право на глас, всяка с номинал 100 лева.

Със Закона за Българската банка за развитие е определено, че пакет не по-малко от 51% от акциите в капитала на Банката трябва да е държавна собственост, като акциите на Държавата в размер на не по-малко от 51% от регистрирания акционерен капитал са непрехвърляеми. Също така, специфично ограничение е установено относно състава на останалите акционери, извън българската държава, чрез Министерството на финансите. Такива могат да бъдат: Банката за развитие към Съвета на Европа, Европейската инвестиционна банка, Европейския инвестиционен фонд, както и други банки за развитие на държави-членки на Европейския съюз. Акциите на Банката не могат да бъдат залагани, както и правата по тях не могат да бъдат предмет на прехвърлителни сделки.

През м. август 2017г. с решение на НС, акциите на банката са прехвърлени от Министерство на финансите към Министерство на икономиката и към 31.12.2017 г. 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на икономиката (31.12.2016 г. – 99.99% от акциите на Банката са собственост на Държавата чрез Министерство на финансите).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

34. РЕЗЕРВИ

Спрямо общите разпоредби на Търговския закон Дружеството-майка (Банката) трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/10 от годишната печалба след облагане до достигане на размер на фонда 10% спрямо основния капитал по устав. Съгласно Устава на Банката, същата трябва да разпределя за Фонд Резервен не по-малко от 1/2 от годишната печалба след облагане с данъци до достигане на 50 на сто от уставния капитал.

Групата може да използва средствата от Фонд Резервен за покриване на текущи загуби или за покриване на загуби от предходни периоди, като не могат да бъдат използвани за разпределяне на дивиденди без разрешение на БНБ.

Също така, съгласно Закона за кредитните институции банките в България не могат да изплащат дивиденди преди да са акумулирали изисквания по закон или устав минимален размер на резервите им (основно Фонд Резервен), или при условие, че с изплащането на дивидентите ще се наруши спазването на регулаторните съотношения за обща капиталова адекватност. Аналогично е и изискването на Закона за Българската банка за развитие.

Към 31.12.2017 г., Фонд Резервен на Групата е в размер на 71,989 хил. лв. (31.12.2016 г.: 66,151 хил. лв.).

Към 31.12.2017 г., допълнителните резерви на Групата са в размер на 68,063 хил. лв. (31.12.2016 г.: 48,751 хил. лв.) и са формирани в резултат на разпределение на печалбите на Групата от предходни периоди, съгласно решения на Общото събрание на акционерите.

През 2017 г., след проведено редовно общо събрание на акционерите на Дружеството-майка (Банката) и съгласно разпоредбата на чл. 91, ал. 2 от Закона за държавния бюджет на Р. България за 2017 г., е взето решение

да се изплати дивидент от печалбата след приспадане на отчисленията за фонд „Резервен“ в размер на 19,314 хил. лв. (2016 г. не е изплащан дивидент от печалбата).

Съгласно Закона за Българската банка за развитие, всеки акционер на Банката може да се откаже от полагащия му се дивидент и тогава сумата на дивидента се отнася към допълнителните резерви.

Групата е формирала специален компонент “Резерв по финансови активи на разположение за продажба” на собствения капитал, към който се акумулират всички нереализирани печалби и загуби от преоценка до справедлива стойност на финансовите активи на разположение за продажба, налични към края на всеки отчетен период. Тези печалби и загуби се трансферират към текущите печалби и загуби при продажба/падеж на съответните ценни книжа и/или при трайна обезценка. Резервът по финансови активи на разположение за продажба е представен нетно от данъци. Към 31.12.2017 г., този резерв е положителна величина в размер 11,003 хил. лв. (31.12.2016 г.: 6,534 хил. лв. – положителна величина).

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ

	2017	2016
Условни задължения		
Гаранции и акредитиви	407,746	323,869
в т.ч. с парично покритие	(9,472)	(3,853)
Акредитиви, открити със заемни средства, отчетени като ангажимент	21	-
Провизии по гаранции (Бележка 31)	(5,829)	(7,509)
	<u>392,466</u>	<u>312,507</u>
Издадени безрискови контрагаранции	63,696	50,851

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Неотменяеми ангажименти

Неусвоен размер на разрешени кредити	446,223	531,646
<i>в т.ч. акредитиви, открити със заемни средства</i>	(21)	-
Непоискана част от номинал на акции на ЕИФ	4,694	4,694
Участие в инвестиционна програма SIA	1,603	1,724
	452,499	538,064
	844 965	850,571

През последното тримесечие на 2008 г., на база Закона за Българската банка за развитие е започнало преминаването на дейността по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" от Министерството на труда и социалната политика (МТСП) към Национален гаранционен фонд ЕАД – дъщерно дружество на Банката. Въз основа на този закон и Решение № 309/3.05.2007 г. на МС е извършено предоговаряне в срок до една година (до м. май 2009 г.) с всяка от банките - партньори по Проект "Гаранционен фонд за микрокредитиране" към МТСП за замяна на обезпечението от депозити на МТСП с банкови гаранции от Българската банка за развитие АД. С размера на освободените държавни средства по проекта е увеличен капиталът на Българската банка за развитие АД и респ. на Националния гаранционен фонд ЕАД.

Към 31.12.2017 г., Дружеството-майка (Банката) има сключени споразумения със пет банки-партньори и издадени гаранции на стойност 1,818 хил. лв. (31.12.2016 г.: седем банки-партньори и гаранции на стойност 2,321 хил. лв.).

На 17.07.2015 г., Българска банка за развитие АД (Дружеството-майка) подписа Договор за управление на средства с ЕИФ за присъединяване към инвестиционната програма SIA (SIA - Social Impact Accelerator) на ЕИФ за дялови участия в социални венчър фондове, с участие от 1 млн. евро и период на инвестиране на ангажимента до 5 години. Програмата SIA е с цел да се инвестира в малки и средни предприятия със значимо социално въздействие. Мениджър на Програмата е ЕИФ. Към 31.12.2017 г. са направени седем капиталови вноски по инициативата в размер на 180 хил. евро с легова равностойност 353 хил. лв. (2016г.: 119 хил. евро с легова равностойност 232 хил. лв.) (Бележка 20).

През 2015 г. Дружеството-майка (Банката) стартира нова програма за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес с максимален размер 150,000 хил. лв. Програмата предвижда възможност ББР да поема част от риска по предоставени от банки-партньори кредити за бизнеса в размер до 30% от стойността на отделните подзаеми. Към 31.12.2017 г. Банката е сключила споразумения с пет банки-партньори и размерът на формирания портфейл от гаранции е 3,576 хил. лв. (31.12.2016 г.: пет банки-партньори и портфейл от гаранции на стойност 3,566 хил. лв.).

През 2017г. са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 11 банки по гаранционна схема 2009-2013 г., по които страна е Национален гаранционен фонд ЕАД (Дъщерно дружество на ББР АД). Максималният срок на гаранциите е до 10 години. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 146,500 хил. лв. (2016 г.: 146,500 хил. лв.). Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 11,078 хил. лв. (2016 г.: 17,778 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 4,983 хил. лв. (2016 г.: 7,724 хил. лв.).

През 2014 г., НГФ (Фондът) стартира нова гаранционна схема. По тази схема са действащи сключени споразумения за портфейлни гаранции с 13 банки. За разлика от предходната гаранционна схема, по тази програма, банките имат възможност сами да включват кредити в гарантирания от НГФ портфейл, при спазване на изискванията на схемата. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до септември 2015 г. като гаранцията на НГФ е валидна до септември 2018 г. В гарантирания портфейл се включват само нови кредити към малки и средни предприятия при максимална стойност на гаранцията от НГФ до 50% от размера на кредита и не повече от 500 хил. лв. По гаранционна схема „2014“ е въведен таван на плащанията за всеки гарантиран портфейл. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 192,000 хил. лв. (2016 г.: 192,000 хил. лв.).

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 49,047 хил. лв (2016 г.: 64,323 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 39,009 хил. лв (2016 г.: 55,662 хил. лв.).

През 2015 г., стартира процедурата по избор на банки партньори на НГФ по нова гаранционна схема. След проведени процедури за избор и анализ в търговските банки, от началото на месец октомври 2015 до началото на януари 2016 г. са подписани гаранционни споразумения с 10 търговски банки на обща стойност 326,000 хил.лв. През 2016 г., по искане на две от банките подписали споразумение общия гаранционен лимит е увеличен до 379,000 хил. лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само новоотпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата, НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 31 март 2017 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ. От стартиране на гаранционната схема до до изтичане на срока за включване са подкрепени 2,024 бр. МСП.. Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 379,000 хил. лв. (2016 г.: 379,000 хил. лв.) Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 209,598 хил. лв. (2016 г.: 201,205 хил. лв.), а размерът на гарантирания дълг е 169,038 хил. лв. (2016 г.: 180,118 хил. лв.).

В началото на 2017 г. НГФ стартира процедура по удължаване на гаранционната схема НГФ 2015-2017 за нов период на включване. Заявено е участие от всички банки и са подписани нови споразумения за сумата от 328,000 хил.лв. Както и по предходната схема, допустими за включване са само ново отпуснати кредити за инвестиционни и оборотни нужди. По схемата НГФ гарантира до 50% от размера на кредита, но не повече от 1 млн. лв. на ниво свързани лица. Срокът за включване на кредити в гарантирания портфейл е до 30 септември 2018 г. По гаранционната схема е въведен и максимален лимит на плащанията за всеки гарантиран портфейл в размер до 25%, като НГФ запазва правото да изключва кредити от гарантирания портфейл при несъответствие с условията на схемата. Банките заплащат гаранционна такса на база постигнатите обеми, като кредитополучателите са освободени от такси по гаранциите от НГФ.

Общият лимит от средства, предоставен на банките за включване на кредити в портфейла е в размер на 328,000 хил. лв. Към 31.12.2017 г., одобреният размер на гаранциите, включени в портфейлите на банките-партньори е в размер на 126,493 хил. лв., а размерът на гарантирания дълг е 123,907 хил. лв. Подкрепени са 1,266 бр. МСП.

През м. декември 2016 г., между Европейският инвестиционен фонд (ЕИФ) и Националният гаранционен фонд ЕАД (НГФ ЕАД) е подписано Споразумение, с което се осигуряват допълнителни 40 милиона евро финансиране за малките и средни предприятия в България по програма COSME на Европейската комисия. Средствата се осигуряват с подкрепата на Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ), който стои в основата на Инвестиционния план за Европа (План „Юнкер“). ЕИФ осигурява гаранционна линия в размер на 20 милиона евро, с която НГФ ще подкрепи финансиране за 40 милиона евро към МСП в България, изпитващи затруднения при осигуряване на изискваните обезпечения. В срока за подаване на заявления за интерес, който приключи на 21.12.2017 г., са подадени 5 заявления, като за 4 – БАКБ, Ти Би Ай Банк, МФИ Джобс и Първа инвестиционна банк има подписани гаранционни споразумение с максимален лимит 23,780 хил.лв, а заявлението на Пощенска банка е в процес на обработка.

Към 31.12.2017 г. в издадени са гаранции в размер на 3,574 хил.лв по 63 кредита за обща сума 7,147 хил.лв., Текущият гарантиран дълг към 31.12.2017 г. 2,992 хил.лв. Подкрепените МСП са 49 бр.

На база подписано Финансово споразумение с ИАРА от 2011 г. НГФ изпълнява гаранционна схема в сектор Рибарство. Издадените от НГФ гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ОПРСР. По програмата НГФ има подписани споразумения с 15 търговски банки. С подкрепата на схемата са реализирани проекти в размер на 46,000 хил. лв. от които 33,000 хил. лв. проекти по мярка 2.1 (79% от бюджета на мярката), по мярка 2.6 подкрепените проекти са за 12,000 хил. лв. (77% от бюджетът по мярката). Подкрепени по мярка 4.1 са и проекти за 500 хил. лв.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31.12.2017 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за дружеството гаранции контрагаранции по кредити издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Оперативна програма за развитие на сектор „Рибарство“ 2007 – 2013 г., в размер на 13,874 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 20,780 хил. лв. (2016 г.: гаранции 15,110 хил. лв. с обща стойност на кредитите/банковите гаранции – 20,780 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 4,959 хил. лв. (2016 г.: 7,775 хил. лв.).

На база подписано Финансово споразумение с МЗХ от 2012 г. НГФ изпълнява гаранционна дейност в подкрепа на бенефициенти на ПРСР 2007-2013. Издадените от НГФ гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР. По схемата са подкрепени 544 бенефициента по програмата за реализиране на проекти, като 84% от предприятията се класифицират като микро, 14 % са малки и 3% са средни предприятия.

Към 31.12.2017 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 80 %, НГФ ЕАД е издал безрискови за дружеството гаранции и контрагаранции по кредити издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2007-2013 г. в размер на 185,606 хил. лв. (2016 г.: 185,606 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 238,112 хил. лв. (2016 г.: 238,112 хил. лв.).

Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 24,254 хил.лв. (2016 г.: 36,891 хил. лв.).

Гаранционната схема е съвместна с МЗХ и се реализира с ресурс от освободени средства по гаранционната схема по ПРСР 2007-2013 г. в размер на 50 млн. лв. за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. Издадените от НГФ ЕАД гаранции по програмата са безрискови за Дружеството, тъй като претенциите се изплащат за сметка на предоставените средства по ПРСР.

Към 31.12.2017 г., при прилагане на максимален размер на гаранционно покритие от 50%, НГФ ЕАД е издал безрискови за дружеството гаранции и контрагаранции по кредити издадени на банки-партньори за финансиране на одобрени проекти по Програма за развитие на селските райони на Република България 2014 - 2020 г. в размер на 12,227 хил. лв.) с обща стойност на кредитите – 45,750 хил.лв (2016 г. :24,486 хил. лв.) Общият гаранционен лимит по програмата е 50,000 хил. лв. Към 31.12.2017 г. гарантираните кредити са 141 на брой, за обща сума от 92,000 хил. лв. Подкрепените МСП са 112.Размерът на гарантирания дълг по отчетна стойност към 31.12.2017 г. е 34,483 хил.лв. (2016г. : 6,185 хил. лв.)

Характер на инструментите и кредитен риск

Тези ангажменти с условен характер са носители на задбалансов кредитен риск, тъй като само таксите се признават в консолидирания отчет до изпълнението или изтичането на срока на ангажиментите. Сумите, отразени в таблицата по-горе като гаранции, представляват максималната счетоводна загуба, която би била призната към края на отчетния период, ако контрагентите не изпълнят изцяло договорните си задължения. Срокът на много от условните задължения ще бъде изтекъл без същите да бъдат частично или изцяло авансирани. Ето защо, сумите не представляват очаквани бъдещи парични потоци. Обезпеченията за издаване на обичайните банкови гаранции са над 100% и представляват основно блокирани депозити в Банката, ипотекирана недвижима собственост и застрахователни полици, издадени в полза на Банката. При възникване на условия за активиране на издадена гаранция, банката преценява възможността за регресно вземане към контрагента и евентуално реализиране на предоставените обезпечения.

Издадените от Дружеството-майка (Банката) гаранции по Проект “Гаранционен фонд за микрокредитиране” на МТСП и издадените гаранции за собствен риск на НГФ (дъщерно дружество на ББР) са необезпечени. В случай на активиране на компонент от издадена гаранция от Групата, извършеното плащане от нея не се оценява като крайна загуба, тъй като банката-партньор има задължение да предприеме всички необходими действия за реализация на получените обезпечения по проблемния кредит и да възстанови съответната сума на Групата.

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017
Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

35. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ И АНГАЖИМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Невнесената част от номинала на притежаваните от Банката акции на Европейския инвестиционен фонд става дължима за плащане след специално решение за целта на Общо събрание на акционерите на фонда. До датата на издаване на настоящия отчет не е вземано такова решение.

36. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ЕКВИВАЛЕНТИ

<i>В хиляди лева</i>	2017	2016
Парични средства в каса (<i>Бележка 16</i>)	244	120
Разплащателна сметка при Централната банка (<i>Бележка 16</i>)	447,404	78,401
Вземания от банки с оригинален падеж до 3 месеца (<i>Бележка 17</i>)	74,652	115,203
	522,300	193,724

	1 януари 2017	Начислени дивиденди	Входящи парични потоци	Изходящи парични потоци	Ефект от промените във валутни курсове	Начислен по метода на ефективите и лихвен процент*	Други	31 декември 2017.
Задължения за дивиденди	-	19,313	-	(19,313)	-	-	-	-
Текущи привлечени средства от международни институции	379,998	-	556,939	(67,837)	-	-	721	869,821
Текущи задължения по други привлечени средства	112,864	-	678	(2,136)	-	-	-	111,406
Общо пасиви от финансова дейност	492,862	-	557,617	(69,973)	-	-	721	981,227

*Начисленията по лихви в размер на 4,592 хил. лв. са включени в оперативните парични потоци на банката.

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА

Свързани лица:

Дружество/лице

Министерство на икономиката
 Министерство на финансите
 Министерство на земеделието и храните
 Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
 Военномедицинска академия
 Агенция Пътна Инфраструктура
 Българска агенция за експортно застраховане ЕАД
 Холдинг БДЖ ЕАД
 Национална електрическа компания ЕАД
 БУЛГАРГАЗ ЕАД
 Български институт за стандартизация
 Южен Поток България АД
 Транспортно строителство и възстановяване ДП
 Ай Си Джи Би АД
 ДФ Земеделие
 Български енергиен холдинг ЕАД
 Българска независима енергийна борса ЕАД
 Кинтекс ЕАД
 Енергийна инвестиционна компания ЕАД
 Център за градска мобилност
 Фонд Мениджър за Финансови Инструменти в България
 Водоснабдяване и канализация ЕООД Пловдив
 Мини Марица Изток ЕАД
 ТЕЦ Марица Изток 2 ЕАД
 Държавна консолидационна компания ЕАД
 Еко Антрацит ЕАД
 Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури
 Министерство на земеделието и храните

Вид свързаност

Основен собственик на Банката от името на държавата
 Под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата
 Дружество под общ контрол от държавата

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В таблицата по-горе са оповестени дружества, с които Групата е извършила транзакции през отчетния период.

Разчетите със свързани лица в отчета за финансовото състояние са:

Активи			
Дружество/лице	Вид разчет	2017	2016
Министерство на финансите	Ценни книжа на разположение за продажба	288,881	248,634
Дружества под общ контрол на държавата	Предоставени кредити и аванси на клиенти	98,006	165,537
Дружества под общ контрол на държавата	Други активи	-	3
Пасиви			
Дружество/лице	Вид разчет	2017	2016
Министерство на финансите	Други привлечени средства	17,492	17,679
Дружества под общ контрол на държавата	Задължения към клиенти по депозити и други привлечени средства	604,596	535,577

Сделките със свързани лица са:

Дружество/лице	Вид взаимоотношение	2017	2016
Министерство на финансите	Приходи от такси и комисиони	64	66
	Приходи от лихви	1,611	1,642
	Разходи за лихви	(128)	(141)
Дружества под общ контрол на държавата	Приходи от лихви	7,830	6,705
	Приходи от такси и комисиони	498	355
	Разходи за лихви	(977)	(642)
	Други доходи от дейността	210	-

Условни задължения и ангажименти със свързани лица:

Дружество/лице	Вид	2017	2016
Дружества под общ контрол на държавата	Неусвоен размер на разрешени кредити	27,290	6,262
Дружества под общ контрол на държавата	Издадени банкови гаранции	4,993	3,621
Дружества под общ контрол на държавата	Акредитиви	-	14,746

ГРУПА БЪЛГАРСКА БАНКА ЗА РАЗВИТИЕ

БЕЛЕЖКИ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2017

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е посочено друго

37. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА И ДРУЖЕСТВА ПОД ОБЩ КОНТРОЛ ОТ ДЪРЖАВАТА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Отношения с ключов управленски персонал:

Разчети с ключов управленски персонал	2017	2016
Задължения към клиенти по привлечени депозити	371	429
Задължения за възнаграждения	68	38
Предоставени кредити и аванси на клиенти	405	561
Сделки с ключов управленски персонал	2017	2016
Възнаграждения и социално осигуряване	(2,075)	1,557
Разходи за лихви	(1)	(1)
Приходи от лихви	4	11

38. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА ОТЧЕТА

На 07.02.2018 г. Костадин Божиков Мунев е освободен от Съвета на директорите на МФИ Джобс и на негово място е вписан Ангел Атанасов Джалъзов. На 22.03.2018 г. е вписана промяна в Устава на Дружеството, с която състава на Съвета на директорите се изменя на от трима до петима членове.

На 30.03.2018 г. като нов член на Съвета на директорите е вписана Христина Атанасова Тодорова. На 02.04.2018 г. г-жа Тодорова е вписана и като прокурист на Дружеството.

През м. февруари 2018 г. юристът Ангел Джалъзов е избран за изпълнителен директор на Национален гаранционен фонд ЕАД. Промяната е извършена съгласно Решение на Едноличния собственик на капитала, съгласно законовите разпоредби.

Ангел Джалъзов има дългогодишен опит в сферата на международното инвестиционно банкиране, управлението на активи, капиталовите пазари, проектното финансиране, инвестиционните продукти, супервизията и управлението на финансовите инструменти.